

RANTASALMEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2023

Kunnanhallitus 23.5.2024 § 140

Tarkastuslautakunta 28.6.2024 § 29

Kunnanvaltuusto 4.7.2024 §

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	
1.1.2 KUNNAN HALLINTO	
1.1.3 HALLINTO	
1.1.4 PALVELUTUOTANTO	
1.1.5 TALOUDELLINEN KEHITYS	
1.1.6 TALouden TASAPAINOTTAMINEN	
1.1.7 TALOUSARVIOON TEHDYT MUUTOKSET TILINPÄÄTÖSVUONNA	
1.1.8 ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	
1.1.9 HENKILÖSTÖ	
1.1.10 ARVIO MERKITTÄVISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	
1.1.11 YMPÄRISTÖTEKIJÄT	
1.2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	20
1.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	22
1.3.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN (ulkoinen)	
1.3.2. TOIMINNAN RAHOITUS	
1.4. RAHOITUSASEMA	24
1.5. KOKONAISTULOT JA –MENOT	26
1.6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	27
1.6.1. YHDISTELMÄ YHTEISÖISTÄ	
1.6.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	
1.6.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	
1.6.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	
1.6.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	
1.6.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA TUNNUSLUVUT	
1.7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	35

2. TOTEUTUMISVERTAILU	36
- sitovuustasot 2023	
- käyttötalouden toteutuminen	
- investointiosan toteutuminen	
- tuloslaskelmaosan toteutuminen	
- rahoitusosan toteutuminen	
2.1. KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT SEKÄ MENOJEN JA TULOJEN YHTEENLASKELMA	104
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	107
- Tuloslaskelma	
- Rahoituslaskelma	
- Tase	
4. KONSERNITILINPÄÄTÖS	112
- Tuloslaskelma	
- Rahoituslaskelma	
- Tase	
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	117
Vesi- ja viemärilaitos	
- Tuloslaskelma	
- Rahoituslaskelma	
- Tase	
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	122
7. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	141
8. LUETTELOT JA SELVITYKSET	144
- Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	
- Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	
9. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET	146

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Talousarviovuotta 2023 leimasi raju inflaatio, josta seurasi raju korkojen nousu. Näistä johtuen investoinnit vähentyivät koko Suomessa erityisesti rakennusosalalla. Kohonneet hinnat näkyivät myös Rantasalmen kuntataloudessa.

Suurin rakenteellinen muutos kunnan toiminnassa oli hyvinvointialueiden aloittaminen. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa lähti käyntiin odotettua hitaammin ja hyvinvointialue alkoi leikkaamaan Rantasalmella tuotettavia palveluja jo kevään aikana. Kunta lausui kriittisen lausunnon hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksestä ja esitti nykyisten palvelujen säilyttämistä.

Työelämäpalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuoden 2025 alussa. Rantasalmi haki yhdessä Savonlinnan, Sulkavan ja Enonkosken kanssa erityislupaa perustaa työllisyysalue, jossa on alle 20 000 työllistä. Tavoitteena on, että Savonlinnan työllisyysalueella tunnettaisiin paikalliset olosuhteet ja erityispiirteet ja ne otettaisiin huomioon työllisyyspalveluja tuottaessa.

Maakuntaliiton ennakkotietojen mukaan väestö väheni Rantasalmella 12 henkilöllä. Luonnollinen väestömuutos Rantasalmella on negatiivinen. Syntyneitä rantasalmelaisia oli 44 vähemmän kuin menehtyneitä. Muuttoliike oli vahvasti positiivinen. Rantasalmelle muuttaneita oli 31 enemmän kuin pois muuttaneita. Muuttoliike olisi voinut olla vielä suurempi, mikäli vapaita asuntoja olisi tarjolla nykyistä enemmän. Vuoden 2023 aikana väestön väheneminen oli vähäisintä vuoden 2011 jälkeen.

Tilikauden 2023 aikana tulos kehittyi odotettua vahvemmassi. Lokakuun arvion mukaan tilinpäätösennuste näytti vielä yli miljoonan euron positiivista tulosta. Koy Rantasalmen Teollisuustilojen avustus, lisämäärärahat hankintoihin ja järjestelmiin sekä arvonalennukset kunnan omistamissa kiinteistöosakeyhtiöissä alensivat tulosta merkittävästi.

Investoinneista merkittävimmät olivat koulukeskuksen keittiön, ruokalan ja kotitalousluokan perusteellinen saneeraus. Vesi- ja viemärlaitoksen puolella suunniteltiin Ruutanaharjun vedenkäsittelylaitosta sekä päätettiin uuden jätevedenpuhdistamon suunnittelun aloittamisesta.

Rantasalmen kunnan edunvalvontaa on tehostettu merkittävästi vuoden 2023 aikana. Edunvalvonnan tavoitteita on selkeytetty ja kunta on ollut aktiivisesti yhteydessä Etelä-Savon kansanedustajiin. Yhteistyö Maakuntaliiton kanssa on ollut aktiivista ja tiivistä. Edunvalvontaa on toteutettu Kuntaliiton suuntaan erityisesti pienten kuntien verkostojen kautta. Kunnan ja alueen yrittäjien välinen yhteistyö on ollut tiivistä.

Kiitän lämpimästi kaikkia kuntalaisia, luottamushenkilöitä, kunnan työntekijöitä ja yhteistyökumppaneita kuntalaisten parhaaksi tehdystä työstä.

Rainer Leskinen
Kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO

KUNNANVALTUUSTO

Juho Tiainen, puheenjohtaja, Keskusta

Tiina Tilaéus, I varapuheenjohtaja, Keskusta (13.11.2023 saakka)

Jari Rautiainen, I varapuheenjohtaja, Keskusta (18.12.2023 alkaen)

Roope Lyytikäinen, II varapuheenjohtaja, Keskusta

KOK ja Kristilliset

Aku Kärki

Marja Riitta Linna-
ranta

Ahti Mylly

Perussuomalaiset

Eemeli Leminen

Satu Vihavainen

Keskusta

Vili Huupponen

Sanni Saari

Mikko Lappalainen

Veli-Matti Luukkonen

Jari Rautiainen

Ulla Sallinen

Eero Sistonen

Tiina Tilaéus

SDP

Heino Kokkonen

Katja Korhonen

Mauri Wessman

Vasemmistoliitto

Minja Lääperi

Tarkastuslautakunta**Jäsenet**

Vili Huupponen, vpj -19.6.2023
pj 19.6.2023-

Minja Lääperi, pj -19.6.2023
vpj. 19.6.2023 -

Kari Lappalainen

Johann Tilli -19.6.2023

Lauri Muona 19.6.2023-

Pia Vokkolainen

Keskusvaalilautakunta**Jäsenet**

Leena Suhonen, pj.

Tuula Kärkkäinen, vpj.

Ismo Ketokorpi

Lauri Muona

Ari Ukonmurto

KUNNANHALLITUS

Jäsenet

Eero Sistonen, pj

Mauri Wessman, I vpj

Mikko Lappalainen, II vpj.

Sanni Saari – 13.11.2023

Tiina Tilaéus 13.11.2023 -

Aku Kärki

Ulla Sallinen

Satu Vihavainen

Henk.koht.varajäsenet

Tuomo Pesonen

Heino Kokkonen

Olli-Pekka Nykänen

Riikka Aho

Sari Jokinen

Anna Vaskelainen

Eemeli Leminen

Henkilöstöjaosto

Jäsenet

Mikko Lappalainen, pj

Mauri Wessman, vpj.

Satu Vihavainen

Esittelijä:

vt. hallintopäällikkö Riitta Tolvanen
(-31.7.2023)

vt. hallintopäällikkö Jarkko Sanisalo
(-1.8.2023)

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet ja varajäsenet sekä esittelijät ja tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat (tarkempi määrittely talousarviossa).

KUNNANHALLITUS

PALVELUT

Palvelulautakunta

Jari Rautiainen, pj.

Katja Korhonen, vpj.

Marko Kukkonen

Eemeli Leminen

Marja Riitta Linnaranta

Esittelijät:

lukion rehtori-sivistysjohtaja Katja
Koivunoro

kehittämispäällikkö
Johanna Keränen

YMPÄRISTÖ

Ympäristölautakunta

4.9.2023 -

Veli-Matti Luukkonen, pj

Katja Korhonen, vpj

Tuomo Pesonen

Sari Jokinen

Mauno Heiskanen

Ympäristölautakunta

(Rantasalmi, Sulkava)

-4.9.2023

Veli-Matti Luukkonen, pj (Rantasalmi)

Sanna Reponen, vpj (Sulkava)

Rantasalmi:

Katja Korhonen

Tuomo Pesonen

Sulkava:

Vesa Ahonen

Mari Hiltunen

Esittelijä:

johtaja rakennustarkastaja
Mauri Ruuskanen

1.1.3. HALLINTO

Kunnanvaltuuston paikat (19 kpl) jakaantuivat valtuustokaudella seuraavasti: Keskuksista 10, SDP 3, Kokoomus 2 ja Perussuomalaiset 2, Vasemmistoliitto 1 ja Kristillisdemokraatit 1.

Toimikaudella 2021–2023 valtuuston puheenjohtajana toimi Juho Tiainen. Valtuuston ensimmäisenä varapuheenjohtaja toimi Tiina Tilaéus 13.11.2023 saakka ja Jari Rautiainen 18.12.2023 alkaen sekä toisena varapuheenjohtajana Roope Lyytikäinen.

Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä kahdeksan (8) kertaa ja käsitteli 113 asiaa. Kunnanvaltuusto kokoontui myös iltakouluihin sekä seminaareihin.

Kunnanvaltuusto on nimennyt toimikaudeksi 2021–2023 kunnanhallituksen. Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi Eero Sistonen. Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Mauri Wessman ja toisena varapuheenjohtajan toimi Mikko Lappalainen. Kunnanvaltuusto nimesi kaudelle 2024–2025 jatkamaan saman kokoonpanon kunnanhallitukseen.

Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä 24 kertaa ja käsitteli 380 asiaa. Lisäksi kunnanhallitus kokoontui iltakouluihin linjaamaan kunnanhallituksen toimintaan liittyviä asiakokonaisuuksia.

Kunnanhallituksen alaisena on toiminut henkilöstöjaosto. Jaosto kokoontui vuoden 2023 aikana päättämään asioita hallintosäännön määräämän toimivallan osalta. Henkilöstöjaoston puheenjohtajana toimi Mikko Lappalainen.

Palveluiden toimiala on ollut palvelulautakunnan vastuulla 1.6.2017 lukien. Palvelulautakunnan puheenjohtajana toimi Jari Rautiainen.

Yhteislautakuntana jatkoi 31.8.2023 asti ympäristölautakunta, jossa sopimuskumppanit olivat Rantasalmen ja Sulkavan kunnat. Ympäristölautakunta toimi vain Rantasalmen kunnan viranomaislautakuntana 1.9.2023 alkaen. Ympäristölautakunnan puheenjohtajana toimi Veli-Matti Luukkonen.

Lisäksi Rantasalmen kunnan omia lautakuntia olivat tilinpäätösvoonna keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajana toimi Leena Suhonen ja tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimi 19.6.2023 saakka Minja Lääperi ja sen jälkeen Vili Huupponen.

Rantasalmen kunnassa on yhteistyötoimikunta, joka hoitaa työnantajan ja henkilöstön välisiä asioita sekä toimii samalla Rantasalmen kunnan työsuojelutoimikuntana. Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä. Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana vuonna 2023 toimi kunnanjohtaja Rainer Leskinen.

Rantasalmen kunnassa on yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto, jonka tehtävänä on kuntalain 27 §:n mukainen ikääntyneen väestön ja 28 §:n mukainen vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistaminen. Vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajana toimi Helena Kärkkäinen.

Rantasalmen kunnassa toimii kuntalain 26 §:n mukainen nuorten vaikuttajaryhmä KASVO. Vaikuttajaryhmän kokouksia vuonna 2023 on ollut nuorten kuulemisen lisäksi viisi kokousta. Näissä on käsitelty mm. vuonna 2022 järjestettyä laniiötä, nuorten kuulemista, vuoden 2022 toimintakertomusta ja vuoden 2023 toimintasuunnitelmaa, kevätretkiä sekä Etelä-Savon hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsenen valintaa.

1.1.4. PALVELUTUOTANTO

Talous- ja palkkahallinnon palvelut hankittiin tilinpäätösvoonna Kuntalaskenta Oy:ltä. Tarvittavat IT-palvelut (mm. lähituki) hankittiin tilinpäätösvoonna Frendy Oy:ltä.

BDO Auditor Oy / Jarmo Raati ja Joni Mäkitalo toimivat kunnan ja kuntakonsernin vastuullisena tilintarkastajana.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut hankittiin Savonlinnan kaupungilta. Ympäristöterveydenhuolto sisältää eläinlääkinnän sekä terveysvalvonnan viranomaistoiminnan. Löytöeläinten osalta on tehty sopimus yksityisen palvelutuottajan kanssa.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuotti tilinpäätösvoonna aikana kunnalle palveluja mm. kiinteistöhuoltoon, kuntatekniikkaan (mm. liikenneväylät ja muut yleiset alueet), kaa-voitukseen, ruokahuoltoon, siivoukseen sekä liikuntapaikkojen ylläpitoon. Järvi-Saimaan Palvelut Oy vastasi vesi- ja viemärlaitoksen toiminnan ylläpidosta. Kunnalla oli myös palvelusopimus Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kanssa rakennusinvestointien toteuttamisesta.

Rantasalmen kunta tuotti maaseututoimen palvelut myös Joroisten, Juvan ja Sulkavan kunnille (yhteistoiminta-alue).

Rantasalmen kunnan kirjasto vastasi 1.1.2023 lähtien kirjastoauto Jasso Toenperän toiminnasta myös Joroisten ja Juvan kuntien alueella.

Sulkavan kunnan isännöimä Järvi-Saimaan kansalaisopisto tuotti vapaan sivistystyön palvelut myös Juvalle ja Rantasalmelle.

Rantasalmen kunnan isännöimään ympäristötoimen yhteistyöalueeseen kuuluivat Rantasalmi ja Sulkava. Ympäristötoimen palvelut muodostuivat rakennusvalvonnasta, ympäristövalvonnasta (ympäristönsuojelu) sekä yksityistieasioista.

Seutukuntajaon mukaan Rantasalmi kuului edelleen Savonlinnan seutukuntaan (1.1.2011 alkaen).

Jätehuolto hoidettiin yhteistyössä Savonlinnan seudun kuntien (Savonlinna, Enonkoski, Sulkava, Rantasalmi) kanssa perustetun Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:n toimesta. Jätehuollon operatiivinen vastuu oli lähes kokonaisuudessaan Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:llä. Alueellisen jätelautakunnan isäntäkunta oli Savonlinna. Jätehuollon toimivuutta valvoi omalta osaltaan kunnan ympäristötoimi.

Loppuvuodesta 2023 Rantasalmen kunta tuotti Joroisten kunnalle kirjastonjohtajan palvelut ja Enonkosken kunnan työsuunnittelijan palvelut sekä Juvan ympäristösihteerin viranomaistehtävät.

1.1.5. TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen kuntatalouden kehitys

Vuonna 2023 Manner-Suomen kuntien talous oli vahva, vaikka sote-uudistus toi mukanaan haasteita aiempien vuosien vertailuun. Kuntien vuosikate kasvoi 790 miljoonalla eurolla ja ylitti selvästi poistot ja nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos parani 638 miljoonalla eurolla, vahvistaen taseisiin kertynyttä ylijäämää lähes 1,9 miljardilla eurolla, saavuttaen 16,81 miljardin euron tason.

Sote-uudistus vaikutti merkittävästi kuntien talouteen. Verotulojen kokonaismäärä laski 12,3 miljardilla eurolla, vastaten 46 prosentin vähennystä vuodesta 2022. Vaikka verotulot pienivät, kiinteistöveron määrä kasvoi noin 90 miljoonalla eurolla lähes 2,2 miljardin euron tasolle. Valtionosuuksia kunnilta vähennettiin 7,1 miljardilla eurolla, eli noin 66 prosenttia. Vaikka verotulojen ja valtionosuuksien muutokset olivat merkittäviä, kuntien vahva tulos osittain kompensoi näitä menetyksiä.

Kuntien toimintatuotot vähenivät 2,1 miljardilla eurolla ja toimintakulut peräti 22,2 miljardilla eurolla, suurimman vähennyksen ollessa palvelujen ostoissa. Henkilöstökulut vähenivät reilun 4 miljardia euroa. Kulujen vähentymisessä yhtenä keskeisenä tekijänä on sote-uudistus ja pelastus-, sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen hyvinvointialueille.

Nettoinvestoinnit kasvoivat voimakkaasti, etenkin luovutustulojen vähenemisen takia. Bruttomääräisesti investoinnit kasvoivat kuitenkin vain 145 miljoonalla eurolla. Toiminnan ja investointien rahavirta oli positiivinen, mutta heikkeni edellisvuodesta noin 400 miljoonalla eurolla, saavuttaen 240 miljoonan euron tason.

Tulorahoituksen vahvuus selittänee sen, että lainamäärä jatkoi laskuaan toista vuotta peräkkäin. Kuntien yhteenlaskettu lainamäärä väheni noin 243 miljoonalla eurolla 18,45 miljardiin euroon. Sen sijaan rahavarat vähenivät peräti vajaalla miljardilla eurolla, mikä vaikuttaa hieman ristiriitaiselta ottaen huomioon tulorahoituksen vahvuus. Rahavarojen huomattavaa vähentymistä selittänee osaltaan nettoinvestointien merkittävä kasvu. Kunnat ovat myös käyttäneet enemmän rahavaroja investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhennyksiin.

Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli yhteensä 12, mutta niiden yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli vain 9 miljoonaa euroa. Edellisvuodesta negatiivisten vuosikatteen määrä väheni, mikä osoittaa positiivista kehitystä kuntien taloudenhoidossa.

Kolme kuntaa täytti arviointimenettelyn käynnistymisen kriteerit vuoden 2023 tilinpäätösten perusteella. Näiden kuntien tulee tarkastella taloutensa kehitystä ja varmistaa, että kattamattomat alijäämät vuodelta 2018 ja mahdollisesti sen jälkeen kerääntyneet alijäämät katetaan asianmukaisesti. Muissa kunnissa taloudellinen tilanne oli pääosin vahva, ja lainamäärä väheni etenkin suurissa yli 100 000 asukkaalla kunnissa. Vaikka toimintakate supistui merkittävästi, tuloksen ja vuosikatteen vahvuus osoittavat kuntien kyvyn kattaa toimintansa kulut ja investoinnit. Negatiivisten tulosten ja vuosikatteen määrä väheni edellisvuodesta, mikä on myönteinen merkki kuntien talouden kehityksessä.

Lähde: Valtionvarainministeriö, Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuonna 2023

Rantasalmen kunnan taloudellinen kehitys

Rantasalmen kunnan talous on viime vuodelta noin 138 000 € ylijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat merkittävästi vuonna 2023 tehdyt alaskirjaukset omistuksista.

Verotulot olivat noin 0,2 milj. € arvioitua suuremmat. Verotulojen positiivinen kertymä koostui hieman arvioidusta kasvaneista tuloverojen ja kiinteistöverojen tuottojen kasvusta. Yhteisöveron kertymä oli tilinpäätösvuonna vajaa 77 000 € arvioitua pienempi.

Valtionosuudet olivat noin 52 000 € arvioitua suuremmat. Valtionosuudet ovat muuttuneet sote-uudistuksen myötä ja valtionosuuksien kehitys pysynee samansuuruisina johtuen sote-uudistuksen jälkitasauksesta ja te-uudistuksesta.

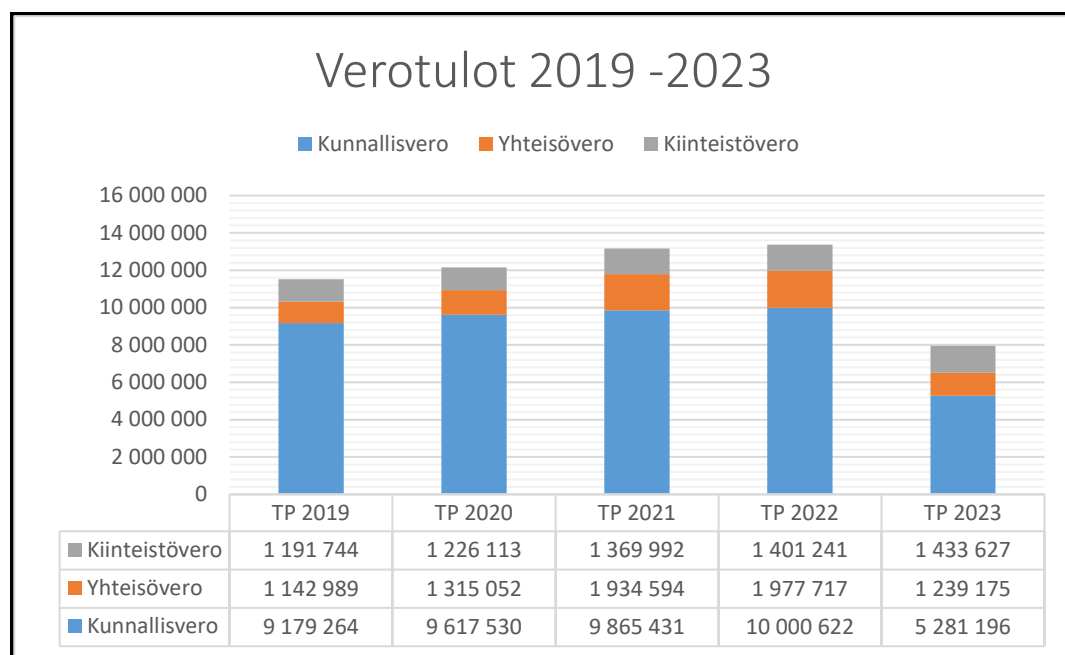
Rantasalmen kunnan toimintatuotot olivat n. 230 000 € arvioitua suuremmat ilman vesi- ja viemärlaitosta.

Rantasalmen kunnan toimintakulut pienenevät vuoteen 2022 verrattuna noin 16,7 milj. €, joka johtui sosiaali- ja terveystalouden siirtymisestä Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Toimintakulut alittuivat noin 220 t€:lla ilman vesi- ja viemärlaitosta. Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2023 Kirjanpitolautakunnan (KILA) suositteleman avaa- van taseen 18.12.2023 § 102.

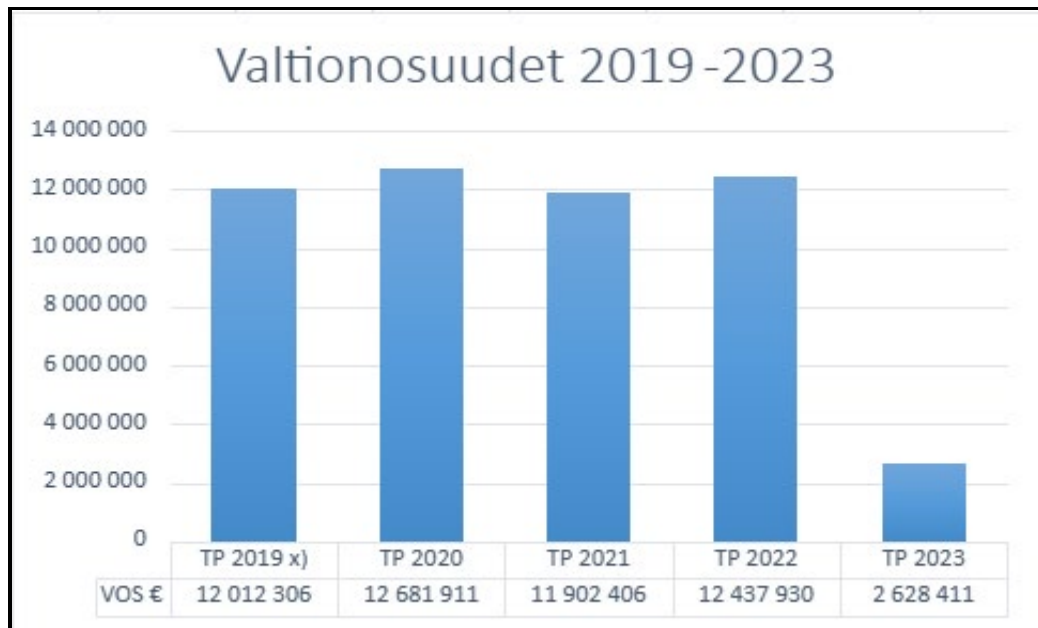
Vesi- ja viemärlaitoksen ulkoiset toimintatuotot nousivat edellisestä vuodesta n. 52 t €. Veden kulutus kasvoi ollen tilinpäätösvuonna 2022 n. 159 000 m³ ja vuonna 2023 n. 166 000 m³ Vesi- ja viemärlaitoksen tulos jäi kuitenkin negatiiviseksi -167 000 €.

Tilinpäätöksen 2023 jälkeen taseeseen muodostuu kumulatiivista ylijäämää vesi- ja viemärlaitos mukaan lukien noin 3,4 milj. €.

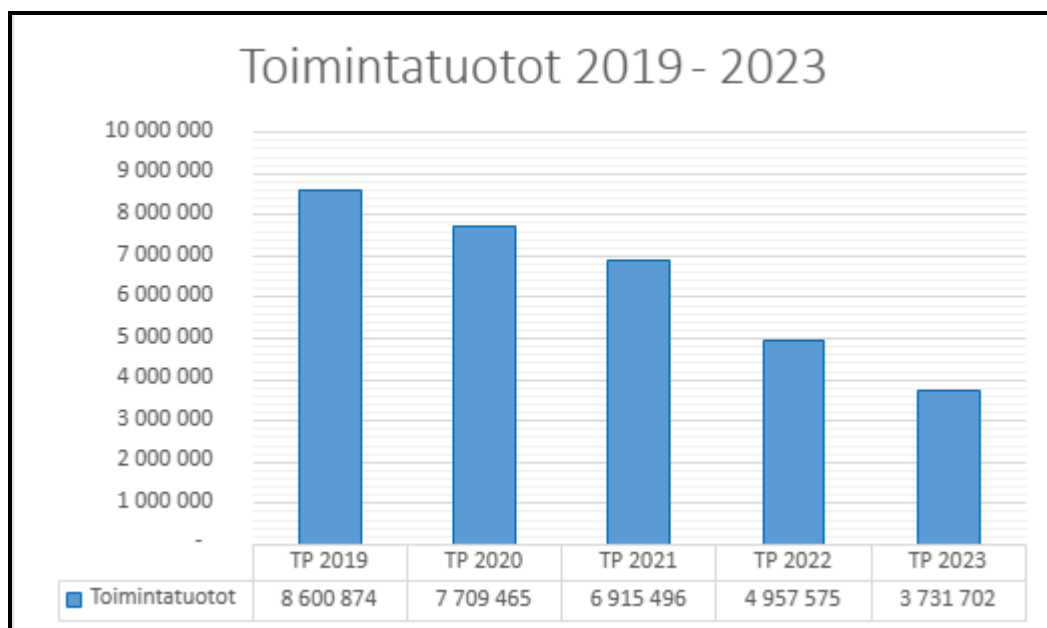
Talouden kehitys vuosilta 2019–2023

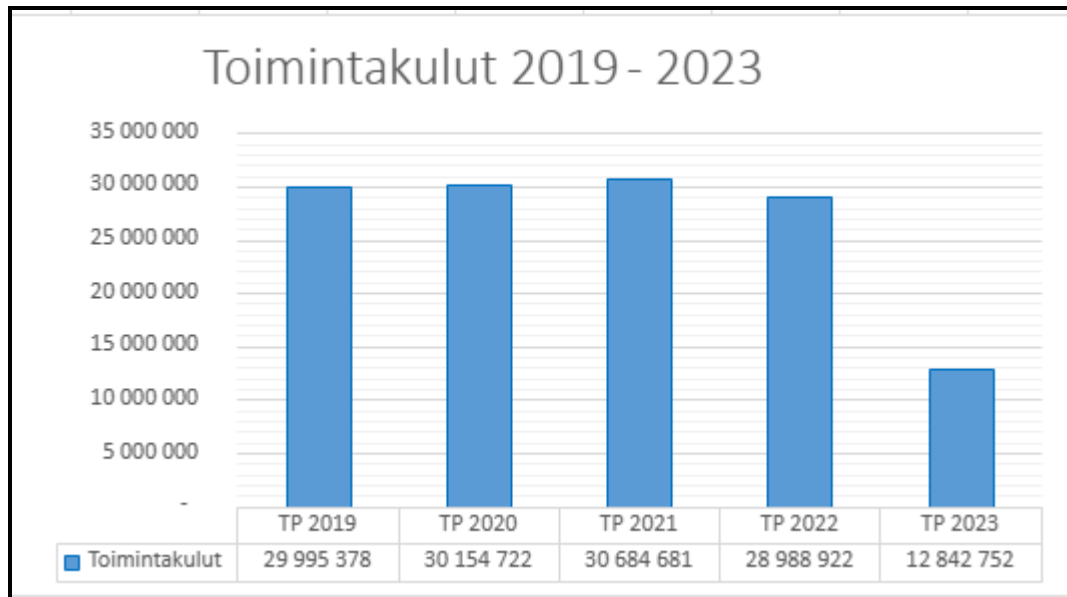
Taulukko 1: Rantasalmen kunnan verotulojen kehitys 2019–2023

Taulukko 2: Rantasalmen kunnan valtionosuuksien kehitys 2019–2023
x) sisältää harkinnanvaraista valtionosuutta 480 000 €

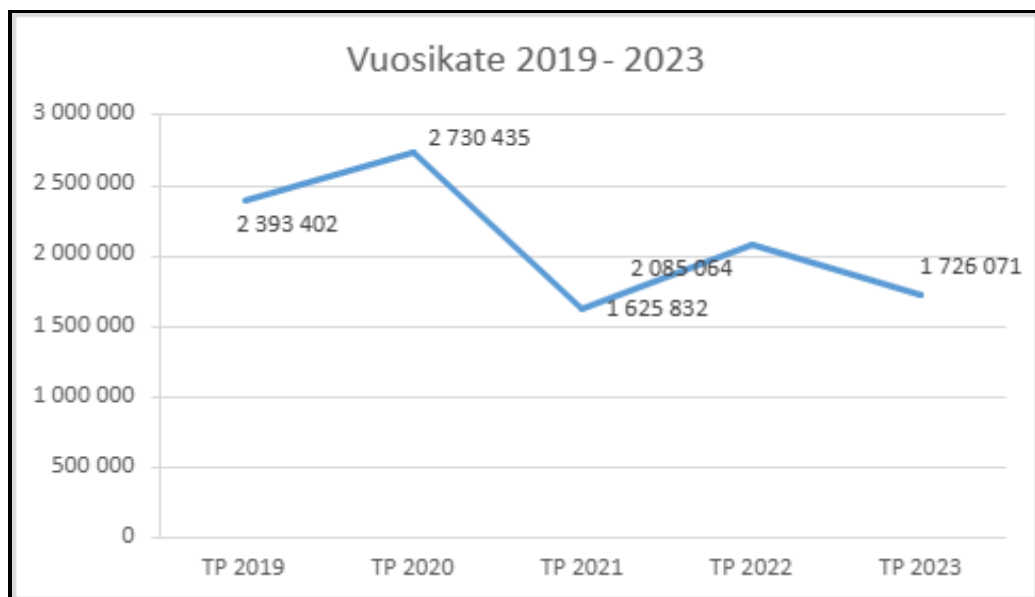

Taulukko 3: Toimintatuotot 2019–2023 (ulkoinen, sis. vesi- ja viemärilaitos)

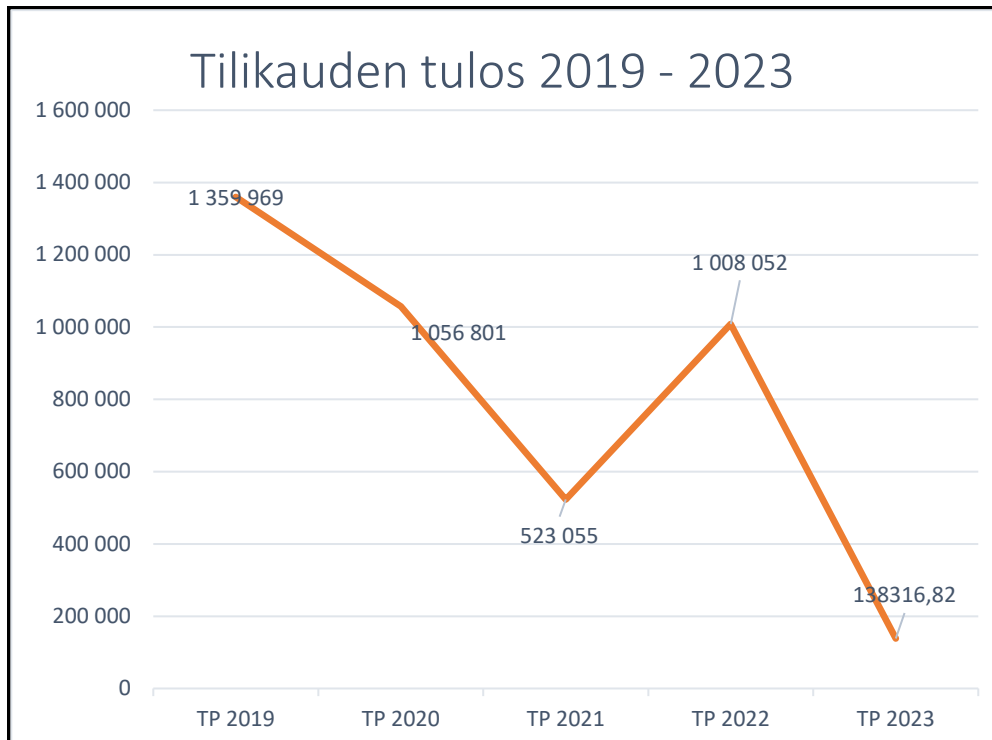
Taulukko 4: Toimintakulut 2019–2023 (ulkoinen, sis. vesi- ja viemärilaitos)

Vuoden 2023 vuosikate on noin 1,7 milj. €, mikä on noin 0,35 milj. € edellisvuotista heikompi. Vuosikate tilinpäätösvoonna on noin 523 €/asukas, kun vuonna 2022 vuosikate oli noin 630 €/asukas.

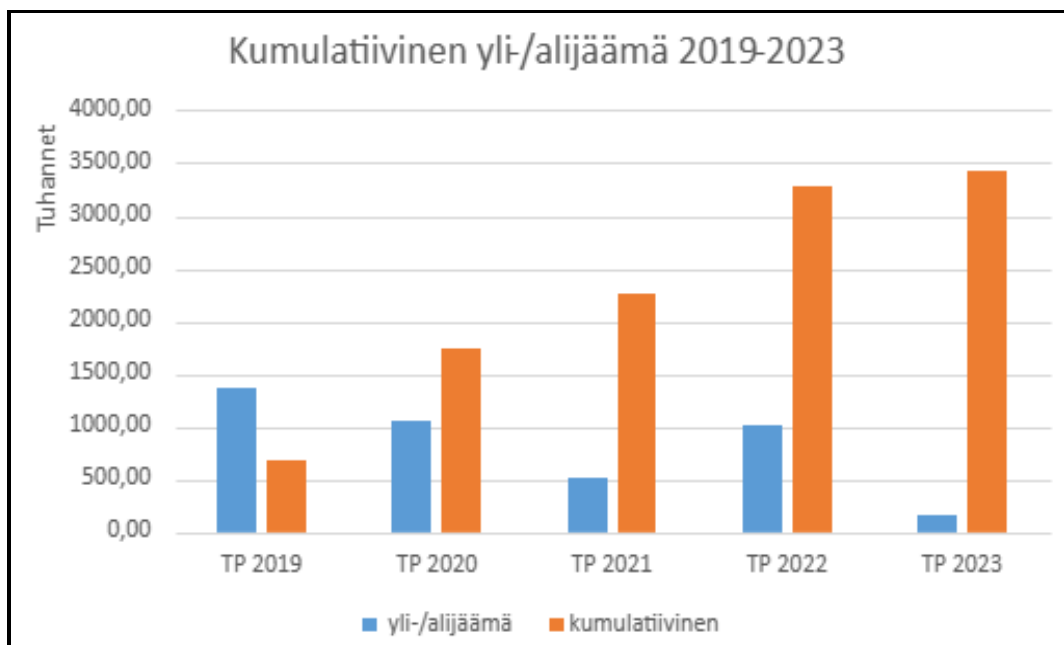
Taulukko 5: Rantasalmen kunnan vuosikate 2019–2023

Rantasalmen kunnan vuoden 2023 tulos on positiivinen +138 316,82 €.

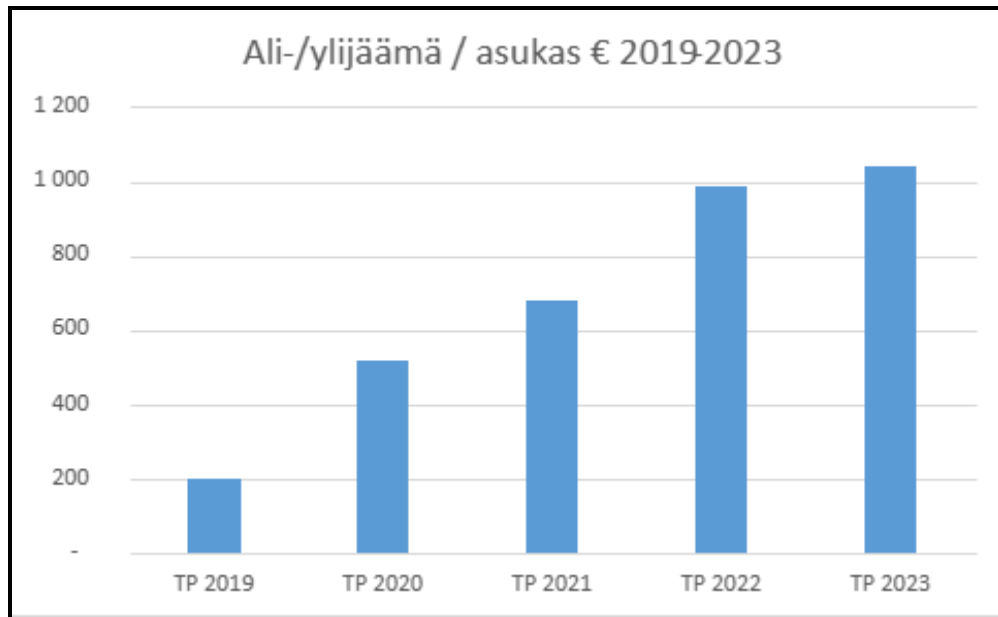

Taulukko 6: Rantasalmen kunnan tilikauden tulos 2019–2023

Ylijäämää kunnan taseessa on tilinpäätösvuoden jälkeen noin 3,4 milj. €.

Taulukko 7: Rantasalmen kunnan kumulatiivinen yli-/alijäämä 2019–2023

Taulukko 8: Rantasalmen kunnan kumulatiivinen yli-/ alijäämä 2019–2023, € / as.

Investoinnit

Talousarviovuonna kunnan ja vesi- ja viemärlaitoksen rakentamisen investointien toteuttamiseen oli yhteensä noin 0,94 milj. €:n määrärahavaraus.

Tekninen (95000) -investoinnit valmistuivat pääosin odotusten mukaisesti ja investointien kokonaiskustannukset jäivät alle budjetoidun. Kokonaistoteutuma oli 1 784 155,33 €, joka oli 91 % talousarviovarauksesta. Leikkipuiston viimeistelytyöt jäivät keväälle 2024, Kuushukkalan vesihuollon järjestelyihin löytyi yrittäjälähtöinen tapa edetä ja määrärahaa siirrettiin kuntalaisolohuoneen valmisteluun, Poikkitie (Eliel Saarisen tien) suunnittelu keskeytettiin toistaiseksi ja koirapuiston suunnittelu jatkuu vuonna 2024. Avustusten maksatuksia toteutuneisiin investointeihin on haettu yhteensä 52 601,70 euroa, joka on otettu huomioon toteutumassa.

Vesi- ja viemärlaitos

Vesi- ja viemärlaitoksen osalta on aloitettu valvonta-automaatiojärjestelmän päivitys, joka valmistuu 2023.

Ruutanaharjun vesilaitoksen tehostamisen esisuunnitelma teetettiin.

Vedenjakeluverkoston saneeraukseen tarkoitetusta määrärahasta käytettiin n. 51 000 € virtausmittarien asennukseen verkostoon sekä verkostomallinnukseen.

Kaukalovuoren vesilaitoksella tehtiin alkukesästä alavesisäiliön pesu, hyödyntäen robotti-imuria. Tämän menetelmän turvin allas voitiin pitää koko ajan käytössä, eli toimenpiteet tehtiin aiheuttamatta katkoksia veden jakeluun. Robotti-imurin avulla saatiin myös tietoa altaan rakenteiden kunnosta, joissa ei onneksi havaittu poikkeamia.

Jätevedet Rantasalmella käsitellään vuonna 1980 valmistuneella jätevedenpuhdistamolla. Jätevedenpuhdistamon toimintaa tarkkailtiin vuonna 2023 kuormitustarkkailuohjelman mukaisesti. Toiminta ei täyttänyt kaikilta osin ympäristöluvan vaatimuksia. Jätevedenpuhdistamon saneerauksen toteutussuunnittelu teetettiin vuonna 2023.

Saneerauksen ja uuden rakentamisen kustannuksien ja riskien vertailun perusteella kunnanvaltuusto teki 9.10.2023 § 73 periaatepäätöksen uuden puhdistamon rakentamisesta.

Rantasalmen viemäriverkkoa saneerattiin syksyn 2023 aikana noin 450 metrin osuudelta Urheilutie-Härkätie-Sudentien alueella. Viemäri ja sen yhteydessä olevat tarkastuskaivot viemärikuvauksissa havaittiin erittäin huonokuntoisiksi. Viemäri saneerattiin sujuttamalla, ja kaivoja betonoitiin 12 kappaletta. Kustannukset olivat n. 100.000 €. Viemäri saneerauksia jatketaan tehtyjen kuvausten perusteella vielä 2024 vuonna.

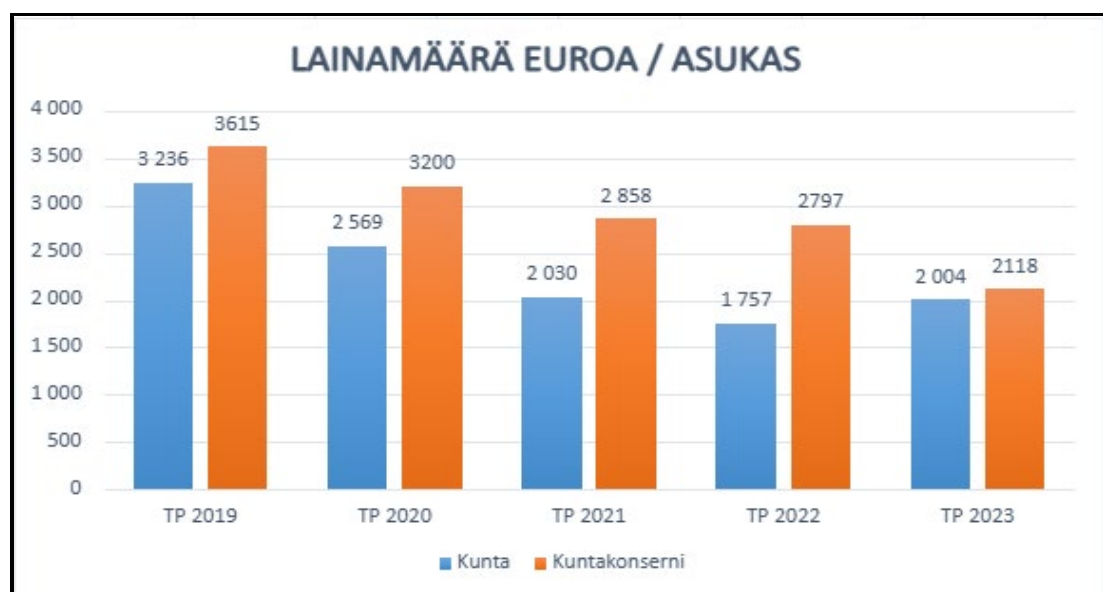
Vesilaitoksen automaation osalta Rantasalmella on valmisteltu veden tuotantoa ja jakelua koskevaa päivitystä, jossa siirrytään samaan järjestelmään kuin Juvan ja Sulkan kuntien kanssa. Urakka jakautui kahdelle vuodelle, valmistuen loppukesällä 2023.

Myös Porosalmen matkailualueen veden jakelun turvaaminen sekä Mustalahti-Porosalmi vesiosuuskunnan liittyminen vesi- ja viemärilaitokseen ovat olleet isoja teemoja Rantasalmella vuonna 2023.

Lainakanta

Kunnan kokonaislainakanta suureni edelliseen vuoteen verrattuna. Lainatarve oli isompi, koska toissa vuonna kaikki investoinnit eivät toteutuneet investointisuunnitelman mukaan ja vuonna 2023 tilapäisluoton tarve lisääntyi huonontuneen maksuvalmiuden vuoksi. Talousarviovuoden lopussa lainamäärä oli 2 004 € / asukas. Konsernin lainakanta Rantasalmen kunnassa oli erittäin maltillinen, lainamäärä oli 2 118 € / asukas. Suomessa keskimääräinen lainakanta vuonna 2023 oli 3 324 € / asukas ja konsernissa lainaa vuoden 2022 tasossa on keskimäärin noin 7 768 € / asukas.

Lainakanta oli vuoden lopussa kokonaisuudessaan n. 6,6 milj. €. Lainakantaan laskeetaan mukaan sekä pitkäaikaiset että lyhytaikaiset lainat. Sekä pitkäaikaisten lainojen että lyhytaikaisten lainojen korkotaso on ollut aikaisemmin matala. Kunnan lainakanta on pääosin sidottu kiinteään korkoon, jolloin korkoriski on hallitumpi.

Taulukko 9: Rantasalmen kunnan ja konsernin lainamäärä (€/as) 2019–2023

1.1.6. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Veroprosentteja ei muutettu talousarviovuodelle vaan ne säilyivät samana kuin edellisenä vuonna johtuen pakottavasta lainsäädännöstä.

1.1.7. TALOUSARVIOON TEHDYT MUUTOKSET TILINPÄÄTÖSVUONNA

Tilinpäätösvuonna talousarvion tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

Kvalt 13.03.2023 § 7: Talousarviomuutos 2023, 36301 Kulttuuritoimi
- 33 000 €:n lisämääräraha toimintamenoihin Sitova taso 00036301 Kulttuuritoimi

Kvalt 15.5.2023 § 32: Alavesisäiliön rakentaminen / vesi- ja viemärilaitos
- 150 000 €:n lisämääräraha toimintamenoihin investointikohtaan 9073 9040

Kvalt 19.06.2023 § 46: Investoinnit 2023/ kp 9840 Leikkipuiston kunnostaminen / määrärahamuutos
- 12 000 €:n lisämääräraha toimintamenoihin investointikohtaan kp 9840
- 12 000 €:n lisämääräraha toimintatuloihin investointikohtaan kp 9840

Kvalt 19.06.2023 § 47: Investoinnit 2023 / määrärahamuutos KP 9902 Asikkalan matkailualueen infra
- 35 000 € siirretään investointikohta kp 9902 Asikkalan matkailualueen infra tililtä 9040 käyttötalouteen kp 1312 kunnanhallitus tilille 4741

Kvalt 4.9.2023 § 59: Talousarviomuutos 2023 / Ruokapalvelut
- 18 200 €:n lisämääräraha toimintamenoihin Sitova tasolla 31001 (15 437 €) ja 32010 (2 663 €)

Kvalt 13.11.2023 § 82: Lisämääräraha 2023, liikuntatoimi
- 7 000 €:n lisämääräraha toimintamenoihin sitovalla tasolla 36101

Kvalt 13.11.2023 § 83: Talousarviomuutos 2023/ 37000 Kiinteistöt
- 26 300 €:n määrärahavähennys toimintatuottoihin sitovalla tasolla 37000

Kvalt 13.11.2023 § 84: Talousarviomuutos 2023/ 38000 Maa- ja metsätilat
- 6 200 €:n lisämääräraha toimintamenoihin sitovalla tasolla 38000

Kvalt 13.11.2023 § 85: Talousarviomuutos 2023/ 38500 Tekniset palvelut
- 14 000 €:n lisämääräraha toimintamenoihin sitovalla tasolla 38500

Kvalt 13.11.2023 § 86: Talousarviomuutos 2023/ Vesi- ja viemärilaitos
- 40 000 € lisämääräraha toimintamenoihin 30 000 € (kp 9025) ja 10 000 € (kp 9020)

Kvalt 18.12.2023 § 103: Koy Rantasalmen Teollisuustilat avustus ja kunnanhallituksen lisämääräraha vuoden 2023 talousarvioon
- 200 000 €:n lisämääräraha toimintamenoihin kp 1312 (tili 4742)

Kvalt 18.12.2023 § 104: Talousarviomuutos 2023 / 12100 Tilien ja hallinnon tarkastus
- 4 176 €:n lisämääräraha toimintamenoihin sitovalla tasolle 12100

Kvalt 18.12.2023 § 105: Talousarvio 2023 / Lisämääräraha Kunnan johto, yleishallinto

- 38 500 €:n lisämääräraha toimintamenoihin kp 1328 tili 4349

Kvalt 18.12.2023 § 106: Talousarvio 2023 / Lisämääräraha Kunnan johto, yleishallinto; KEVAN tasausmaksu

- 9 828 € lisämääräraha toimintamenoihin kp 1335 tili 4106

Kvalt 18.12.2023 § 107: Investointimäärärahan siirto / Kuntalaisolohuone

- 30 000 €:n investointimäärärahaa siirretään kustannuspaikalta 9903 Kuushukkalan vesihuoltoinfra kustannuspaikalle 9683 Kunnanviraston saneeraus

Sitovien määrärahojen ylityksistä ja alituksista on selvitys sekä perustelut käyttötalousosan ja investointiosan toteumavertailussa sitovien määrärahataulukoiden yhteydessä, niiltä osin mihin ei ole kunnanvaltuuston päätöstä määrärahamuutoksesta.

1.1.8. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Sote-uudistuksen jälkeen yksi merkittävimmistä muutoksista on työllisyydenhoidon siirtäminen kuntien vastuulle. Muutoksessa työllisyydenhoitoa koskeva lainsäädäntö muuttuu merkittävästi nykytilasta, ja kuntien vastuulle siirtyvät työllistämistoimet sekä niiden rahoitus ja mahdolliset sanktiomaksut. Uudistukseen liittyvä valtionosuusrahoitus on vielä täsmentymättä, kuten Savonlinnan työllisyysalueen perimät maksut Rantasalmen kunnalta sekä kunnan ja työllisyysalueen väliset rajapinnat ja niiden kustannusten jako. Ennusteena on, että työllisyydenhoidon siirtyminen kunnan vastuulle ja sen laskennallinen valtionosuus ei riitä kattamaan työllisyyden hoidosta kunnalle aiheutuvaa kokonaiskulua.

Valtionosuusjärjestelmän muutokset ovat kokonaisuudessaan vielä täsmentymättä ja luovat epäjatkuvuustekijöitä kuntatalouteen yleisesti. Kiinteistöveron muutos muuttaa kunnan verotulokertymän muodostumista tulevina vuosina.

Kunnan tulorahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen vaan suurimmat investoinnit on rahoitettava pitkäaikaisilla lainoilla tai mahdollisesti muilla rahoitusmuodoilla kuten kiinteistöleasing. Vuoden 2023 aikana oli käytössä tilapäisluotto, mikä nosti lainakantaa.

Suurehkoja investointitarpeita on terveyskeskuksessa, palvelukeskus Mäntylässä, kouluksessa, Ruutanaharjun vedenottamolla, jäteveden puhdistamolla sekä yleisesti perusinfrastruktuurissa (kadut, putkistot yms.). Jäteveden puhdistamon peruskorjaus on vesi- ja viemärilaitoksen suurin yksittäinen investointi lähivuosina. Kouluksuksesta on yleissuunnitelma, jonka mukaan tulevinakin vuosina on odotettavissa investointitarpeita. Yleisessä infrastruktuurissa on jatkuvaa investointi tarvetta ja olemassa olevaa korjausvelkaa. Sote-kiinteistöt on vuokrattu hyvinvointialueelle asetukseen perustuen vuoden 2025 loppuun, mutta sen jälkeinen sote-kiinteistöjen tarve ja mahdolliset hyvinvointialueen sopeutukset ovat täsmentymättä. Pahimmassa tapauksessa tyhjilleen jäävät tilat lisäävät kunnan riskejä ja taloudellisia rasitteita.

Osasta konsernin kiinteistöistä on viime vuosina aktiivisesti luovuttu tai luovutaan joko myymällä tai purkamalla osa tai koko rakennus.

Kunnanhallitus päätti 23.10.2023 § 265 käynnistää koko kuntakonsernia käsittävän kiinteistöstrategian laatimisen valmistautumaan tulevaisuuden kiinteistöihin liittyviin ratkaisuihin. Koko kuntakonsernin omistamassa rakennuskannassa on tehtävä aiempaa aktiivisempaa ja suunnitelmallisempaa kiinteistökehitystä, joka pohjautuu kiinteistö-ohjelmaan. Vuokra-asumisen kehittämiseksi on aloitettu uudiskohteen suunnittelu.

1.1.9. HENKILÖSTÖ

Rantasalmen kunnan henkilöstömäärä on vähentynyt vuosien varrella. Henkilöstömäärä on muuttunut organisaatioiden muutosten ja taloudentasapainottamisen edellyttämien säästötoimien vuoksi. Tarkemmat henkilöstötiedot käyvät ilmi erillisestä henkilöstötilinpäätöksestä.

Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12. (sisältää myös osa-aikaiset):

Henkilöstö	2019	2020	2021	2022	2023
Vakituiset	138	127	122	86	83
Määräaikaiset	26	34	29	30	27
Yhteensä	164	161	151	116	110
Henkilöstökulut (1000 €)	7 298	6 862	7 034	5 591	5 683

Vuoden alussa kunnan palveluksesta siirtyi yksi henkilö Järvi-Saimaan palvelut Oy:n palvelukseen sekä yhteensä neljä henkilöä Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelukseen. Molemmat henkilöstösiirrot tehtiin liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen.

1.1.10. ARVIO MERKITTÄVISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Toiminnalliset riskit

Uudet ja vireillä olevat lainsäädännön muutokset, erityisesti hyvinvointialueen palvelusoratkaisut, työllisyyden hoidon muutokset kuntiin luovat epävarmuutta kunnan tuleviin palveluihin. Rahoituksen riittävyys heijastuu myös toiminnallisiin riskeihin.

Kunnan ja kunnalle tukipalveluita tuottavien yhtiöiden (Järvi-Saimaan Palvelut Oy, Kuntalaskenta Oy, Frendy Oy) välisten vastuusuhteiden tulee olla selkeitä sekä toimintojen dokumentaation tulee olla riittävää ja laadukasta. Kunnan kumppaneiden määrään ja toiminnan valvontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toimittajahallinnan ja palveluntuottajan resurssihaasteet ja mahdolliset kyvykkyyden puutteet muodostavat kunnalle isot toiminnalliset riskit.

Tietojärjestelmien toimivuutta on vahvistettu yhteistyökumppaneilta hankittujen uusien palvelujen myötä. Kunnanhallitus hyväksyi 02.10.2023 § 247 Rantasalmen kunnan tietosuoja- ja tietoturvalitiikan sekä ICT-päätelaitteiden ja tietojärjestelmien käyttöperiaatteet. Tietosuojavastaavan palvelut on ostettu sopimuksella Savonlinnan kaupungilta vastaamaan tietosuoja-asetuksen (GDPR) ja tiedonhallintalain vaatimuksia. Tarkemmin tilinpäätösvuoden tietosuojaa ja tietoturvaa koskevista seikoista on kerrottu erillisessä tietotilinpäätöksessä.

Kunnan tietosuojaja-asioihin on kiinnitettävä huomioita erityisesti henkilötietoja sisältävien prosessien tunnistamiseen ja palvelu- ja yhteistyökumppaneiden kanssa erilaisten rekisterien käytössä ja omistajuuksissa. Kunnan tietojärjestelmien ajanmukaisuuteen tulee kiinnittää huomiota ja pitää järjestelmät riittävällä ja tietoturvalisella tasolla. Kunnan omaisuuden hallintaan tulee kehittää nykyistä parempia kontroleja ja käytäntöjä esimerkiksi ICT-omaisuuden ja pääsynhallintaan. Toimintavuodesta 2023 on laadittu oma erillinen tietotilinpäätös.

Rahoitusriskit

Kunnan lainapääoma jakautuu kiinteäkorkoisiin, jaksottain kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Pääosin kunnan lainakanta on kiinteäkorkoista. Lainojen korkotaso on ollut koko talousarviovuoden erittäin alhainen. Tilinpäätösvuonna kunnan investointeja rahoitettiin kassavaroista ja talousarviolainaa tarvitsi nostaa vain vesi- ja viemärlaitoksen investointeihin.

Kunnan maksuvalmius oli hyvä vuoden 2023 alkupuoliskolla, mutta loppuvuonna maksuvalmiuden turvaamiseksi jouduttiin turvautumaan tilapäisrahoitukseen kahteen otteeseen. Tilapäisrahoituksen tarvetta nosti kunnan investointien toteutus kassavaroista. Tilapäisluottoa käytettäessä korkotason nousu lisää luonnollisesti rahoitusriskiä. Korkotaso on nousut vuodesta 2023, mikä on nostanut tilapäisrahoituksen hintaa. Valtionosuuksien tulevat muutokset ja verotulojen kehitys tuovat epävarmuutta kuntatalouden rahoituksen riittävyteen toimintaympäristön muuttuessa esimerkiksi työllisyyden hoidon muutoksissa vuoden 2025 alussa.

Kiinteistöriskit

Tyhjillään tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt tuottavat kuluja, joita ei voi täysimääräisesti kattaa vuokratuloilla. Kiinteistöjen ylläpitoon liittyvien kulujen seurantaan ja hallintaan tulee kiinnittää erityistä tarkkuutta ja kustannustehokkuutta. Vajaakäyttöisiä kiinteistöjä on erityisesti teollisuudessa ja palvelurakennuksissa.

Kiinteistöissä riskinä on myös kiinteistöjen yleisen arvon pieneneminen sekä ns. korjausvelan kasvu sekä kiinteistöomaisuuden arvojen määrittely kunnan taseessa. Kiinteistöriskiä pyritään vähentämään aktiivisella kiinteistöjen myynnillä sekä kiinteistöohjelman laadinnalla koko kuntakonsernin kiinteistökannasta. Kiinteistöriskiä lisäävät sote-kiinteistöjen vuokraustilanne vuoden 2025 jälkeen.

Vahinkoriskit

Kunnan henkilöstö on vakuutettu lakisääteisesti. Kunnan omaisuus on myös vakuutettu. Kunnalla on käytössä johdon ja toiminnan vastuuvakuutukset. Vakuutusturvan vuosineuvottelut on käyty ja yksittäisiä kohteita on päivitetty tarvittaessa.

Ikärakenne / huoltosuhde

Kuntaliiton ennusteen mukaan huoltosuhde nousee koko maassa nykyisestä 61:stä 66:een. Huoltosuhde kertoo, kuinka monta ei-työikäistä on yhtä työikäistä kohden. Syntyvyyden lasku, väestön vanheneminen ja poispäin suuntautuva muuttoliike nostavat huoltosuhteen erittäin korkealle tasolle väestöltään vähenevissä kunnissa. Mitä pienemmästä kunnasta on kyse, sitä heikommaksi tilanne kehittyy ennusteen mukaan. Kuntaliiton ennusteen mukaan vuonna 2040 Rantasalmen kunnan huoltosuhde olisi yli 110.

Henkilöstöriskit

Keskeisimpinä tekijöinä avainhenkilöiden vaihtuminen, pidemmät poissaolot tai muutokset organisaatorakenteessa sekä osaamisen puutteet aiheuttavat henkilöstön osalta lisäävät riskejä henkilöstön osalta. Tarkemmin henkilöstöriskiä käsittelee henkilöstöjaosto, yhteistyötoimikunta ja henkilöstötilinpäätös.

Asukasmäärä ja työllisyystilanne

Tilinpäätösvuonna 2010 Rantasalmen kunnan asukasmäärä laski alle 4 000. Tällä hetkellä kunnan asukasluku on noin 3300. Rantasalmelaisten määrän arvioidaan edelleen laskevan, joka vaikuttaa kunnan talouteen sekä palvelutuotantoon. Yleinen talouden kehitys ohjaa merkittävästi myös Rantasalmen kunnan kehittymistä.

Asukasmäärän ja työllisyystilanteen muutos

Rantasalmi	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Asukasluku 31.12.	3 512	3 432	3 363	3 329	3 309	3297
Muutos	- 41	-80	-69	-34	-20	-12
Työttömyysaste %	11,1	12,5	13,2	10,3	9,0	10,7

1.1.11. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Tässä kappaleessa keskitytään erityisesti luonnonympäristöön liittyviin seikkoihin. Sosiaalisista ja hyvinvointiin liittyvistä ympäristötekijöistä on avattu enemmän laajassa hyvinvointikertomuksessa tilikaudelta. Puhdas pinta- ja pohjavesi ovat kunnalle tärkeitä niin ihmisten kuin eläintenkin terveyteen. Esimerkiksi Porosalmen matkailualueen rakentuminen ja jatkokehitys edellyttävät luonto- ja ympäristötekijöiden olevan laadukkaassa tilassa.

Kunnanvaltuuston hyväksymässä kunnan ilmasto-ohjelmassa (18.12.2023 § 108) on avattu tarkemmin luontoympäristöön liittyvistä tekijöistä, kuten esimerkiksi metsästä.

Matkailualue järvidesikylpylöineen käyttää toiminnassaan merkittävän määrän puhdasta vettä ja tuottaa samalla merkittävän määrän jätevettä. Tarpeeseen on tulevaisuudessa varauduttava vesiosuuskunnan ja vesi- ja viemärlaitoksen kapasiteetin turvaamisella. Järviveden laadun tulee täyttää myös uimiselle vaadittavan vähimmäistason, kokonaisuutena alueen ympäristön tulee olla korkealuokkainen ja houkutteleva. Ympäristökuntaimagon ja matkailun kannalta ympäristötekijöiden huomioiminen on ensiarvoisen tärkeää kaikessa toiminnassa.

Rantasalmen kunta liittyi Saimaan alueen kaivostoiminnan vastaiseen julistukseen 28.08.2023 § 207. Yhteisjulistus luovutettiin tammikuussa 2024.

1.2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa. Lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielimien päätöksiä noudatetaan, ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää sekä operatiivista johtamista.

Kunnanvaltuusto on 13.03.2023 § 8 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivityksen. Ohjeessa on määritelty eri tahojen vastuut sisäisen valvonnan toteuttamisessa ja raportoinnissa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 04.09.2023 § 61 Rantasalmen kunnan rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet.

Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan taloudenhoitoa sekä vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta koko kunnan tasolla. Kunnanjohtaja vastaa valvonnan järjestämisestä ja organisoimisesta kunnan organisaatiossa.

Toimialajohdon vastuulla on oman toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen. Toimialojen vastuuhenkilöillä on vastuu omien palvelualueidensa ja yksiköidensä osalta.

Tilivelvolliset vastaavat omasta vastuualueestaan, sen toiminnasta, taloudesta ja seurannasta. Myös muiden kuin tilivelvollisten on hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella. Kaikilla kunnan työntekijöillä on vastuu riskienhallinnasta oman työnsä osalta sekä velvollisuus raportoida havaitsemistaan epäkohdista, riskeistä ja mahdollisuuksista esimiehelleen.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Viranhaltijapäätökset dokumentoidaan käytössä olevaan Dynasty 10.4 -asianhallintajärjestelmään. Päätöksistä annetaan tieto toimielimelle, jonka alainen päätöksentekijä on. Toimielimellä on halutessaan oikeus käyttää otto-oikeutta viranhaltijapäätöksiin. Toimintakertomusvuonna asianhallintajärjestelmä ja sen passiivitetokannat siirrettiin pilvipohjaiseen käyttöpalveluun. Tämä parantaa viranhaltijoiden tietotarpeiden käytettävyyttä jatkossa, kun itsenäinen tiedonhaku vanhoihin päätösaineistoihin mahdollistuu.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kunnanhallitus päätti talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa 9.1.2023 § 11, että raportointi kunnanhallitukselle ja valtuustolle, on kirjanpitojärjestelmästä saatavan viimeisimmät ajan tasalla olevan raportin esittäminen. Lisäksi toimialat ovat velvollisia raportoimaan merkittävät poikkeamat tavoitteiden toteutumisesta. Toimialojen toiminnan ja talouden raportoinnit käsitellään myös johtoryhmässä.

Taloushallintokumppanin resurssi- ja prosessihaasteet aiheuttivat kunnan talouden seurantaan ja suunnitteluun ongelmia ja viivytyksiä erityisesti loppuvuonna 2023. Talouden raportoinnissa esiintyneet viiveet aiheuttivat ylimääräistä työtä.

Tavoitteiden määrittelyssä ja raportoinnissa riittää kehitettävää edelleen, vaikka parantamista on pyritty tekemään kaiken aikaa. Vuoden 2024 toiminnalliset tavoitteet kiinnitettiin aikaisempaa selvemmin kuntastrategian tavoitteisiin. Taloustilanteen jatkuva seuranta on entistäkin tärkeämpää muuttuvassa toimintaympäristössä.

Hallintokunnat päättävät laskujen vastaanotto- ja hyväksymisvaltuuksista toimikausittain ja valtuudet tarkistetaan tarvittaessa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnan hankintoja ohjaa julkisten hankintojen kansallinen ja unionin sääntely sekä kunnan omat hankintaohjeet. Osa kunnan hankinnoista tehdään Savonlinnan seudun hankintarenkaan kautta, jolloin hankintarengas hoitaa hankintojen kilpailuttamisen. Hankintarengasyhteistyöllä pyritään hankintojen taloudellisuuden lisäksi siihen, että menettelytapoihin on saatavana hankinta-asiantuntemusta, jota kunnassa ei välttämättä riittävässä määrin ole käytettävissä. Joidenkin hankintojen osalta kunta on mukana sidosyksikköjensä hankintajärjestelyissä (Koha-Suomi Oy, Kuntien Tiera Oy ja Sansia Oy) sekä Hansel Oy:n kilpailuttamissa hankinnoissa. Investointien urakkakilpailutukset on toteuttanut kunnan osakkuusyhtiö Järvi Saimaan Palvelut Oy. Kunnan omaa hankintatoimintaa ja osaamista on kehitettävä nykyistä paremmalle tasolle. Julkisten hankintojen osaamista tulee päivittää ja ylläpitää säännöllisesti.

Hankintalakia sovelletaan vain EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Kynnysarvojen alle jääviin niin sanottuihin pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia. Pienhankintoihin on oma ohjeistus, joka on hyväksytty kunnanhallituksessa 12.2.2018 § 27. Kunnanhallitus hyväksyi uudet 1.1.2024 voimassa olevat hankintaohjeet 20.12.2023 § 370.

Omaisuuksien luovutukset ja hoidon valvonta ovat kunkin toimialan omalla vastuulla. Irtaimiston luettelointi on ohjeistettu, ja ohje on tullut voimaan 1.1.2013. Irtaimistoluetteloon otettavan omaisuuden vähimmäisarvo on todettu talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa vuosittain.

Sopimustoiminta

Kunnan solmimat sopimukset on kirjattu Dynasty-tiedonhallintajärjestelmän sopimushallintaohjelmaan. Järjestelmä antaa sopimusvastuuhenkilölle automaattisesti hälytyksen siinä vaiheessa, kun sopimus alkaa umpeutua tai ohjelmaan määritellyn vakuuden voimassaoloaika on päättymässä. Sopimusten valvonta on järjestelmään vietyjen sopimusten osalta hyvällä tasolla. Sopimusten hallinnan kokonaisprosessia tulee jatkuvasti tarkkailla ja parantaa.

1.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN (ulkoinen)

Tuloslaskelma 1 000 €	2019 1.000 €	2020 1.000 €	2021 1.000 €	2022 1.000 €	2023 1.000 €
Toimintatuotot	8.601	7.709	6.915	4.958	3.732
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-29.995	-30.155	-30.685	-28.989	-12.843
Toimintakate	-21.395	-22.445	-23.769	-24.031	-9.111
Verotulot	11.514	12.159	13.170	13.380	7.954
Valtionosuudet	12.012	12.682	11.902	12.438	2.628
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	25	26	12	11	17
Muut rahoitustuotot	384	403	391	354	328
Korkokulut	-123	-92	-78	-65	-86
Muut rahoituskulut	-25	-2	-2	-2	-5
Vuosikate	2.393	2.730	1.626	2.085	1.726
Poistot käyttöomaisuudesta	-1.033	-1.674	-1.103	-1.047	1.132
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	1.359	1.057	523	1.008	138
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1.359	1.057	523	1.008	138

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatuotot/toimintakulut, %	28,7	25,6	22,5	17,1	29,1
Vuosikate/poistot %	231,6	163,1	147,4	193,6	108,7
Vuosikate, euroa/asukas	697	812	488	630	524
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3 432	3 363	3 329	3 309	3 297

1.3.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma	2020	2021	2022	2023
	1.000 €	1.000 €	1.000 €	1.000 €
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2.730	1.626	2.085	1.726
Satunnaiset erät, netto				
Tulorahoitukset korjauserät	-707	-52	-279	-140
Toiminnan rahavirta	2.024	1.573	1.806	1.586
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-800	-950	-1.386	-2.382
Rahoitusosuudet investointeihin	170	0	0	65
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	953	60	388	190
Investointien rahavirta	323	-889	-998	-2.128
Toiminnan ja investointien rahavirta	2.347	684	808	541
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				-5
Antolainasaamisten vähennykset	22	22	22	23
Antolainaukset muutokset	22	22	22	18
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	200	0	832
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1.227	-1.444	-1.045	-971
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1.236	-636	0	1.000
Lainakannan muutokset yhteensä	-2.463	-1.880	-1.045	-861
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	531	-932	779	-496
Rahoituksen rahavirta	-1.910	-2.790	-244	382
Rahavarojen muutos	437	-2.106	564	-158
Rahavarat 31.12.	2.626	520	1.084	926
Rahavarat 1.1.	2.189	2.626	520	1.084

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2020	2021	2022	2023
Investoinnit					
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta	-3.354	-1.007	- 4.016	-3.694,4	-4.286,7
Investointien tulorahoitus, %	179	433,4	171,2	150,4	74,5
Lainanhoito					
Lainanhoitokate	1,60	2,14	1,85	2,76	1,7
Maksuvalmius					
Kassan riittävyys, pv	24	30	6	13	21
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3 432	3 363	3 329	3 309	3 297

1.4. RAHOITUSASEMA

Rantasalmen kunnan tase 1.1 - 31.12

	2022 1.000 €	2023 1.000 €
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Aineettomat oikeudet		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2.812	3.527
Kiinteistöjen liittymismaksut	15	
Maa- ja vesial.arvonkorotus	651	
Rakennukset	11.780	11.955
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1.825	2.098
Koneet ja kalusto	99	278
Ennakkomaksut ja keskener.	559	999
Aineelliset hyödykkeet	17.741	18.858
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13.048	11.369
Muut lainasaamiset	1.100	1.078
Muut saamiset	68	71
Sijoitukset	14.216	12.518
Pysyvät vastaavat	31.957	31.376
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	21	21
Lahjoitusrahastojen varat	950	968
Muut toimeksiantojen varat	274	242
Toimeksiantojen varat	1.245	1.231
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6	6
Vaihto-omaisuus	6	6
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	3	3
Pitkäaikaiset saamiset	3	3
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	551	338
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	361	244
Siirtosaamiset	121	137
Lyhytaikaiset saamiset	1.033	719
Saamiset	1.036	722
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	6	6
Rahoitusarvopaperit	6	6
Rahat ja pankkisaamiset	1.078	920
Vaihtuvat vastaavat	2.126	1.655
Vastaavaa	35.328	34.262

	2022 1.000 €	2023 1.000 €
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	14.000	12.790
Arvonkorotusrahasto		
Maa-alueiden arvonkorotus	651	
Osakkeet ja osuudet arvonkorotus	7.473	
Arvonkorotusrahasto	8.124	8.109
Edellisten tilik. yli-/alijäämä	2.264	3.272
Tilikauden yli-/alijäämä	1.008	138
Oma pääoma	25.396	24.309
Pakolliset varaukset		
Eläkevastuuvaraus		
Muut pakolliset varaukset		
Pakolliset varaukset		
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	958	980
Muut toimeksiantojen pääomat	274	115
Toimeksiantojen pääomat	1.232	1.095
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	4.708	4.557
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	98	98
Pitkäaikainen	4.806	4.787
Lyhytaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	1.007	1.886
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot		
Ostovelat	1.875	1.350
Muut lyhytaikaiset velat	122	143
Siirtovelat	890	690
Lyhytaikainen	3.894	4.069
Vieras pääoma	8.700	8.857
Vastattavaa	35.328	34.262

Taseen tunnusluvut	2019	2020	2021	2022	2023
Omavaraisuusaste-%	59,8	64,6	70,3	71,9	70,9
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	43,2	36,4	28,3	28,3	61,9
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	199	518	680	989	1.034
Kertynyt yli-/alijäämä 1.000 euroa	684	1.740	2.264	3.272	3.410
Lainakanta, €/asukas	3.236	2.569	2.030	1.757	2.004
Lainakanta 31.12, 1.000 €	11.107	8.639	6.759	5.813	6.674
Lainasaamiset 31.12, 1.000 €	1.165	1.143	1.121	1.100	1.078
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3.263	2.596	2.068	2.064	2.757
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	11.197	8.731	6.884	6.829	9.156
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3 432	3 363	3 329	3 309	3 297

1.5. KOKONAISTULOT JA -MENOT

(Kunta ja Vesi- ja viemärlaitos)					
TULOT	meur	%	MENOT	meur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3,73	22,4	Toimintakulut	12,84	78,0
Verotulot	7,95	47,7	- valmistus omaan käyttöön		0,0
Valtionosuudet	2,63	15,8			
Korkotuotot	0,02	0,1	Korkokulut	0,09	0,5
Muut rahoitustuotot	0,33	2,0	Muut rahoituskulut	0,00	0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vast. hyöd.luovutusvoitot	0,22	1,3	+/-Pakollisten varausten muutos		0,0
Investoinnit	0,00		- Pysyv. vast. hyöd.luovutustappiot	0,14	0,8
Rahoitusos.inv.menoihin	0,06	0,4	Investoinnit		
-Pysyvien vast. hyöd.luovutustulot		0,0	Investointimenot	2,4	14,5
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaam.vähennykset	0,02	0,1	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,70	4,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,97	5,9
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1,00	6,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,0
			Arvonalennukset	0,03	0,2
Kokonaistulot yhteensä	16,67	100	Kokonaismenot yhteensä	16,46	100

1.6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1. YHDISTELMÄ YHTEISÖISTÄ 31.12.2023

Konserniyhteisöt	osuus %
Tytäryhteisöt	
<i>Yhtiöt: Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt</i>	
As Oy Porala	100,00
Kiinteistö Oy Eläinlääkäritalo	100,00
As Oy Punatupa	52,33
Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot	100,00
Kiinteistö Oy Rantasalmen aseman liiketalo	100,00
Kiinteistö Oy Rantasalmen teollisuustilat	100,00
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus	100,00
<i>Kuntayhtymät</i>	
Etelä-Savon maakuntaliitto	2,4703
Itä-Savon koulutuksen ky	2,85236
<i>Osakkuusyhteisöt</i>	
Järvi-Saimaan Palvelut Oy	30,10
RaJuPuSu-Monitoimihalli Oy	32,13

Muut osakkeet ja osuudet	kpl
As Oy Mäntyrinne	413 (18,13 %)
Hasamäki Oy	150
Kiinteistö Oy Virastokeskus	9305
Kiinteistö Oy Rantasalmen linja-autoasema	290
KOHA-Suomi Oy	3733
Kuntien Tiera Oy	4076
Kuntarahoitus Oyj	2750
Osuuskunta Metsäliitto osuus	1
- Osuuskunta Metsäliiton lisäosuudet	
Rantasalmen Terveys- ja lomakylä Oy	40
Sansia Oy	1
Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy	67
Savonlinnan Seudun Matkailu Oy	1
Suur-Savon Sähkö Oy	3083

1.6.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Kunnanvaltuuston hyväksymä Rantasalmen kunnan konserniohje on tullut voimaan 1.1.2020. Vuoden lopulla kunnanvaltuusto hyväksyi päivitetyn 1.1.2024 konserniohjeen (kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 89). Konserniohjeessa on määritelty työnjako ja toimivalta konserniohjauksessa. Kunnanvaltuusto päättää omistajapolitiikasta ja määrittelee omistajapolitiikan merkittävät linjaukset joko erillisillä päätöksillä tai strategian ja talousarvion yhteydessä. Valtuusto myös valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien ylimpiin päätöksentekoelementteihin.

Kunnanhallitus ohjaa kuntakonsernin toimintaa ja valitsee edustajat konsernin tytäri- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimiin, ellei erikseen toisin ole määrätty. Tarvittaessa kunnanhallitus antaa ohjeita kunnan edustajille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin eri yhteisöjen hallintoelimissä sekä seuraa konserniyhteisöjen toimintaa ja antaa tarvittaessa ehdotuksia havaittujen puutteiden korjaamistoimenpiteiksi.

1.6.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot selvitti vuoden 2023 aikana uudiskohteen rakentamista Kiuruntie 2 as 8 puretun talon paikalle. Hanke osoittautui kustannusrakenteeltaan liian kalliiksi. Yhtiö on vuoden 2023 aikana uusinnut katon kolmeen vuokratalo kohteeseensa (Sarvipuisto, Kinnulanmäen rivitalo ja Jumikkalan rivitalo).

Asunto Oy Rantasalmen Sarvirivin ja Asunto Oy Rantasalmen Hiltun yhtiöiden purkamistoimet saatettiin loppuun.

Kuntakonsernin vuoden 2023 tilinpäätös on noin 467 000 € ylijäämäinen. Kun huomioidaan edellisten tilikausien alijäämä, niin kumulatiivinen ylijäämä tilinpäätösvuoden jälkeen on noin 782 000 euroa. Kertynyttä ylijäämää on siten konsernitilinpäätöksessä 237 € /asukas.

1.6.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Konserniyhtiöiden strategiat tulee vastata tulevaa kehitystä ja voimassa olevaa konserniohjetta. Toiminnan ja talouden kehittäminen on keskeisessä roolissa ottaen huomioon Kuntastrategian 2022–2025.

Kiinteistöyhtiöiden omaisuutta markkinoidaan ja kehitetään aktiivisesti. Toimitiloja ja asuntoja kehitetään kuntakonsernille laadittavan kiinteistöohjelman mukaisesti. Kiinteistöjen kehittäminen voi olla myymistä, saneerausta tai purkamista. Uudistuotanto asuntorakentamisessa olisi ensisijaisen tärkeää saada käyntiin. Korjausvelan vähentämiseksi ja välttämättömien korjausten toteuttamiseksi yhtiöt ja kunta tulee tarvitsemaan ulkopuolista rahoitusta. Rahoitus pyritään järjestelemään lainamenettelyin ja myymällä omaisuutta.

Sote-kiinteistöjen osalta tulee tehdä suunnitelma niiden yhtiöittämiseen ja hyvinvointialueen tilatarpeiden mahdollisiin muutoksiin asetuksen päätyttyä. Konserniyhtiöiden omistusjärjestelyjä tulee selvittää sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen yhteydessä.

Kiinteistöpuolen tulevaan kehitykseen vaikuttavat lähitulevaisuudessa SOTE-kiinteistöjen käyttösuunnitelmat, kiinteistöjen korjausvelka ja siihen liittyvä suunnittelemat korjaukset, korkotaso, inflaatio ja yleinen kustannusten kasvu.

1.6.4. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että

- kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Tytäryhteisö raportoi kunnalle toiminnastaan ja taloudestaan vähintään tilinpäätöstä varten. Tytäryhteisöt ovat toimittaneet kunnalle konsernitilinpäätöksen laatimista varten tilinpäätösaineistonsa ja tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen toimittavat virallisen tasekirjansa.

Raportointi on ohjeen mukaan lisäksi välttämätön aina, kun yhteisön toiminnassa on olennaisia poikkeamia. Tytäryhteisön on annettava konsernijohdon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Kunnan konserniyhteisöihin valitsemat edustajat ovat velvollisia valvomaan kunnan etua konsernin toiminnassa. Kunnanhallituksen jäsenet, jotka edustavat kuntaa eri yhteisöissä ja yhteistoimintaelimissä, raportoivat toiminnastaan ko. toimielimissä säännöllisesti kunnanhallitukselle hallituksen kokousten yhteydessä. Jokaisessa kunnanhallituksen kokouksessa käsitellään näitä raportointeja omana erillisenä asianaan.

Kunnan edustajan on lisäksi aina otettava selvää kunnanhallituksen kannanotosta ennen päätöksentekoa, kun päätös huomattavasti vaikuttaa kunnan taloudelliseen vastuuseen. Konserniohjeessa on luetteloitu tapaukset, joissa ainakin kannanotto on hankittava.

1.6.5. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma 1.000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatuotot	24.778	24.084	24.242	23.025	4.977
Toimintakulut	-46.110	-46.305	-48.044	-47.068	-14.425
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	73	46	46	-1	44
Toimintakate	-21.259	-22.099	-23.756	-24.044	-9.404
Verotulot	11.514	12.108	13.121	13.331	7.902
Valtionosuudet	12.397	13.133	12.351	12.920	3.122
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	13	14	3	0,6	21
Muut rahoitustuotot	405	371	349	398	321
Korkokulut	-143	-111	-99	-117	-86
Muut rahoituskulut	-29	-6	-7	-10	-13
Rahoitustuotot ja -kulut	246	268	246	271	243
Vuosikate	2.898	3.335	1.962	2.478	1.863
Poistot ja arvonalentamiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.592	-2.150	-1.574	-1.547	-1.374
Omistuksen eliminointierot					
Arvonalentumiset		-565	-2	0	-34
Poistot ja arvonalentumiset	-1.592	-2.150	-1.576	-1.547	-1.409
Satunnaiset erät		10	0		
Tilikauden tulos	1.306	1.196	387	931	455
Pi-tilinpäätössiirrot	9				
Laskennalliset verot	-13	-1	7	5	7
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1.302	1.195	394	938	467

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatuotot/toimintakulut, %	53,7	52,0	50,5	48,9	34,5
Vuosikate/poistot, %	182,0	155,1	124,5	160,2	132,1
Vuosikate, euroa/asukas	844	992	590	749	564
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3 432	3 363	3 329	3 309	3 297

Konsernin rahoituslaskelma 1.000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2.898	3.335	1.963	2.478	1.861
Satunnaiset erät		10	0		0
Tulorahoituksen korjauserät	-1.855	-749	-52	-596	-534
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1.619	-1.790	-1.989	-2.111	-2.408
Rahoitusosuudet investointeihin	21	172	1	2	64
Pysyvien vast.hyöd.luov.tulot	1.565	1.153	65	649	249
Toiminnan ja investointien rahavirta	1.010	2.131	-13	-1.460	2.094
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset		-11	0	-27	-5
Antolainasaamisten vähennykset		198	0		-1
Antolainauksen muutokset		187	0	-27	-3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2.832	811	1.183	222	999
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1.699	-1.419	-1.365	-92	-1.048
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1.526	-1.041	-1.076	-377	1.000
Lainakannan muutokset	-394	-1.649	-1.258	-247	951
Oman pääoman muutokset	-3	-73	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomamuutos	29	11	-61	-4	9
Vaihto-omaisuuden muutos	17	-46	19	2	
Saamisten muutos	950	-295	72	-462	337
Korottomien velkojen muutos	-688	552	-733	695	-500
Muut maksuvalmiuden muutokset	308	220	-703	232	-154
Rahoituksen rahavirta	-89	-1.314	-1.961	-42	794
Rahavarat	3.111	3.928	1.954	2.334	2.093
Rahavarat 1.1.	2.190	3.111	3.928	1.954	2.067
Rahavarojen muutos	921	816	-1.974	380	26

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2020	2021	2022	2023
Investoinnit					
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €	1.488	4.952	3.473	4.399	4.315
Investointien tulorahoitus, %	179,0	206,0	98,7	117,5	79,4
Lainanhoito					
Lainanhoitokate	1,6	2,37	1,60	2,04	2,0
Maksuvalmius					
Kassan riittävyys, pv	23	29	14	17	42,5
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3 432	3 363	3 329	3 309	3297

Rantasalmen kunnan konsernitase 31.12.

	2022 1.000 €	2023 1.000 €
Tase		
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	11	2
Ennakkomaksut		
Muut pitkävaikutteiset menot	37	28
Aineettomat hyödykkeet	48	30
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4.180	4.189
Rakennukset	18.117	13.862
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1.937	2.103
Koneet ja kalusto	335	312
Muut aineelliset hyödykkeet	56	43
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	571	999
Aineelliset hyödykkeet	25.196	21.507
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisö osuudet	766	810
Muut osakkeet ja osuudet	8.262	8.189
Muut saamiset	224	200
Sijoitukset	9.252	9.199
Pysyvät vastaavat	34.496	30.736
Toimeksiantojen varat	1.362	1.448
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	93	6
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	6	3
Lyhytaikaiset saamiset	3.311	767
Saamiset	3.318	771
Rahoitusarvopaperit	165	349
Rahat ja pankkisaamiset	2.169	1.744
Vaihtuvat vastaavat	5.745	2.870
Vastaavaa	41.603	35.055

	2022 1.000 €	2023 1.000 €
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	14.000	12.790
Arvonkorotusrahoitus	8.211	8.161
Muut omat rahastot	2.346	2.029
Edellisten tilik. yli-/alijäämä	-111	315
Tilikauden yli-/alijäämä	938	782
Oma pääoma	25.384	23.762
Vähemmistöosuudet	96	90
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	94	
Pakolliset varaukset	94	
Toimeksiantojen pääomat	1.401	1.446
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7.322	
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	119	
Pitkäaikainen vieraspääoma	7.441	5.240
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1.934	1.933
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5.251	2.583
Lyhytaikainen vieraspääoma	7.185	4.516
Vieras pääoma	14.627	9.757
Vastattavaa	41.603	35.055

Konsernitaseen tunnusluvut	2019	2020	2021	2022	2023
Omavaraisuusaste-%	54,6	57,7	61,1	61,3	68,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	35,5	32,8	28,5	29,6	60,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-1.648	-520	-111	826	780
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-480	-155	-33	+250	+237
Lainakanta, 1000 €	12.410	10.761	9.503	9.256	7.054
Lainat, €/asukas	3.615	3.200	2.855	2.797	2.118
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	13.229	11.518	10.251	12.138	9.559
Lainat ja vuokravastuut, €/as	3.854	3.425	3.079	3.668	2.871
Konsernin lainasaamiset 31.12.	0	0	0	0	0
Kunnan asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3 432	3 363	3 329	3 309	3297

1.7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASA-PAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Rantasalmen kunnan tilikauden tulos vuodelta 2023 on vesi- ja viemärilaitos mukaan lukien 138 316,82 € **ylijäämäinen**.

Rantasalmen kunnanhallitus esittää, että tilikauden 2023 ylijäämä, 138 316,82 €, kirjaan tilinpäätöksessä tilikauden yli- ja alijäämätilille oman pääoman lisäykseksi.

Poistot ja arvonalentumiset

Ylimääräisiä poistoja ja/tai arvonalentumisia ei tehty kunnan omistamista rakennuksista tilinpäätösvuonna. Arvonalentumisia kirjattiin taseessa aiheutta olleen Rantasalmen Matkailu Oy:n osakekannan osalta sekä kiinteistöyhtiöiden Aseman liikekiinteistö, Järviluonnonkeskus ja Eläinlääkäritalon osalta.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Taseessa on tilikausien ali- ja ylijäämää seuraavasti (ulkoinen):

	Kunta	Vesi- ja viemärilaitos	Kunta ja vesi- ja viemärilaitos yhteensä
Edell. tilikaudet	+ 2 874 078	+ 397 771	+ 3 271 849
Tilikausi 2023	+ 287 203	-148 887	+ 138 316
Yhteensä	+ 3 161 281	+ 248 884	+ 3 410 165

Tilinpäätöksen 2023 lopputulos osoittaa, että Rantasalmen kunnan taseessa on tilinpäätösvuoden jälkeen **3 410 165,82 € ylijäämää**.

Rantasalmen kunta toteutti 2023 syksyllä organisaatiomuutoksen, jolla pyritään vastaamaan tulevien vuosien palvelutuotanto-odotuksiin ja kiinteistöomaisuuden kehittämiseen liittyvään hoitoon ja ennakointiin.

Tulevien vuosien tuloksen säilyttäminen talousarvion mukaisena edellyttää kaikilta kunnan toimialoilta suunnitelmallista ja kustannustehokasta toimintaa, tarkkaa taloudenpitoa, tehokasta seurantaa sekä tiukkaa pysymistä laaditun talousarvion rajoissa. Kunnan palvelutasoa ja palveluverkosta on välttämätöntä tarkastella kriittisesti ja ennakoiden.

2. TOTEUTUMISVERTAILUT

Sitovuustasot
Käyttötalouden toteutuminen
Investointiosan toteutuminen

SITOVUUSTASOT 2023

Osasto	<i>VAALITOIMINTA</i>	Tyyppi
00011100	Vaalit	03 Tulosalue
	<i>TARKASTUSTOIMINTA</i>	
00012100	Tilien ja hallinnon tarkastus	03 Tulosalue
	<i>KUNNAN JOHTO</i>	
00013100	Kunnanvaltuusto ja -hallitus	03 Tulosalue
00013200	Yleishallinto	03 Tulosalue
00013600	Joukkoliikennetoiminta	03 Tulosalue
00013810	Elinvoima	03 Tulosalue
00013830	Työelämänpalvelut	03 Tulosalue
00013850	Hankkeet	03 Tulosalue
00013950	Ympäristöterveydenhuolto	03 Tulosalue
	<i>MAASEUTU- JA LOMATOIMI</i>	
00018100	Maaseututoimi	03 Tulosalue
	<i>PALVELUIDEN TOIMIALA</i>	
00030005	Palveluiden hallinto	03 Tulosalue
00030501	Varhaiskasvatus	04 Tulosyksikkö 1
00031001	Perusopetus	04 Tulosyksikkö 1
00032010	Lukio-opetus	04 Tulosyksikkö 1
00033001	Muu toinen aste/muu koulutus	04 Tulosyksikkö 1
00034001	Kirjastotoimi	04 Tulosyksikkö 1
00035001	Kansalaisopisto	04 Tulosyksikkö 1
00036101	Liikuntatoimi	05 Tulosyksikkö 2
00036201	Nuorisotoimi	05 Tulosyksikkö 2
00036301	Kulttuuritoimi	05 Tulosyksikkö 2
00037000	Kiinteistöt	03 Tulosalue
00038000	Maa- ja metsätilat	03 Tulosalue
00038500	Tekniset palvelut	03 Tulosalue
	<i>YMPÄRISTÖTOIMI</i>	
00041510	Ympäristövalvonta	03 Tulosalue
00041610	Rakennusvalvonta	03 Tulosalue
00041710	Yksityistieavustukset	03 Tulosalue
	<i>VESI- JA VIEMÄRILAITOS</i>	02 toimiala

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

11100 VAALITOIMINTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Keskusvaalilautakunta hoitaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien järjestelyt (ennakkoäänestys, kotiäänestys, vaalipäivän äänestys) kunnassa. Eduskuntavaalit 2.4.2023.

Vastuhenkilö: Hallintosihteeri (keskusvaalilautakunnan sihteeri)

Tunnusluvut:

	Eduskunta- vaalit 2019	EU-vaalit 2019	Kuntavaalit 2021	Aluevaalit 2022	Eduskunta- vaalit 2023
Äänioikeutetut	3 016	3 005	2 884	2 862	2 835
Äänestäjät	1 939	1 144	1 548	1 386	1 817
Äänestys -pro- senti	64,3	38,1	53,7	48,4	64,1

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT	7 727,40	6 590,40	5 800,00	113,63%
Myyntituotot	7 727,40	6 590,40	5 800,00	113,63%
TOIMINTAKULUT	-9 412,86	-8 487,58	-6 855,90	123,80%
Henkilöstökulut	-7 432,12	-5 271,54	-5 124,90	102,86%
Palvelujen ostot	-1 490,64	-2 708,96	-1 611,00	168,15%
Aineet, tarvikkeet	-490,10	-477,08	-120,00	397,57%
Muut toimintakulut	0,00	-30,00	0,00	-
TOIMINTAKATE	-1 685,46	-1 897,18	-1 055,90	179,67%
VUOSIKATE	-1 685,46	-1 897,18	-1 055,90	179,67%
TILIKAUDEN TULOS	-1 685,46	-1 897,18	-1 055,90	179,67%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 685,46	-1 897,18	-1 055,90	179,67%

12000 TARKASTUSTOIMINTA

TILIEEN JA HALLINNON TARKASTUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastus yhteisönä toimii BDO Auditor Oy.

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta

Toiminnalliset sitovat tavoitteet

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Arviointikertomuksen vaikuttavuuden kehittäminen	Toteutunut
2) Konserniyhteisöjen tilintarkastuksen valmistuminen toukokuun loppuun mennessä	Toteutunut

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTAKULUT	-20 938,12	-19 949,61	-18 262,00	-4 176,00	-22 438,00	88,91%
Henkilöstökulut	-2 766,94	-3 321,87	-3 500,00	0,00	-3 500,00	94,91%
Palvelujen ostot	-18 030,39	-16 529,42	-14 632,00	-4 176,00	-18 808,00	87,89%
Aineet, tarvikkeet	-140,79	-98,32	-130,00	0,00	-130,00	75,63%
TOIMINTAKATE	-20 938,12	-19 949,61	-18 262,00	-4 176,00	-22 438,00	88,91%
VUOSIKATE	-20 938,12	-19 949,61	-18 262,00	-4 176,00	-22 438,00	88,91%
TILIKAUDEN TULOS	-20 938,12	-19 949,61	-18 262,00	-4 176,00	-22 438,00	88,91%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20 938,12	-19 949,61	-18 262,00	-4 176,00	-22 438,00	88,91%

13100 KUNNAN JOHTO

KUNNANVALTUUSTO JA -HALLITUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen jaostot. Kunnanhallituksen alaiset jaostot ovat yksilöjaosto, henkilöstöjaosto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Kunnan johdon tehtävänä on saada kunnan luottamushenkilöorganisaatio ja koko yhteisö toimimaan siten, että Rantasalmen kunnan strategia ja päämäärät sekä asetetut tavoitteet toteutuvat.

Määrärahavaraus sisältää mm. kokouspalkkiot, luottamushenkilöiden ICT laitteet, kunnanjohtajan kulut, koulutukset, kunnanhallituksen avustukset, sisäiset kulut (osuus hallintopalveluista, kokouksilat yms.)

Asiantuntijapalveluiden ostokohdassa on varauduttu tulevaisuuden hankkeiden suunnitteluun 10 000 €:n määrärahalla.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja (hallintopäällikkö henkilöstöjaoston osalta)

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Sähköisen kokoushallinnan täysimääräinen hyödyntäminen	Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokouksissa käytettiin syyskaudelle täysimääräisesti CloudMeeting-kokousjärjestelmää. Kokousjärjestelmää aloitettiin osittain käyttämään palvelulautakunnan päätöksenteossa ja ympäristölautakunta käytti vain esityslistojen julkaisuun.
2) Kuntastrategian jalkauttaminen kuntaorganisaatiossa ja tavoitteisiin sitouttaminen	Vireillä. Kuntastrategian tavoitteet sidottiin talousarvion 2024 toiminnallisiin tavoitteisiin.
3) ”Uuden kunnan” toimintamallin ja organisaation kehittäminen	Kunnanvaltuusto hyväksyi Rantasalmen kunnan organisaatiomuutoksen 13.11.2023 § 87, jolla tuetaan kunnan tehtävien toteuttamista hyvinvointialueuudistuksen jälkeisissä tehtävissä.
4) Ilmastosuunnitelman laadinta	Kunnanvaltuusto hyväksyi Rantasalmen kunnan ilmasto-ohjelman 18.12.2023 § 108.

Kunnanhallituksen avustukset:

Avustuksen saaja	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Vesihuoltohankkeet / Porosalmi	65 000					
RaJuPuSu Monitoimihalli Oy, - kiinteistövero vastava avustus - avustus (kv 10.5.2021 § 14)	3 514	3 889	3 878 40 000	3 695	4 000	4 445
Rantsalmen yrittäjät, avustus Kunnallisjohdon seminaariin osallistumiseen						484
Maatalouslomituksen kuntatuki	12 800	6 741	4 887	16 860	10 000	9 025
Kylätoimikuntien avustukset	5 000	3 950	1 650	6 000	5 000	4 500
Kuntalaisideat / eritelemätön varaus	3 652	6 311	5 964	40 60	8 000	
Avustus infra hankkeisiin			19 576	5 126	30 000	35 000
Palveluseteli / Aikuisten harrastaminen/Kh 23.5.2022 § 130					8 000	7656
Linnonniementien asfaltointi			36 716			
Avustus Rantasalmen Silva		200 000				
Avustus Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilat					200 000	200 000
Yhteensä	89 966	220 891	112 672	35 741	65 000	261 110

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	23 601,16	7 598,28	320,00	0,00	320,00	2374,46%
Myyntituotot	0,00	450,00	0,00	0,00	0,00	-
Tuet ja avustukset	645,18	209,61	320,00	0,00	320,00	65,50%
Muut toimintatuotot	22 955,98	6 938,67	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-495 096,75	-644 380,91	-418 451,63	-235 000,00	-653 451,63	98,61%
Henkilöstökulut	-152 391,28	-181 556,48	-160 331,63	0,00	-160 331,63	113,24%
Palvelujen ostot	-150 027,23	-115 193,16	-124 851,00	0,00	-124 851,00	92,26%
Aineet, tarvikkeet	-12 192,16	-7 878,26	-6 200,00	0,00	-6 200,00	127,07%
Avustukset	-35 741,21	-261 540,03	-65 000,00	-235 000,00	-300 000,00	87,18%
Muut toimintakulut	-144 744,87	-78 212,98	-62 069,00	0,00	-62 069,00	126,01%
TOIMINTAKATE	-471 495,59	-636 782,63	-418 131,63	-235 000,00	-653 131,63	97,50%
VUOSIKATE	-471 495,59	-636 782,63	-418 131,63	-235 000,00	-653 131,63	97,50%
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	-21 249,63	0,00	0,00	0,00	-
Arvonalentumiset	0,00	-21 249,63	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	-471 495,59	-658 032,26	-418 131,63	-235 000,00	-653 131,63	100,75%
Luontoisetuudet	-232,00	-208,04	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	232,00	208,04	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-471 495,59	-658 032,26	-418 131,63	-235 000,00	-653 131,63	100,75%

YLEISHALLINTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Yleishallinnon tulosalue sisältää kunnallisverotuksen (kunnan osuus verotuskustannuksista), tykytoiminnan, konsernitoiminnan, hallintopalvelut, ay- ja työsuojelutoiminnan, maahanmuutto sekä kevan tasausmaksut. Hallintopalvelujen keskeisenä toimintana on toiminnanohjaus Dynastia käyttöympäristössä (asiakirja-, kokous ja viranhaltijahallinto) Palkanlaskentapalvelut ja taloushallintapalvelut hankitaan Kuntalaskenta Oy:ltä. ICT –lähituen ja sähköposti järjestelmän ylläpidon tuottaa IT-Palvelutalo Frendy.

Yleishallinnon henkilöstö muodostuu hallintopäälliköstä, hallintosihteeristä sekä toimistosihteeristä. Palvelua tuotetaan keskusvaalilautakunnalle, kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle, palvelulautakunnalle, tarkastuslautakunnalle ja jaostoille, vesi- ja viemärlaitokselle, yhteis palvelupisteseen (kirjasto) sekä kansalaisopistoon.

Yleishallintoon sisältyy myös konsernipalvelut, joka sisältää kiinteistöpäällikön ja toimistosihteerin tehtävät. Konsernipalveluihin kuuluvat mm. Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot, Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilat, Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus.

Vastuhenkilö: Hallintopäällikkö, kiinteistöpäällikkö, hallintos sihteeri

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteumat
1) Tietosuojasuunnitelman kokonaisuuden hyväksyminen	Kunnanhallitus hyväksyi 02.10.2023 § 247 tietosuoja- ja tietoturvapoliittikan sekä ICT-päätelaitteiden ja tietojärjestelmien käyttöperiaatteet.
2) Tietoturvakoulutuksen järjestäminen koko henkilöstölle	Tietosuojaan liittyvä koulutus osaksi tietosuoja ja -turvapoliittikkaa. Toteutuma raportoitu tietotilinpäätöksessä 2023.
3) Vuokra-asuntojen uustuotannon käynnistäminen	Vuokra-asuntotuotanto ei ole toteutunut kustannusten suuruuden takia.
4) Pienten konserniyhtiöiden uudelleen organisointi	Organisointi on tehty suunnitellun mukaisesti ja hallinnointi siirretty omaan hallintaan.
5) Teollisuustilojen talouden tasapainottamistoimien jatkaminen	Yhtiön kohteiden käypien arvojen selvitykset tehty. 1 kohde myynnissä, 2 muusta käyty keskusteluja mahdollisten ostajien kanssa. Yksi kohde laitettu kylmilleen myydään viimeistään alkukevään 2024 aikana pois purettavaksi. Toiminnan kustannukset minimissä vain pakolliset korjaukset tehty.

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Asiointipisteen asiakaspalvelupahtumat	1 028	705	678	652	700	615

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	417 216,31	448 240,53	474 220,00	0,00	474 220,00	94,52%
Myyntituotot	277 289,71	282 142,24	299 200,00	0,00	299 200,00	94,30%
Tuet ja avustukset	16 473,17	26 985,54	2 720,00	0,00	2 720,00	992,12%
Muut toimintatuotot	123 453,43	139 112,75	172 300,00	0,00	172 300,00	80,74%
TOIMINTAKULUT	-955 568,80	-968 446,77	-1 147 446,82	-48 328,00	-1 195 774,82	80,99%
Henkilöstökulut	-389 507,93	-323 507,12	-568 297,82	-9 828,00	-578 125,82	55,96%
Palvelujen ostot	-431 300,52	-444 717,54	-398 883,00	-38 500,00	-437 383,00	101,68%
Aineet, tarvikkeet	-14 229,11	-43 615,19	-17 770,00	0,00	-17 770,00	245,44%
Muut toimintakulut	-120 531,24	-156 606,92	-162 496,00	0,00	-162 496,00	96,38%
TOIMINTAKATE	-538 352,49	-520 206,24	-673 226,82	-48 328,00	-721 554,82	72,10%
VUOSIKATE	-538 352,49	-520 206,24	-673 226,82	-48 328,00	-721 554,82	72,10%
TILIKAUDEN TULOS	-538 352,49	-520 206,24	-673 226,82	-48 328,00	-721 554,82	72,10%
Luontoisetu- ja -tulo	-16,20	-12,79	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	16,20	12,79	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-538 352,49	-520 206,24	-673 226,82	-48 328,00	-721 554,82	72,10%

JOUKKOLIIKENNETOIMINTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunnan henkilökuljetusten kilpailutus, kehittäminen ja organisointi. Seudullisen joukkoliikenteen kehittäminen ja koordinointi kunnan näkökulmasta.

Vastuhenkilö: Hallintosihteeri / toimistosihteeri

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Joukkoliikenteen palvelutason säilyttäminen ja joukkoliikenteen käyttäminen koulukuljetuksissa mahdollisuuksien mukaan	Toteutunut
2) Asiointiliikenteen palvelun ylläpitäminen	Toteutunut

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Peruskoululaisten matkakortit	47	41	40	45	43

Määräraha-aulukko:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTAKULUT		-22 319,27	-21 129,44	-25 019,00	84,45%
	Palvelujen ostot	-22 319,27	-21 129,44	-25 019,00	84,45%
TOIMINTAKATE		-22 319,27	-21 129,44	-25 019,00	84,45%
VUOSIKATE		-22 319,27	-21 129,44	-25 019,00	84,45%
TILIKAUDEN TULOS		-22 319,27	-21 129,44	-25 019,00	84,45%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-22 319,27	-21 129,44	-25 019,00	84,45%

ELINVOIMA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämisen sekä elinvoimatoimikunnan.

Elinvoimapolitiikan uusina tavoitteina voidaan pitää vanhojen toimintatapojen kyseenalaistaminen ja sopeutumiskeinojen kehittäminen, jotta voidaan vastata erilaisiin käynnissä oleviin muutoksiin ja haasteisiin. Elinvoiman keskeisin tavoite tulee olla kuntayhteisön hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen. Toimenpiteet, jotka tukevat elinkeinorakenteen monipuolisuutta ja taloudellista toimeliaisuutta, muodostavat kasvualustan tulevaisuuden elinvoimalle.

Kunnan markkinointisuunnitelman toteuttamisella pyritään vahvistamaan näkyvyyttä ja lisäämään kiinnostusta Rantasalmea kohtaan. Markkinointia tehdään suunnitelmallisesti ja järjestelmällisesti läpi vuoden, pääpainon ollessa sosiaalisen median käytössä. Erityisen tärkeässä asemassa ovat matkailijat, joiden palvelutasoa pyritään nostamaan vakiinnuttamalla matkailuneuvonnan paikka, olosuhteet ja henkilöresurssit nykyajan vaatimusten tasolle. Matkailijamäärän kasvattaminen tapahtuu kunnan alueella sijaitsevien kolmen matkailualueen kautta, joihin kohdistun matkailun kärkihankkeet

Vihreän rakennemuutoksen tuomia mahdollisuuksia pyritään hyödyntämään resurssien sallimissa rajoissa

Tunnusluvut/mittarit tulevalla kaudella:

- Uusien yritysten nettomäärä (perustetut-lakkautetut)
- Työllisyysprosentti, työvoima (työllisten määrä)
- Alle 55 –vuotiaiden osuus väestöstä

Vastuhenkilö: Yrityskoordinaattori

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteuma
1) Elinvoimaohjelma 2023-2025	Kunnan profiilin ja näkyvyyden vahvistaminen toteutunut onnistuneen somemarkkinoinnin ansiosta. Elinkeinopalveluiden osalta toteutunut parhaiten uusien yritysten neuvontapalvelut. Yrityskäynnit ja teollisuuden alihankintamahdollisuuksien kartoittaminen ei ole toteutunut
2) Markkinointisuunnitelman toteuttaminen	Some- ja printtimarkkinointi lisääntynyt. Verkkosivujen päivittäminen aloitettu
3) Matkailun kehittäminen laaditun matkailuohjelman kautta	Matkailun kehittämisessä osallistutaan matkailuhankkeisiin (Visit Saima 2.5, Saimaa Lautasella, Lake Saimaa) erillinen matkailuohjelma ei ole toteutunut
4) Vihreän siirtymän hyödyntäminen	Ei ole toteutunut

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Yritysten netto- määrä (perustetut- lakkautetut)	18	22	23	11	20	7 (Q1-Q3)

**Määräraha-
taulukko:**

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO		457,25	416,88	500,00	83,38%
	Tuet ja avustukse	351,99	416,88	500,00	83,38%
	Muut toimintatuo	105,26	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT		-160 860,37	-155 495,10	-183 773,44	84,61%
	Henkilöstökulut	-73 706,44	-87 287,58	-120 804,44	72,26%
	Palvelujen ostot	-33 955,08	-30 705,13	-45 760,00	67,10%
	Aineet, tarvikkeet	-27 795,33	-3 737,81	-1 800,00	207,66%
	Muut toimintakul	-25 403,52	-33 764,58	-15 409,00	219,12%
TOIMINTAKATE		-160 403,12	-155 078,22	-183 273,44	84,62%
VUOSIKATE		-160 403,12	-155 078,22	-183 273,44	84,62%
TILIKAUDEN TULOS		-160 403,12	-155 078,22	-183 273,44	84,62%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-160 403,12	-155 078,22	-183 273,44	84,62%

TYÖLLISYYSPALVELUT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää työllisyyspalveluiden järjestämisen Rantasalmen kunnassa. Työllisyyspalveluiden ensisijaisena tavoitteena on vähentää työttömyyttä ja etsiä uusia työ- ja opiskelumahdollisuuksia.

Työllisyyspalvelut palvelevat työnhakija-asiakkaita sekä työnantaja-asiakkaita. Lisäksi työllisyyspalvelut vastaavat Nuorten työpajan toiminnasta sekä nuorten kesätyöllistämisen prosessista.

Työllisyyspalveluiden asiakkaita ovat työttömät työnhakijat, uranvaihtoa ja opiskelua harkitsevat, koulutussopimuksella opiskelevat, oppisopimusopiskelijat, palkkatukityöntekijät, velvoitetyöllistetyt sekä työkokeilijat. Työnantaja-asiakkaita (yritykset ja yhdistykset) palvelemme rekrytointiin liittyvissä asioissa, tuemme tarvittaessa työnantaja-asiakkaita osaavan työvoiman löytämisessä ja vahvistamme omalta osaltamme alueen elinvoimaisuutta. Kehitämme yritysyritysteistyötä mm. järjestämällä yhteisiä rekry-tapahtumia.

Nuorten työpaja on osa työllisyyspalveluiden kokonaisuutta. Oppilaitosyritysteistyö sekä työpajan opinnollistaminen mahdollistaa ammatillisten opinnojen osien suorittamisen myös Rantasalmella nuorten työpajalla. Opintomahdollisuuksia on jo laajennettu ja laajennetaan edelleen tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan, edellytyksenä kuitenkin on, että pajalla suoritettavat työtehtävät sopivat opiskeluun. Nuorten työpajalla työskentelevät opiskelijat suorittavat opintojaan joko koulutussopimuksella tai oppisopimuksella.

Talousarviovuoden yhtenä tärkeänä tavoitteena on hyvinvointialueen vastuulle siirtyvän kuntouttavan työtoiminnan ja nuorten työpajatoiminnan yhteensovittaminen.

Nuorten työpaja säilyy kunnan vastuulla ja aluehallintovirasto rahoittaa edelleen nuorten työpajan toimintaa. Nuorten työpajaa tulee kehittää edelleen, sillä tavoitteena on säilyttää hyvin toimimaan saadut asiakaslähtöiset käytännöt sekä kehittää työpajatoimintaa yhdessä hyvinvointialueen kanssa nykyisissä toimitiloissa. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen vaikuttamiseen pyrimme edelleen hyvinvointialueen ja kunnan vahvalla yhteistyöllä.

Työllisyyspalveluiden nykyisten työtehtävien lisäksi talousarviovuonna alkaa TE-palvelut 2024 valmistelutyö.

Rantasalmi kuuluu Etelä-Savon työllistämistä edistävään monialaiseen yhteis palveluun (TYP). Lisäksi Rantasalmen kunnan työllisyyspalvelut on mukana Ely-keskuksen hallinnoimassa Uudet Kasvot -hankkeessa, jonka tehtävänä on pohjoismaisen työvoimapolun toteuttamisen pilotointi Etelä-Savon TE-toimistossa. Rantasalmen kunnan työllisyyspalvelut on mukana myös muissa seurakunnallisissa työllistämistä edistävissä hankkeissa.

Vastuuhenkilö: Työllisyysohjaaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Hyvinvointialueen vastuulle siirtyvän kuntouttavan työtoiminnan ja nuorten työpajatoiminnan yhteensovittaminen	Toteutunut. Nuorten työpajalle sijoittu alle 29-vuotiaat nuoret Rantasalmen kunnan ja Eloisan välisellä kumppanuussopimuksella.

2) Nuorten työpajan kehittäminen	Toteutunut. Kehitetty uusia toimintoja mm. nuorten työpajan bändi aloittanut helmikuussa. Osallistuimme Nuotta-valmennukseen syyskuussa 2023. Tunnekasvatus osana paja toimintaa. Arki-taitojen harjoittelu menetelmänä esim. ruoanvalmistus.
3) Oppilaitosyhteistyön vahvistaminen	Toteutunut. Tutustumiskäyntejä Samiedulle tehty ja opiskelijoita koulutussoitimuksella nuorten pajalla.
4) Yritysyhteistyön vahvistaminen	Toteutunut. Järjestetty Työn jäljillä-tapahtuma tammikuussa ja kesätyöpaikkoja yrityksiin kesällä 2023.
5) TE-palvelut 2024 valmistelun toteuttaminen	Valmistelu käynnissä. Työllisyysohjaaja mukana valmistelutyöryhmissä.

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Nuorten kesätyöpaikat / palvelusetelit	60	48	52	57	60	46
Työmarkkinatuen kantaosuus (euroa)	154 482	224 662	218 091	173 664	150 000	166 078
Kuntoutujia Työllisyyspalvelujen työtoiminnassa (hlö/v)	31	26	28	22	Siirtyvä (hva)	Siirtynyt (hva)

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	87 322,03	58 649,89	69 460,00	84,44%
Myyntituotot	2 527,58	1 568,11	1 300,00	120,62%
Tuet ja avustukset	84 794,45	56 233,14	68 160,00	82,50%
Muut toimintatuet	0,00	848,64	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-449 284,63	-407 032,78	-419 887,07	96,94%
Henkilöstökulut	-206 612,09	-185 060,75	-210 787,07	87,80%
Palvelujen ostot	-17 066,75	-17 444,66	-20 220,00	86,27%
Aineet, tarvikkeet	-8 534,43	-4 822,15	-7 600,00	63,45%
Avustukset	-188 414,63	-175 798,43	-165 000,00	106,54%
Muut toimintakulut	-28 656,73	-23 906,79	-16 280,00	146,85%
TOIMINTAKATE	-361 962,60	-348 382,89	-350 427,07	99,42%
VUOSIKATE	-361 962,60	-348 382,89	-350 427,07	99,42%
TILIKAUDEN TULOS	-361 962,60	-348 382,89	-350 427,07	99,42%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-361 962,60	-348 382,89	-350 427,07	99,42%

HANKKEET

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunta on mukana päättämässään kuntastrategian toimintalinjoja tukevissa hankkeissa, joko kumppanina, osatoteuttajana tai hallinnoijana. Uusille hankkeille, joille ei vielä ole rahoituspäätöstä on yhteensä 16 000 €:n määrärahavaraus.

Vastuhenkilö: Yrityskoordinaattori, Kehittämispäällikkö, Hallintopäällikkö, Kiinteistöpäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Osallistutaan kuntastrategiaa tukeviin hankkeisiin kuntarahoitusosuudella.	Ei ole tullut hakemuksia.
2) Haetaan kuntastrategiaa tukevia hankerahoituksia.	Valmistelussa tulevia uusia hankkeita.

Hankkeet	TA2023 menot	TA2023 tulot	Toteutuma 1 – 12 kk menot	Toteutuma 1 – 12 kk tulot
Kunta hallinnoija				
Raudanvedet hanke	17 000	12 750	17 000	12 750
Rantasalmi / Sulkava palveluyritysten ryhmähanke (koko hanke 42 300 €)	6 000	6 000	4 870	4 628
Rantasalmen uuden päiväkodin taidehankinta	17 816		23 117	
Rantasalmen yhdysreitti Porosalmelle	21 400	17 120	20 525	17 120
Yhteensä	62 216	35 870	65 512	34 498
Kunta mukana kumppanina				
Sopien 2				
Kalatalousohjelma				
Leader -ohjelma	33 431		26 223	
Visit Saimaa 2.5 - Lakeland Finland			10 000	
Lake Saimaa 2.0 -hanke			2 000	
Vastuullisuudesta kasvua ja kannattavuutta				
Esiselvityshanke lähiruoka ja matkailuelinkeinojen kehittämiseen				
Yksittäiset hankeosuudet / varaus	20 000		7 900	
YHTEENSÄ	115 647	35 870	111 635	34 498

Määräraha-aulukko:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT		41 662,14	34 497,57	35 870,00	96,17%
	Tuet ja avustukset	36 889,55	29 030,22	31 620,00	91,81%
	Muut toimintatuo	4 772,59	5 467,35	4 250,00	128,64%
TOIMINTAKULUT		-82 817,05	-113 492,99	-117 525,00	96,57%
	Henkilöstökulut	-3 746,82	-1 768,94	0,00	-
	Palvelujen ostot	-77 870,23	-109 724,05	-117 525,00	93,36%
	Aineet, tarvikkeet	-1 200,00	0,00	0,00	-
	Muut toimintakulu	0,00	-2 000,00	0,00	-
TOIMINTAKATE		-41 154,91	-78 995,42	-81 655,00	96,74%
VUOSIKATE		-41 154,91	-78 995,42	-81 655,00	96,74%
TILIKAUDEN TULOS		-41 154,91	-78 995,42	-81 655,00	96,74%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-41 154,91	-78 995,42	-81 655,00	96,74%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Päiväkodin taidehankinnan avustus on kokonaisuutena maksettu jo vuonna 2022 ja myös sen kokonaiskustannus perustuu hankintasopimukseen. Tuloa ei ole jyvitetty vuodelle 2023 ja hankintasopimuksen maksuerien jakauma vuosien välillä on muuttunut budjetoidusta.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Savonlinnan kaupunki tuottaa Rantasalmen kunnalle lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon palvelut. Terveysvalvonta vastaa elinympäristöön kohdistuvasta terveystarkastuksesta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja valvoo mm. terveyssuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja lääkelain noudattamista. Eläinlääkintähuolto tuottaa Rantasalmen kunnan tarvitsemat peruseläinlääkinnän palvelut päivystyksineen sekä valvontaeläinlääkäri- ja viranomaispalvelut.

Eläinlääkinnässä hyötyeläintilojen määrä vähenee, mutta jäljelle jäävien tuotantotilojen koko kasvaa. Tämä aiheuttaa käyntimäärien vähenemistä, mutta tiloilla käytettävä aika sekä yhdellä käynnillä hoidettavien eläinten määrä kasvaa. Lisäksi ennaltaehkäisevät ja tukiin vaikuttavat terveydenhoitokäynnit vievät aikaa. Pieneläinkäynnit säilyvät ennallaan.

Terveystarkastuksessa resurssit säilyvät ennallaan, mutta valtion uusi tiedonhallintaohjelma VATI vaikuttaa toimenpiteiden kirjaamistapaan ja kaikkia aiemmin kirjattuja yhteydenottoja yms. ei enää kirjata ohjelmaan, josta aiheutuu suoritelmien väheneminen, vaikka työtä tehdään samoin kuin ennenkin.

Vastuhenkilö: Hallintopäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Eläinlääkinnän säilyminen sopimuksen mukaisella tasolla	Rantasalmen eläinlääkäripalvelut toteutettiin sijaisvoimin ja loppuvuodesta vakiintui järjestely, jossa kaksi eläinlääkäriä teki 50% työaikaan, eli palvelut oli jatkuvasti saatavilla. Kesäajaisten osalta toteutettiin järjestely, jossa kaikki eläinlääkärit olivat aamulla ajanvarausaikaan Juvalla ja ajanvarausajan jälkeen eläinlääkärit siirtyivät sinne, missä oli päivän työt. Järjestely toteutettiin kesäajaisten osalta toimivaksi ja tullaan toteuttamaan myös kesällä 2024.
2) Uuden toimintamallin luominen	Toiminta on siirtynyt 1.1.2023 Savonlinnan kaupungille. Organisoituminen ja uusien järjestelmien, toimintamallien ja käytäntöjen omaksuminen vei huomattavasti resursseja Savonlinnan ympäristövalvonnassa, mikä näkyi osaltaan kaikessa palvelutoiminnassa.

Tunnus- luku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Terveysvalvonnan suoritteet	60	75	115	100	75	125
Eläinlääkinnän hyöty-eläinikäynnit	513	533	401	443	600	454
Eläinlääkinnän pieneläin käynnit	510	425	461	617	400	647
Kustannukset € / vuosi	181 936	193 575	177 747	200 834	268 163	245770

**Määräraha-
taulukko:**

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTAKULUT		200 833,72	-233 666,66	-272 020,00	85,90%
	Palvelujen ostot	200 833,72	-233 666,66	-272 020,00	85,90%
TOIMINTAKATE		200 833,72	-233 666,66	-272 020,00	85,90%
VUOSIKATE		200 833,72	-233 666,66	-272 020,00	85,90%
TILIKAUDEN TULOS		200 833,72	-233 666,66	-272 020,00	85,90%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		200 833,72	-233 666,66	-272 020,00	85,90%

KUNNAN JOHTO YHTEENSÄ:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	570 258,89	549 403,15	580 370,00	0,00	580 370,00	94,66%
Myyntituotot	279 817,29	284 160,35	300 500,00	0,00	300 500,00	94,56%
Tuet ja avustukset	139 154,34	112 875,39	103 320,00	0,00	103 320,00	109,25%
Muut toimintatuotot	151 287,26	152 367,41	176 550,00	0,00	176 550,00	86,30%
TOIMINTAKULUT	-2 492 195,31	-2 543 644,65	-2 584 122,96	-283 328,00	-2 867 450,96	88,71%
Henkilöstökulut	-829 395,00	-779 180,87	-1 060 220,96	-9 828,00	-1 070 048,96	72,82%
Palvelujen ostot	-1 055 357,08	-972 580,64	-1 004 278,00	-38 500,00	-1 042 778,00	93,27%
Aineet, tarvikkeet	-63 951,03	-60 053,41	-33 370,00	0,00	-33 370,00	179,96%
Avustukset	-224 155,84	-437 338,46	-230 000,00	-235 000,00	-465 000,00	94,05%
Muut toimintakulut	-319 336,36	-294 491,27	-256 254,00	0,00	-256 254,00	114,92%
TOIMINTAKATE	-1 921 936,42	-1 994 241,50	-2 003 752,96	-283 328,00	-2 287 080,96	87,20%
VUOSIKATE	-1 921 936,42	-1 994 241,50	-2 003 752,96	-283 328,00	-2 287 080,96	87,20%
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	-21 249,63	0,00	0,00	0,00	-
Arvon alentumiset	0,00	-21 249,63	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	-1 921 936,42	-2 015 491,13	-2 003 752,96	-283 328,00	-2 287 080,96	88,13%
Luontoisetuudet	-248,20	-220,83	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	248,20	220,83	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 921 936,42	-2 015 491,13	-2 003 752,96	-283 328,00	-2 287 080,96	88,13%

18000 MAASEUTUTOIMI

MAASEUTUTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto on Rantasalmen kunnan alainen palvelu- ja tulosityksikkö, joka hoitaa maaseutuhallinnon viranomaistehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Vuoden 2023 alusta noudatettavat uudet tukiehdot tuovat merkittäviä muutoksia maataloustukihallinnon järjestelmään. Osa valvonnasta korvautuu hallinnon ja viljelijän välisellä vuoropuhelulla, jossa viljelijällä on mahdollisuus muuttaa tukihakemusta koko kasvukauden ajan ilman sanktioita. Vuoropuhelua hoidetaan muun muassa uudella vipumobiili-sovelluksella. Uusien tukiehtojen ja teknisen osaamisen varmistamisella tuetaan alueen maatalojen elinvoimaa.

Vastuhenkilö: Maaseutupäällikkö

Toiminalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Maatalousyrittäjien tiedonsaanti uuden ohjelmakauden ehdoista varmistetaan riittävällä koulutuksella ja tiedottamisella.	Live-viljelijätukikoulutukset Elyn kanssa järjestettiin Etelä-Savon kaupungeissa. Yt-alueen omat viljelijäkoulutukset järjestettiin kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Ohjelmakauden muutoksista on kirjoitettu paikallislehtiin. Maataloushallinnolle luotin omat facebook-sivut sekä tietoa on jaettu myös sähköpostitse. Sähköpostittomille on lähetetty kirjepostia, jossa on kerrottu haun muuttumisesta kokonaan sähköiseksi.
2) Viljelijöitä kannustetaan hyödyntämään uudenlaista vuoropuhelun mahdollisuutta hallinnon ja viljelijöiden kesken.	Koko kesän jatkuvasta hakemuksen muutosmahdollisuudesta sekä uudesta vipumobiilisovelluksesta on kerrottu koulutuksissa ja lehtikirjoituksin. Vipumobiilin lataamiseen ja käyttöön sekä muuhunkin sähköiseen asiointiin on saanut tarvittaessa henkilökohtaista opastusta maaseutupäälliköltä.

Tunnusluvut:

Tunnusluku (koko yt-alue)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Henkilöstö, htv	3,0	2,9	2,9	2,9	2,7	2,7
Aktiivimaatiloja	664	648	622	610	600	583
Käsitelty tukia milj. €	20,18	20,04	20,24	22,33	20,0	19,86

Määräraha-aulukko:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO		200 587,47	118 206,93	118 626,00	99,65%
	Myyntituotot	199 271,75	117 817,46	118 476,00	99,44%
	Tuet ja avustukset	1 315,72	389,47	150,00	259,65%
TOIMINTAKULUT		-155 004,30	-164 357,06	-165 158,27	99,51%
	Henkilöstökulut	-116 414,83	-123 771,50	-119 163,27	103,87%
	Palvelujen ostot	-29 645,99	-29 790,20	-33 985,00	87,66%
	Aineet, tarvikkeet	-572,04	-589,14	-2 500,00	23,57%
	Muut toimintakulut	-8 371,44	-10 206,22	-9 510,00	107,32%
TOIMINTAKATE		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%
VUOSIKATE		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%
TILIKAUDEN TULOS		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%

MAASEUTU JA LOMATOIMI YHTEENSÄ

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO		200 587,47	118 206,93	118 626,00	99,65%
	Myyntituotot	199 271,75	117 817,46	118 476,00	99,44%
	Tuet ja avustukset	1 315,72	389,47	150,00	259,65%
TOIMINTAKULUT		-155 004,30	-164 357,06	-165 158,27	99,51%
	Henkilöstökulut	-116 414,83	-123 771,50	-119 163,27	103,87%
	Palvelujen ostot	-29 645,99	-29 790,20	-33 985,00	87,66%
	Aineet, tarvikkeet	-572,04	-589,14	-2 500,00	23,57%
	Muut toimintakulut	-8 371,44	-10 206,22	-9 510,00	107,32%
TOIMINTAKATE		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%
VUOSIKATE		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%
TILIKAUDEN TULOS		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		45 583,17	-46 150,13	-46 532,27	99,18%

30001 PALVELUIDEN TOIMIALA

PALVELUIDEN HALLINTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Palvelulautakunta vastaa hallintosäännön mukaisesti sivistys- ja vapaa-aikatoimesta, kiinteistöjen ja maa- ja metsätilojen hallinnasta sekä teknisten palveluiden tilaamisesta. Palveluiden toimialan hallinto käsittää osan lukion rehtorin ja sivistysjohtajan (30 %) sekä toimistosihteerin (50 %) työpainoksista sekä lautakunnan toiminnasta (50 %).

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Sähköisen asioinnin mahdollistaminen	Toteutunut
2) Palvelulautakunnan sähköisen kokousjärjestelmän täysimääräinen käyttö	Toteutunut osittain: sähköistä kokousjärjestelmää harjoiteltu

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	283 629,80	59 879,40	55 865,13	107,19%
Myyntituotot	283 218,55	59 280,57	55 785,13	106,27%
Tuet ja avustukset	411,25	598,83	80,00	748,54%
TOIMINTAKULUT	-280 018,50	-59 945,43	-55 865,13	107,30%
Henkilöstökulut	-53 681,59	-49 439,90	-47 348,13	104,42%
Palvelujen ostot	-139 539,75	-8 470,12	-6 308,00	134,28%
Aineet, tarvikkeet	-64 595,09	-290,57	-400,00	72,64%
Muut toimintakulut	-22 202,07	-1 744,84	-1 809,00	96,45%
TOIMINTAKATE	3 611,30	-66,03	0,00	-
VUOSIKATE	3 611,30	-66,03	0,00	-
Poistot ja arvonal	-4 333,65	-5 117,42	0,00	-
Suunnitelman mu	-4 333,65	-5 117,42	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	-722,35	-5 183,45	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-722,35	-5 183,45	0,00	-

VARHAISKASVATUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunnan tehtävä on tarjota laadukasta ja tavoitteellista varhaiskasvatus- lakiin (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelmaan (2017) pohjautuvaa varhaiskasvatusta 0-5 -vuotiaille lapsille. Varhaiskasvatusta tarjotaan alkuvuonna 2023 kahdessa päiväkodissa, joista toinen vastaa perheiden vuorohoidon tarpeisiin ja perhepäivähoidossa sekä avoimessa varhaiskasvatuksessa. Maaliskuussa 2023 otetaan käyttöön nykyisen Kerttulan päiväkodin yhteyteen valmistuva päiväkotilaajennus. Samassa pihapiirissä toimii neljä päiväkotiryhmää; Kerttulan rakennuksessa kaksi ja päiväkotilaajennuksessa kaksi. Päiväkodin nimi ja ryhmien nimet muutetaan yhdistyessä. Päiväkodissa tarjotaan vuorohoitoa myös esikoululaisille tarvittaessa.

Avoin varhaiskasvatustoiminta sisältää lapsiparkin, vauva- ja perhekerhot viikoittain. Tarvittaessa ostetaan varhaiskasvatuspaikka toisesta kunnasta tai yksityiseltä toiminnanharjoittajalta. KesäReppu - toimintaa tarjotaan kesäkuun loppuun saakka ja elokuussa tarpeen mukaan.

Kotihoidontuen kuntalaisä tarjoaa perheille vaihtoehdon varhaiskasvatuksen toteutumiseen päiväkodissa.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutumat
1) Päiväkotien ja perhepäivähoidon suunniteltu täyttöaste 100%. Neljä vakituista päiväkotiryhmää + yksi määräaikainen ryhmä. Kaksi perhepäivähoitajaa.	Toteutunut Syksyllä 1 pph
2) Laadukkaan varhaiskasvatustoiminnan jatkokehittäminen päiväkotilaajennuksen myötä	Toteutunut
3) Kotihoidontuen kuntalaisän jatkuminen	Toteutunut

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Päiväkodeissa olevien lasten lukumäärä	71	60	64	74	68
Perhepäiväkodeissa olevien lasten lukumäärä	5	-	-	-	-
Perhepäivähoidossa olevien lasten lukumäärä	15	13	8	8	4
Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten lukumäärä päiväkodeissa	3/4,2%	4/6,6%	3/4,6%	1/1,4%	1/1,4%

Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten lukumäärä perhepäivähoidossa	-	-	-	-	
Lasten kotihoitontuen saajien määrä	28	25	23	20	20
Kunnassa olevat 0-6 v lapset	158	126	124	130	109

Määräraha-aulukko:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO		321 239,09	260 154,53	236 556,64	109,98%
	Myyntituotot	188 048,27	152 465,25	160 772,64	94,83%
	Maksutuotot	61 622,43	31 606,08	48 500,00	65,17%
	Tuet ja avustukset	71 517,39	76 083,20	27 284,00	278,86%
	Muut toimintatuo	51,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT		-1 766 360,70	-1 719 096,49	-1 817 963,56	94,56%
	Henkilöstökulut	-1 176 546,52	-1 075 680,41	-1 126 049,92	95,53%
	Palvelujen ostot	-343 913,52	-362 864,03	-330 762,64	109,71%
	Aineet, tarvikkeet	-13 716,95	-15 718,29	-21 250,00	73,97%
	Avustukset	-112 178,76	-118 303,72	-144 700,00	81,76%
	Muut toimintakul	-120 004,95	-146 530,04	-195 201,00	75,07%
TOIMINTAKATE		-1 445 121,61	-1 458 941,96	-1 581 406,92	92,26%
VUOSIKATE		-1 445 121,61	-1 458 941,96	-1 581 406,92	92,26%
		-25 292,04	-19 571,71	-19 571,00	100,00%
Poistot ja arvonal	Suunnitelman mu	-25 292,04	-19 571,71	-19 571,00	100,00%
TILIKAUDEN TULOS		-1 470 413,65	-1 478 513,67	-1 600 977,92	92,35%
	Luontoisetumenc	-12 904,43	-14 210,40	0,00	-
	Luontoisetutulot	12 904,43	14 210,40	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-1 470 413,65	-1 478 513,67	-1 600 977,92	92,35%

PERUSOPETUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Perusopetuksella on kasvatus- ja opetustehtävä. Perusopetus tarjoaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta Rantasalmen yhtenäiskoulussa. Perusopetuksen tavoite on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetusta edeltää esiopetus, jota annetaan omassa ryhmässä Rantasalmen yhtenäiskoulussa sekä perusopetukseen valmistava opetus kevätlukukaudella 2023. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan 0.-2. luokkien ja erityisen tuen oppilaille. Sairaalaopetus järjestetään ostopalveluna oppilaiden hoitajaksojen ajalle.

Perusopetus tuottaa jatko-opintokelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Koko ikäluokka saa peruskoulun päättötodistuksen.	Toteutunut
2) Perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmällä on riittävät edellytykset siirtyä perusopetukseen.	Toteutunut osittain: perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat ovat siirtyneet perusopetukseen syyslukukaudesta 2023 alkaen. Kielitaidossa on puutteita.

Oppilasmäärät (kahden tilastointipäivän oppilasmäärien keskiarvo)

Tunnusluku	2020	2021	2022	TA2023	2023	TA2024
Tuusmäen koulu	24	19	-	-	-	-
Rantasalon peruskoulu 1-6	149	147	171	184	184	190
Rantasalon peruskoulu/esiopetus	22	29	25	33	33	25
Yhteensä 0-6 luokat	195	194	196	216	217	214
7-9 luokat	88	85	81	76	76	80
Perusopetus yhteensä	283	279	277	296	293	294

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT	176 288,89	213 430,13	139 934,00	0,00	139 934,00	152,52%
Myyntituotot	60 665,45	34 253,62	31 234,00	0,00	31 234,00	109,67%
Maksutuotot	30 161,58	39 868,81	30 000,00	0,00	30 000,00	132,90%
Tuet ja avustukset	72 880,80	116 523,09	78 700,00	0,00	78 700,00	148,06%
Muut toimintatuotot	12 581,06	22 784,61	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-3 456 561,70	-3 868 367,43	-3 710 655,06	-15 437,24	-3 726 092,30	103,82%
Henkilöstökulut	-2 112 341,11	-2 370 142,97	-2 273 022,69	0,00	-2 273 022,69	104,27%
Palvelujen ostot	-935 315,10	-1 021 418,44	-981 784,37	-15 437,24	-997 221,61	102,43%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 961,52	-66 800,36	-73 265,00	0,00	-73 265,00	91,18%
Muut toimintakulut	-340 943,97	-410 005,66	-382 583,00	0,00	-382 583,00	107,17%
TOIMINTAKATE	-3 280 272,81	-3 654 937,30	-3 570 721,06	-15 437,24	-3 586 158,30	101,92%
VUOSIKATE	-3 280 272,81	-3 654 937,30	-3 570 721,06	-15 437,24	-3 586 158,30	101,92%
Poistot ja arvonalentumiset	-212 644,92	-232 737,10	-201 140,00	0,00	-201 140,00	115,71%
Suunnitelman mukaiset	-212 644,92	-232 737,10	-201 140,00	0,00	-201 140,00	115,71%
TILIKAUDEN TULOS	-3 492 917,73	-3 887 674,40	-3 771 861,06	-15 437,24	-3 787 298,30	102,65%
Luontoisetumenot, ei veroja	-25 512,16	-30 360,82	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	25 512,16	30 360,82	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 492 917,73	-3 887 674,40	-3 771 861,06	-15 437,24	-3 787 298,30	102,65%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Henkilöstökulut: Keva –tasausmaksu budjetoitu toisaalle talousarviossa.

LUKIO-OPETUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Lukio on oppivelvollisuuskoulutusta ja antaa opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Lukiossa voi opiskella yleislinjalla, musiikkiteatterilinjalla, studiotekniikkalinjalla tai matkailulinjalla. Lukiossa voi suorittaa valtakunnallisen ylioppilastutkinnon. Lukio-opetukseen sisältyvät kansainvälisyysuhanke, opinto-ohjauksen kehittämishanke sekä koronatukihanke.

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Lukion linjat ovat vetovoimaisia. Oman peruskoulun päättöluokkalaisista 45% aloittaa lukion ja lisäksi kuusi ulkopaikka kuntalaista ja kuusi kv-opiskelijaa.	Toteutunut osin: 44% oman peruskoulun päättöluokkalaisista aloitti lukion. Lisäksi aloitti kolme ulkopaikka kuntalaista ja kuusi kv-opiskelijaa.
2) Kaikki lukion päättöluokkalaiset saavat lukion päättötodistuksen.	Toteutunut. Kolme opiskelijaa jatkoi suunnitellusti neljännelle vuodelle.
3) Matkailulinja kehittää yhteistyötä matkailuyritys Järvisydämen kanssa.	Toteutunut. Tanhuvaaran urheiluopiston luontoliikunnan ja -matkailun ostopalvelukurssi alkanut syyslukukaudella 2023 Järvisydämessä.

Tunnusluvut: (taulukoissa vuoden keskiarvo syyskuun ja tammikuun tilastointipäivistä)

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Opiskelijoita	66	57	59	58	58

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	92 677,54	137 063,11	94 067,00	0,00	94 067,00	145,71%
Myyntituotot	5 471,00	12 476,36	4 018,00	0,00	4 018,00	310,51%
Tuet ja avustukset	86 681,94	124 466,75	90 049,00	0,00	90 049,00	138,22%
Muut toimintatuotot	524,60	120,00	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-749 451,13	-869 879,74	-788 173,85	-2 762,76	-790 936,61	109,98%
Henkilöstökulut	-492 499,49	-598 907,88	-526 233,63	0,00	-526 233,63	113,81%
Palvelujen ostot	-161 283,05	-168 914,33	-169 745,22	-2 762,76	-172 507,98	97,92%
Aineet, tarvikkeet	-15 758,57	-16 015,35	-18 462,00	0,00	-18 462,00	86,75%
Muut toimintakulut	-79 910,02	-86 042,18	-73 733,00	0,00	-73 733,00	116,69%
TOIMINTAKATE	-656 773,59	-732 816,63	-694 106,85	-2 762,76	-696 869,61	105,16%
VUOSIKATE	-656 773,59	-732 816,63	-694 106,85	-2 762,76	-696 869,61	105,16%
Poistot ja arvonal	-47 900,54	-48 373,06	-45 241,00	0,00	-45 241,00	106,92%
Suunnitelman mu	-47 900,54	-48 373,06	-45 241,00	0,00	-45 241,00	106,92%
TILIKAUDEN TULOS	-704 674,13	-781 189,69	-739 347,85	-2 762,76	-742 110,61	105,27%
Luontoisetumeno	-214,53	-125,47	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	214,53	125,47	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-704 674,13	-781 189,69	-739 347,85	-2 762,76	-742 110,61	105,27%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Henkilöstökulujen (Keva –tasausmaksu oli talousarviossa budjetoitu toisaalle) ja sisäisten vuokrien ylitys.

MUU TOINEN ASTE / MUU KOULUTUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunta ostaa Savonlinnan musiikkiopistolta oppilaspaikkoja taiteen perusopetuksen järjestämiseksi oppiaineina tanssi ja musiikki, joita ei opeteta Rantasalmella.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Neljä Savonlinnan musiikkiopiston oppilaspaikkaa täyttyy, oppiaineina tanssi ja musiikki (instrumentit, joita ei opeteta Rantasalmella).	Toteutunut osittain: ¾ paikkaa käytössä.

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTAKULUT	-3 298,38	-2 834,60	-3 771,00	75,17%
Palvelujen ostot	-3 298,38	-2 834,60	-3 771,00	75,17%
TOIMINTAKATE	-3 298,38	-2 834,60	-3 771,00	75,17%
VUOSIKATE	-3 298,38	-2 834,60	-3 771,00	75,17%
TILIKAUDEN TULOS	-3 298,38	-2 834,60	-3 771,00	75,17%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 298,38	-2 834,60	-3 771,00	75,17%

KIRJASTOTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunta järjestää kirjastopalvelun itsenäisesti ja kirjastoautopalvelut yhteistyösopimuksin myös Joroisten ja Juvan kuntiin. Yhteistyö Lumme-kirjastojen kanssa on tiivistä.

Kirjastotoimi toteuttaa kirjastolain velvoittamat tavoitteet. Toimintaa ohjaavat lisäksi Rantasalmen kuntastrategia ja hyvinvointisuunnitelma. Kirjastotiloja käytetään oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan edistämällä yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Kirjasto edistää myös moniarvoista kulttuurista vuoropuhelua.

Vastuhenkilö: Kirjastonjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Kirjastopalvelut toimivat sujuvasti kunnan omana toimintana.	Toteutunut
2) Kirjaston asiakas saa tarvitsemansa palvelut kuten esim. lukemista edistäviä palveluja, digitukea ja tietoa oman hyvinvoinnin kehittämiseen.	Toteutunut. Kirjaston tapahtumiin osallistui yhteensä 2346 henkilöä. Digitukea annettiin yhteensä 158:lle henkilölle.
3) Kirjaston käyttäjämäärä pysyy vähintään vuoden 2022 tasoisena. Kirjastoauton kaikilla pysäkeillä Rantasalmella on asiakkaita.	Toteutunut. Kävijämäärä oli 46 251. Kokonaislainaus 125 636. Kirjastoauton kaikilla 167:llä pysäkillä oli asiakkaita.

Rantasalmen kirjasto	2022	2023	Ka Suomi2022
Kirjastokäynnit /as.	11,71	13,98	7,44
Lainat / as.	16,34	38,5	14,58
Kirjastoaineistokulut /as.	6,4	8,94	6,84
Kirjastoauton kävijämäärät			
	2022	2023	
Joroinen	3816	3 578	
Juva	3030	2841	
Rantasalmi	4377	4104	
Kirjastoauton reittitunnit			
	2022	2023	
Joroinen	648	585	
Juva	480	505	
Rantasalmi	725	715	
yhteensä	1853	1805	

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	17 709,70	103 199,64	83 732,00	123,25%
Myyntituotot	17 690,00	99 239,82	82 712,00	119,98%
Tuet ja avustukset	19,70	1 843,33	0,00	-
Muut toimintatulo	0,00	2 116,49	1 020,00	207,50%
TOIMINTAKULUT	-308 427,47	-402 389,36	-371 004,31	108,46%
Henkilöstökulut	-29 350,21	-209 436,37	-191 527,79	109,35%
Palvelujen ostot	-279 077,26	-56 948,30	-42 069,52	135,37%
Aineet, tarvikkeet	0,00	-52 578,01	-50 077,00	104,99%
Muut toimintakulut	0,00	-83 426,68	-87 330,00	95,53%
TOIMINTAKATE	-290 717,77	-299 189,72	-287 272,31	104,15%
VUOSIKATE	-290 717,77	-299 189,72	-287 272,31	104,15%
TILIKAUDEN TULOS	-290 717,77	-299 189,72	-287 272,31	104,15%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-290 717,77	-299 189,72	-287 272,31	104,15%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Henkilöstökulujen (Keva –tasausmaksu oli talousarviossa budjetoitu toisaalle) ja kirjastoauton korjauskustannusten ylitys

KANSALAIPOISTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kansalaisopisto järjestää alueelliseen sivistystarpeeseen vastaavaa koulutusta ja tukee yksilön itsensä kehittämismahdollisuuksia. Opisto toimii lähipalveluperiaatteella elämänlaajuisen oppimisen ideologian pohjalta. Kansalaisopistopalvelut alueelle tuottaa Järvi-Saimaan kansalaisopisto, jonka isäntäkunta on Sulkava.

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma 1–12 kk
1) Järvi-Saimaan kansalaisopisto tarjoaa Rantasalmella monipuolista yleissivistävää koulutusta sekä taide- ja taitoaineiden opetusta. Yleissivistävä koulutus on kielten, kirjallisuuden, tietotekniikan sekä terveyttä, liikuntaa ja kestävästä kehitystä edistävää koulutusta.	Toteutunut. Tuntimäärät: Kädentaidot 811, Kirjallisuus 42, Kuvataide 15, Tietotekniikka 12 Liikunta, terveys, muu sosiaalialan koulutus 158, Tanssi 85, Tuusmäen kesäteatteri 60
2) Erityistavoite: Järvi-Saimaan kansalaisopisto tarjoaa musiikin ja teatterin perusopetusta vähintään opetussuunnitelmien edellyttämän määrän vuosittain. Näin opetusohjelmassa otetaan huomioon lukion säilyminen Rantasalmella (musiikkiteatterilinja).	Toteutunut. Tuntimäärät: Lukion musiikkiteatterilinja 482 (vos tunteja) + 76 (myyntikurssit, eli studio-tekniikka), yht 558 Taiteen perusopetus 1755 Yhteensä 2313

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Opetustunnit	3 823	3 576	3 700	3 550	3 496
Opetusryhmät	164	160	110	150	119
Opiskelleet	2 041	1 889	1 200	1 400	1 370

Määräraha- ja tulokauslaskelma:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	7 640,23	7 680,84	8 381,00	91,65%
Myyntituotot	7 640,23	7 680,84	8 381,00	91,65%
TOIMINTAKULUT	-212 926,69	-208 793,24	-201 881,90	103,42%
Henkilöstökulut	-19 151,58	-7 504,42	-8 080,64	92,87%
Palvelujen ostot	-134 460,82	-133 176,22	-130 682,26	101,91%
Aineet, tarvikkeet	-3 770,27	-2 453,42	-3 050,00	80,44%
Muut toimintakulut	-55 544,02	-65 659,18	-60 069,00	109,31%
TOIMINTAKATE	-205 286,46	-201 112,40	-193 500,90	103,93%
VUOSIKATE	-205 286,46	-201 112,40	-193 500,90	103,93%
TILIKAUDEN TULOS	-205 286,46	-201 112,40	-193 500,90	103,93%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-205 286,46	-201 112,40	-193 500,90	103,93%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Sisäiset vuokramenot

LIIKUNTATOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Liikuntatoimen tarkoituksena on edellytysten luominen kuntalaisten liikunnalle paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa kehittämällä, kansalaistoimintaa tukemalla, liikuntapaikkoja tarjoamalla sekä liikuntaa järjestämällä ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Liikuntatoimen painopistealueina ovat terveys- ja erityisliikunnan edistäminen, lasten ja nuorten liikunnan edistäminen ja omatoimisen liikunnan edistäminen. Urheiluseurat ja liikuntajärjestöt ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä (Liikuntastrategia).

Liikuntapalvelut ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lta.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Kunnan liikunta-alueiden aktiivinen käyttö	Toteutunut eri liikuntapaikoilla. Kuntosalin käyttö lisääntynyt huomattavasti.
2) Suunnistusalueen laajentuminen	Toteutunut: Ruutanaharjun suunnistuskartan laajentuminen
3) Avantuintipaikan ja kirkonkylän retkiluistelureitin käyttöönotto	Toteutunut osittain: Sauna valmis, laiturirakenteet ja avantuintiportaat paikallaan. Helmikuussa käynnistetty talviuintipaikan toiminta kolme kertaa viikossa. Retkiluistelurata ei toteutunut.
4) Toimiva yhteistyö sote-alueen kanssa liikunnanohjauksessa	Toteutunut osittain: Yhteistyö aloitettu AVI:n rahoittaman hankkeen kautta. Kumppanuussopimus kunnan ja Eloisan välillä valmisteilla, liikuntaneuvontainfot sote-yhteistyökumppaneille

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT	30 261,85	49 716,51	22 000,00	0,00	22 000,00	225,98%
Myyntituotot	29 104,65	32 776,35	22 000,00	0,00	22 000,00	148,98%
Tuet ja avustukset	0,00	15 922,36	0,00	0,00	0,00	-
Muut toimintatuo	1 157,20	1 017,80	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-387 965,12	-457 614,84	-432 408,26	-7 000,00	-439 408,26	104,14%
Henkilöstökulut	-2 122,44	-27 236,28	0,00	0,00	0,00	-
Palvelujen ostot	-361 142,45	-407 184,70	-411 378,26	-7 000,00	-418 378,26	97,32%
Aineet, tarvikkeet	-7 469,23	-2 510,05	-3 800,00	0,00	-3 800,00	66,05%
Avustukset	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	0,00	-16 000,00	100,00%
Muut toimintakulu	-1 231,00	-4 683,81	-1 230,00	0,00	-1 230,00	380,80%
TOIMINTAKATE	-357 703,27	-407 898,33	-410 408,26	-7 000,00	-417 408,26	97,72%
VUOSIKATE	-357 703,27	-407 898,33	-410 408,26	-7 000,00	-417 408,26	97,72%
Poistot ja arvonal	-51 833,81	-45 878,02	-45 880,00	0,00	-45 880,00	100,00%
Suunnitelman mu	-51 833,81	-45 878,02	-45 880,00	0,00	-45 880,00	100,00%
TILIKAUDEN TULOS	-409 537,08	-453 776,35	-456 288,26	-7 000,00	-463 288,26	97,95%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-409 537,08	-453 776,35	-456 288,26	-7 000,00	-463 288,26	97,95%

NUORISOTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Nuorisotoimen keskeisenä tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista. Nuorisotoimi sisältää nuorisotilatoiminnan, nuorten vaikuttajaryhmä Kasvon toiminnan, etsivä nuorisotyön sekä nuorten harrastamisen tukemisen avustusten ja hankkeiden kautta (osa puhallinorkesterisopimusta, 4H-sopimus, Suomen harrastamisen malli –hanke).

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Nuorisotila on nuorten aktiivisessa käytössä.	Toteutunut. Kevät: Nuorisotila on vakiinnuttanut paikkansa nuorten aktiivisessa käytössä. Kevään aikana yhteensä nuorisotilalla käyntikertoja on 1153. Tavallisessa nuorisotilatoiminnassa on ollut 979 kohtaamista, yhteistyössä järjestetyissä tapaamisissa 94 kohtaamista. Kaveriporukkokoontumisissa synttärit yms. tilaa on käyttänyt 80 nuorta. Kesä Nuokkarilla 130 kävijää kesäkerhossa 49, yönuokkareilla 12, avoimella nuokkarilla 59. Kaveriporukoiden kokoontumisia pari ja kävijöitä 10. Yhdet juhlat. Syksy: Nuokkarilla kävijöitä 484 (kerhot, tapahtumat ym). Muita kokoontumisia 6 ja kävijöitä 69. Yhdet joulumyyjäiset.
2) Liikkuva nuorisotilatoiminta käynnistyy.	Toteutunut. Kevät: Kevään aikana liikkuvaa nuorisotyötä on käynnistetty ja kohtaamisia on ollut yhteensä 184. Yhteisiä pelipäiviä kirjastolla on järjestetty 3 ja niissä kohtaamisia 72 ja Arjen ensiaputaidot Spr:n kanssa 10. Kuuden kerran kalastuskurssi / kerhossa 72 kohtaamista Kesä: 7-leirit ja 5-leiri yhteistyössä seurakunnan, koulun ja kuraattorin kanssa noin 80 nuorta. Lisäksi työntekijä vieraillut koululla. Syksyn aikana nuorisotyö jalkautunut Pelipäiviin, puhallinorkesterin diskoon, taiteiden iltaan, 0-9 pikkujouluihin; joissa yhteensä noin 200 kohtaamista. Lisäksi Nuorten itsenäisyysjuhlaan osallistuminen.
3) Etsivä nuorisotyöntekijäresurssi vastaa tarvetta.	Toteutunut, vastaa tarvetta.

Määräraha- ja tulotaulukko:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO		33 188,76	23 702,56	28 160,00	84,17%
	Myyntituotot	2 818,90	0,00	0,00	-
	Tuet ja avustukset	30 269,86	23 702,56	28 160,00	84,17%
	Muut toimintatuotot	100,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT		-138 751,74	-151 448,32	-152 128,08	99,55%
	Henkilöstökulut	-63 830,54	-70 419,64	-74 320,83	94,75%
	Palvelujen ostot	-17 876,14	-27 866,56	-24 190,25	115,20%
	Aineet, tarvikkeet	-2 880,03	-3 726,94	-2 070,00	180,05%
	Avustukset	-37 998,96	-31 500,96	-31 500,00	100,00%
	Muut toimintakulut	-16 166,07	-17 934,22	-20 047,00	89,46%
TOIMINTAKATE		-105 562,98	-127 745,76	-123 968,08	103,05%
VUOSIKATE		-105 562,98	-127 745,76	-123 968,08	103,05%
TILIKAUDEN TULOS		-105 562,98	-127 745,76	-123 968,08	103,05%
	Luontoisetumeno	0,00	-76,80	0,00	-
	Luontoisetutulot	0,00	76,80	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-105 562,98	-127 745,76	-123 968,08	103,05%

Perustelut talouden toteutumiseen:

AVI:n avustus etsivä nuorisotyötoimintaan arvioitua pienempi summa.

KULTTUURITOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kulttuuritoimi käsittää kulttuuritoiminnan ylläpitämisen ja kesämuseon aukiolon avustusten ja ostopalveluiden myötä.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Kaikkien paikallisten ja aktiivisten kulttuurialan yhdistysten toimintaa tuetaan (haetut vs. myönnetty avustukset).	Toteutunut: Kaikki 23.1.–28.2. hakuaikana avustusta hakeneet hakijat (4/4) saaneet avustuksen. Puhallinorkesteriyhdistyksen avustus sopimuksen mukaan. Loppuvuodesta myönnetty avustus (1/1).
2) Kesämuseo on yleisölle avoinna kesäkuun puolivälistä koulujen alkamiseen saakka.	Toteutunut
3) Kulttuuristrategian jalkauttaminen	Toteutunut mm. kesän avaus, Eliel Saarisen juhla, kulttuuriyhdistysten kokoontumiset (4), tarinapaviljonki, Aika -matkan QR-koodit, Taiteiden ilta, ip-juhla, pakolaistilaisuudet, ukrainalaisen ruuan työpaja, joulukontti, sähkökaappitaidehankinta
4) Kulttuuritoimen henkilöstöratkaisut	Toteutunut: kulttuurikoordinaattori on palkattu toukokuusta alkaen lisätalousarvion turvin.

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	2 200,00	137,31	0,00	0,00	0,00	-
Tuet ja avustukset	2 200,00	137,31	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-54 689,03	-93 388,23	-54 371,26	-33 000,00	-87 371,26	106,89%
Henkilöstökulut	-7 261,04	-31 043,53	0,00	-27 000,00	-27 000,00	114,98%
Palvelujen ostot	-21 377,39	-26 235,22	-20 862,26	-3 500,00	-24 362,26	107,69%
Aineet, tarvikkeet	-2 540,60	-1 500,81	-1 009,00	-2 500,00	-3 509,00	42,77%
Avustukset	-23 510,00	-31 857,00	-32 500,00	0,00	-32 500,00	98,02%
Muut toimintakulut	0,00	-2 751,67	0,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKATE	-52 489,03	-93 250,92	-54 371,26	-33 000,00	-87 371,26	106,73%
VUOSIKATE	-52 489,03	-93 250,92	-54 371,26	-33 000,00	-87 371,26	106,73%
Poistot ja arvonal	-593,86	-318,87	-319,00	0,00	-319,00	99,96%
Suunnitelman mu	-593,86	-318,87	-319,00	0,00	-319,00	99,96%
TILIKAUDEN TULOS	-53 082,89	-93 569,79	-54 690,26	-33 000,00	-87 690,26	106,70%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-53 082,89	-93 569,79	-54 690,26	-33 000,00	-87 690,26	106,70%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Henkilöstökulujen (Keva –tasausmaksu talousarviossa budjetoitu toisaalle, lomapalkkavaraukset 90 % kirjattu 31.12.2023 kun aiempi varaus ollut 10 % työpanoksen mukaan) ja sisäisten vuokrien ylitys

KIINTEISTÖT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunnan kiinteistöt kuuluvat kunnan palveluiden toimialan hallintoon, pois lukien vesi – ja viemärlaitoksen kiinteistöt. Kiinteistöt käsittää kehittämisspäällikön palkan (100 %), toimisto-sihteerin palkasta (35 %) ja palvelulautakunnan kustannuksia (50 %).

Kiinteistöille tuotettavat palvelut ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Yhtiön kiinteistöhuolto vastaa kiinteistöjen ylläpidosta erikseen laadittavan ylläpito-ohjelman ja vastuujakotaulukon mukaisesti. Yhtiö tuottaa mm. seuraavia palveluita: rakennusten ja kiinteistöön kuuluvien alueiden vuosittaiset kunnossapito-ohjelman mukaiset kunnossapitotyöt; kiinteistöjen lämpö, sähkö, jätehuolto, vesi- ja jätevesi erillisen vastuujakotaulukon mukaisesti; kiinteistöjen riskienhallintapuuotteiden raportointi; kiinteistöjen vakuutusturvan riittävydestä huolehtiminen, kiinteistöautomaation ylläpito ja kehittäminen sekä osallistuminen valmius- ja poikkeusolotilanteisiin. Lisäksi yhtiöltä ostetaan kiinteistöihin tarvittavat siivous- ja puhtaanapitopalvelut.

Kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma on päivitetty ja sen mukaiset toimenpiteet jatkuvat; yhtiöiden järjestelyt, myynnissä olevien kiinteistöjen markkinointi, kiinteistöjen korjausvelan pienentämistoimet (remontointi ja budjetoidut korjaukset) ja kiinteistöistä luopuminen. Hyvinvointialueen vuokrasopimukseen liittyy vaatimus kuntoarvioiden ja pitkän tähtäimen suunnitelmien teettäminen kokonaan vuokrattaville ja kohteille, joista vuokrataan yli 500 m². Työ aloitetaan kuluvan vuoden aikana.

Määrärahalta ja toiminnallisilla sitovilla tavoitteella edistetään kuntastrategian mukaisia tavoitteita:

- Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus: ratkaisujen hakeminen mm. kuntalaisten olohuoneen, nuorten kohtaamispaikan ja nuorisotilan sijoittumiseen pitkällä jännteellä
- Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta; Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kanssa tehtävässä yhteistyössä etsitään pysyviä energiansäästöön tähtääviä ratkaisuja kiinteistöjen ylläpidossa ja panostetaan hankintojen laatuun. Haetaan omaisuuden hallintaan liittyvien järjestelyjen kautta taloudellisuutta ja tehokkuutta omaisuuden hoitoon mm. pienet kiinteistöyhtiöt ja kiinteistöistä luopuminen mm. Honkakujan purku

Vastuuhenkilö: Kehittämisspäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Energiansäästötoimenpitein kiinteistöjen energiakuluissa säästetään vähintään 5 %	Kiinteistöjen sähkönkulutus laski 3,1 % ja lämmönkulutus kasvoi 18 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lämmönkulutukseen vaikuttaa ulkolämpötilojen vuosittainen vaihtelu.
2) Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen kuntoarviot ja PTS:t käynnistetään	Sote -kiinteistöjen vaaditut kuntoarviot ovat valmistuneet.
3) Honkakujan rivitalo puretaan	Kohde on purettu.
4) Pienten kiinteistöyhtiöiden taloudenhoito ja isännöinti järjestellään uudestaan	Taloudenhoidon ja isännöinnin uudelleenjärjestelyt on toteutettu; isännöinti on siirretty kuntaan ja taloudenhoito Kuntalaskentaan.

5) Kuntalaisolohuoneen, nuorison kokoontumispaikan ja nuorisotilan ratkaisut löydetty ja määrärahojen puitteissa saatettu käyttöön	Kuulemistilaisuudet on pidetty. Kuntalaisolohuonevalmistelut aloitettu kunnanvirastolle ja nuorisotilalle vuokrattu uudet tilat. Nuorten kokoontumispaikalle ei ole esitetty erityistarpeita nykytilaan nähden ja tarvekeskustelua jatketaan nuorten kanssa.
6) Kiinteistösuunnitelman laatiminen	Kiinteistöstrategian laatiminen on käynnistetty loppuvuodesta.

Määrärahataulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	1 755 478,96	2 234 704,17	2 253 031,00	-26 300,00	2 226 731,00	100,36%
Myyntituotot	8 885,43	6 924,80	990,00	0,00	990,00	699,47%
Tuet ja avustukset	233,01	429,70	200,00	0,00	200,00	214,85%
Muut toimintatuotot	1 746 360,52	2 227 349,67	2 251 841,00	-26 300,00	2 225 541,00	100,08%
TOIMINTAKULUT	-1 896 193,92	-2 107 253,29	-2 150 103,91	0,00	-2 150 103,91	98,01%
Henkilöstökulut	-102 031,04	-93 593,13	-88 593,37	0,00	-88 593,37	105,64%
Palvelujen ostot	-1 459 235,75	-1 638 656,19	-1 595 145,10	0,00	-1 595 145,10	102,73%
Aineet, tarvikkeet	-56 971,08	-135 245,19	-120 019,00	0,00	-120 019,00	112,69%
Muut toimintakulut	-277 956,05	-239 758,78	-346 346,44	0,00	-346 346,44	69,23%
TOIMINTAKATE	-140 714,96	127 450,88	102 927,09	-26 300,00	76 627,09	166,33%
Rahoitustuotot ja	132,92	263,61	0,00	0,00	0,00	-
Muut rahoitustuotot	132,92	263,61	0,00	0,00	0,00	-
VUOSIKATE	-140 582,04	127 714,49	102 927,09	-26 300,00	76 627,09	166,67%
	-373 819,43	-783 717,29	-330 044,00	0,00	-330 044,00	237,46%
Suunnitelman muutokset	-343 335,20	-349 218,94	-330 044,00	0,00	-330 044,00	105,81%
Poistot ja arvonalentumiset	-30 484,23	-434 498,35	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	-514 401,47	-656 002,80	-227 116,91	-26 300,00	-253 416,91	258,86%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-514 401,47	-656 002,80	-227 116,91	-26 300,00	-253 416,91	258,86%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Kiinteistöjen kustannusten ja tulojen toteutuma on lähes talousarvion mukainen. Tulot ovat toteutuneet hieman arvioitua paremmin, osin johtuen irtaimistomyynneistä. Kustannusten osalta kohonneita käyttökustannuksia on pystytty korvaamaan vuokratilojen- ja -laitteiden kulujen vähentämisellä. Poistojen muutosta selittää kiinteistöjen osalta arvonalentumiskirjaukset poistuneeseen kohteeseen liittyen (Honkakujan rivitalo).

MAA- JA METSÄTILAT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunnan maa- ja metsäomaisuutta hoidetaan kannattavasti. Metsäomaisuuden hoidossa toteutetaan voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa. Metsäomaisuuden hoitotoimet suunnitellaan ja toteutetaan voimassa olevan hoitosopimuksen mukaisesti. Maanvuokraus ja yksityisteiden velvoitteet hoidetaan sopimusten ja osuuksien vaatimalla tavalla.

Metsän myyntitulotavoite on edellisvuotista maltillisempi. Metsänhoitotavoite on viimevuotisella tasolla, jotta uudistaminen ja kasvu turvataan tulevaisuuteen. Useammalle vuodelle suunniteltujen taajamahakkuiden toteutus jatkuu. Maanvuokrat laskutetaan sopimusten mukaisesti. Maanvuokrat ja yksityistiemaksut hoidetaan sopimusten ja osuuksien mukaisesti. Myyntiin tarkoitettujen maa-alueiden myyntitoimenpiteitä jatketaan mm. tontit ja muut mahdolliset myyntiin tulevat kohteet. Aurinkorannan tontit hinnoitellaan ja laitetaan myyntiin.

Asetetut toiminnalliset tavoitteet tukevat välillisesti kuntastrategian tavoitteita. Maa- ja metsäomaisuuden tuloilla rahoitetaan kunnan taloutta ja kustannukset kohdistuvat joko suoraan tai välillisesti omaisuuden hoitamiseen liittyvien velvoitteiden täyttämiseen.

Vastuhenkilö: Kehittämispäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Maa-alueiden myynti; mm. Aurinkorannan tontit, muut tontit ja mahdollinen metsätilamyynti	Aurinkorannan tonttien hinnoittelu on tehty ja tontit saatu myyntiin. Varauksia tullut 2 kpl. Ikäheimola -tilan määräala on myyty.
2) Päätettyjen metsänhoitotoimenpiteiden toteutuminen	Toteutus hoitotöiden osalta edennyt suunnitelman mukaan. Metsäsuunnitelman päivityksen maastotyöt saatu noin puoleen väliin tehtyä.
3) Hakkuutulon 125 000 euroa toteutuminen	Hakkuutulotavoite on saavutettu.
4) Taajamahakkuiden jatkototeutus suunnitelman mukaisesti	Hautausmaan kiviaidan ulkokehä siistitty ja puistopuita siistitty/poistettu. Naapurikysely pihapuiden poistotarpeista tehty alueelle Joroistentien risteys-Pappilantien risteys.
5) Maa- ja metsätilaisuuksien järjestäminen kerran vuodessa	Järjestetty metsäilta 9.2.2023.

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023	
TOIMINTATUOTO	719 786,59	408 142,85	289 400,00	0,00	289 400,00	141,03%	
Myyntituotot	340 082,20	249 487,88	125 000,00	0,00	125 000,00	199,59%	
Muut toimintatuc	379 704,39	158 654,97	164 400,00	0,00	164 400,00	96,51%	
TOIMINTAKULUT	-125 315,85	-143 908,54	-111 016,00	-6 200,00	-117 216,00	122,77%	
Palvelujen ostot	-115 956,72	-126 110,74	-98 094,00	0,00	-98 094,00	128,56%	
Aineet, tarvikkeet	-575,69	-146,29	-600,00	0,00	-600,00	24,38%	
Muut toimintakul	-8 783,44	-17 651,51	-12 322,00	-6 200,00	-18 522,00	95,30%	
TOIMINTAKATE	594 470,74	264 234,31	178 384,00	-6 200,00	172 184,00	153,46%	
VUOSIKATE	594 470,74	264 234,31	178 384,00	-6 200,00	172 184,00	153,46%	
	-250,03	-2 404,85	0,00	0,00	0,00	-	
Poistot ja arvonal	Suunnitelman mu	-250,03	-2 404,85	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	594 220,71	261 829,46	178 384,00	-6 200,00	172 184,00	152,06%	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	594 220,71	261 829,46	178 384,00	-6 200,00	172 184,00	152,06%	

Perustelut talouden toteutumiseen:

Metsän myyntituloihin vaikutti vanhojen ja uusien kauppojen suotuisa toteutuminen ja vastaavasti kustannusten ylitystä selittää mm. Lehtola –tilan kunnostustyöt, joita vastaavasti saatiin myyntituloja. Tilakaupat toteutuivat suunnitellusti.

TEKNISET PALVELUT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Palvelulautakunta tilaa tarvittavat tekniset palvelut Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuottaa Rantasalmen kunnalle sopimuksiin perustuvat teknisen toimen palvelut, sekä asiantuntijapalvelut, että kunnan päätöksentekoon liittyvissä valmisteluissa ja viranomaisneuvotte- luissa. Palvelun tuotanto tapahtuu yhteistyökuntien ohjauksessa. Teknisiin palveluihin kuuluvat yh- dyskuntasuunnittelu sekä kuntatekniikka.

Yhdyskuntasuunnittelulla luodaan maankäytölliset valmiudet asumisen ja elinkeinotoiminnan sijoit- tumiseksi ja kehittymiseksi kunnassa. Maankäytön suunnittelun vireille tulosta ja valmistelusta vas- taa kunnanhallitus. Toteutus ja asiantuntijapalvelut ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä, jonka tehtävänä on yhdyskuntarakenteen suunnitelmallinen ohjaus. Kaavoituksen tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää korkealaatuista rakennettua ympäristöä, joka tarjoaa asukkaille ja yrityksille vaihtoehtoisia asuin-, työpaikka- ja virkistysalueita. Kaavoituksen kustannuksiin sisältyy rakennusvalvojan (20 %) ja ympäristötoimensihteerin (20 %) palkka- ja toimintakustannuksia.

Kuntatekniikka sisältää liikenneväylät, puistot, osin satamat sekä muut yleiset alueet. Liikenne- väyliin kuuluu kaavateiden ylläpito. Satamien hoitopalvelua on ostettu myös ulkopuoliselta toimi- jalta.

Liikenneväyliä, puistoja ja yleisiä alueita hoidetaan sopimusten mukaisesti. Kupialan pumppaamon ja Ketveleen kanavan kunnossapito vedenvirtauksen ylläpitämiseksi. Satamien venepaikkojen hal- linnoinnin ja vuokraamisen järjestelyt ympärivuotisella ostosopimuksella. Yleis- ja ranta-asemakaa- vat viedään sähköiseen kiinteistöjärjestelmään.

Käyttötalouden määrärahalla ja asetetuilla toiminnallisilla sitovilla tavoitteella edistetään kuntastra- tegian mukaisia tavoitteita:

- Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus; mahdollistetaan kaavaratkaisuilla toimivien liiken- neyhteyksien ja viihtyisien asumis- ja virkistysalueiden rakentuminen ja kunnossapidon ja hoitotoimenpitein pidetään yllä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä
- Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta; haetaan energiansäästöratkaisuja katujen ja yleisten alueiden energiankulutukseen
- Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen; Turvataan yritysten kasvun edellytyksiä maan- käyttöpolitiikalla, kaavoituksella ja tilaratkaisuilla, panostetaan teiden kunnossapitoon ja huolehditaan teiden kunnossapidosta edunvalvonnassa; kaavoitus, palvelusopimukset ja lii- kennejärjestelmä- ja liikenneturvallisuussuunnittelu ja yhteistyö

Vastuhenkilö: Kehittämispäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet	Toteutuma
1) Energiansäästötoimin pyritään vähintään 5 % säästöön sähköenergiakustannuksissa	Katuvalaistuksen sähkön säästö oli 36 %, torin sähkön säästö 41% ja Haapavesi-Kosulanlammen veden- vaihdon sähkön käytön kasvu oli 12,5 %. Kokonaissäästö sähkön käytössä oli 15,3 %

2) Vireillä olevat asemakaavamuutokset saadaan valmiiksi mm. paloaseman kortteli ja tarvittavat muutokset vireille mm. torikortteli	Paloaseman korttelin kaavamuutos on lainvoimainen. Kaavoitusta hankittiin ostopalveluna ja suunniteltujen kaavamuutosten työt käynnistyivät mm. Linja-autoaseman ja torin korttelit.
3) Jalankulun ja pyöräilyn liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen kaava-alueella mm. ohjaavat liikennemerkit ym.	Toteutettu Kylätien keskeisen alueen reunakiveysten korjaukset.

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	14 209,71	19 938,76	14 200,00	0,00	14 200,00	140,41%
Myyntituotot	13 475,71	14 716,76	13 500,00	0,00	13 500,00	109,01%
Muut toimintatuotot	734,00	5 222,00	700,00	0,00	700,00	746,00%
TOIMINTAKULUT	-384 627,79	-359 894,51	-376 866,36	-14 000,00	-390 866,36	92,08%
Henkilöstökulut	-21 328,63	-22 513,74	-22 643,76	0,00	-22 643,76	99,43%
Palvelujen ostot	-353 479,82	-327 460,16	-345 559,00	-14 000,00	-359 559,00	91,07%
Aineet, tarvikkeet	-6 875,25	-7 580,25	-6 300,00	0,00	-6 300,00	120,32%
Muut toimintakulut	-2 944,09	-2 340,36	-2 363,60	0,00	-2 363,60	99,02%
TOIMINTAKATE	-370 418,08	-339 955,75	-362 666,36	-14 000,00	-376 666,36	90,25%
VUOSIKATE	-370 418,08	-339 955,75	-362 666,36	-14 000,00	-376 666,36	90,25%
Poistot ja arvonalennukset	-187 170,70	-180 651,39	-148 151,00	0,00	-148 151,00	121,94%
Suunnitelman mukaiset muutokset	-187 170,70	-180 651,39	-148 151,00	0,00	-148 151,00	121,94%
TILIKAUDEN TULOS	-557 588,78	-520 607,14	-510 817,36	-14 000,00	-524 817,36	99,20%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-557 588,78	-520 607,14	-510 817,36	-14 000,00	-524 817,36	99,20%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Tekniset palvelut toteutuivat hyvin talousarvion mukaisesti. Kustannussäästöä syntyi mm. energia- ja asiantuntija- ja kaavoituspalveluiden hankinnan osalta.

PALVELUIDEN TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	3 455 721,40	3 517 749,81	3 225 326,77	-26 300,00	3 199 026,77	109,96%
Myyntituotot	957 100,39	669 302,25	504 392,77	0,00	504 392,77	132,69%
Maksutuotot	91 784,01	71 474,89	78 500,00	0,00	78 500,00	91,05%
Tuet ja avustukse	264 536,23	359 707,13	224 473,00	0,00	224 473,00	160,25%
Muut toimintatuc	2 142 300,77	2 417 265,54	2 417 961,00	-26 300,00	2 391 661,00	101,07%
TOIMINTAKULUT	-9 833 795,62	-10 436 130,01	-10 226 208,68	-78 400,00	-10 304 608,68	101,28%
Henkilöstökulut	-4 134 347,50	-4 547 334,26	-4 357 820,76	-27 000,00	-4 384 820,76	103,71%
Palvelujen ostot	-4 336 184,66	-4 308 039,61	-4 160 351,88	-42 700,00	-4 203 051,88	102,50%
Aineet, tarvikke	-243 738,23	-304 565,53	-300 302,00	-2 500,00	-302 802,00	100,58%
Avustukset	-189 687,72	-197 661,68	-224 700,00	0,00	-224 700,00	87,97%
Muut toimintakul	-929 837,51	-1 078 528,93	-1 183 034,04	-6 200,00	-1 189 234,04	90,69%
TOIMINTAKATE	-6 378 074,22	-6 918 380,20	-7 000 881,91	-104 700,00	-7 105 581,91	97,37%
Rahoitustuotot ja	132,92	263,61	0,00	0,00	0,00	-
Muut rahoitustuo	132,92	263,61	0,00	0,00	0,00	-
VUOSIKATE	-6 377 941,30	-6 918 116,59	-7 000 881,91	-104 700,00	-7 105 581,91	97,36%
Poistot ja arvonal	-903 838,98	-1 318 769,71	-790 346,00	0,00	-790 346,00	166,86%
Suunnitelman mu	-873 354,75	-884 271,36	-790 346,00	0,00	-790 346,00	111,88%
Arvon alentumise	-30 484,23	-434 498,35	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	-7 281 780,28	-8 236 886,30	-7 791 227,91	-104 700,00	-7 895 927,91	104,32%
Luontoisetumenc	-38 631,12	-44 773,49	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	38 631,12	44 773,49	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 281 780,28	-8 236 886,30	-7 791 227,91	-104 700,00	-7 895 927,91	104,32%

YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma

Ympäristötoimen toimialaan kuuluu rakennusvalvonta, ympäristövalvonta sekä yksityistieasiat. Rantasalmen ja Sulkavan kuntien ympäristötoimen hallinnon ja palvelujen tuottamisesta vastaa Rantasalmen kunta yhteistyösopimuksen mukaisesti. Hallintoa varten on perustettu Rantasalmen kuntaan ympäristölautakunta (Rantasalmi, Sulkava yhteislautakunta). Lautakunnan alaisena toimivat virkamiehet vastaavat tehtävien hoitamisesta sopimuskuntien alueella Rantasalmen kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Sopimuskunnat Rantasalmi ja Sulkava jakavat ympäristötoimen kustannukset kuntien asukasmäärän suhteessa, paitsi lupapiste ja kuntanet- ohjelmistokulut menevät suoraan peruskuntiin. Vuoden 2023 kulut on jaettu seuraavasti; Sulkava 42% ja Rantasalmi 58%. Tarvittavat erillismäärärahat kumpikin kunta varaa omiin talousarvioihinsa. Palveluista, jotka eivät kuulu yhteistyösopimuksen piiriin maksaa asianomainen kunta itse sekä ympäristötoimen palveluista saatavat tulot menevät suoraan peruskuntiin.

Ympäristötoimi organisoitu uudelleen 1.1.2021 lukien. Mukana Rantasalmen ja Sulkavan kunnat.

Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Henkilöstö	5,5	4,6	3,6	3,6	3,4
ostopalvelu JSP	0,5	0,5			
Yhteensä	6,0	5,1	3,6	3,6	3,4

YMPÄRISTÖVALVONTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Ympäristövalvonnan tehtävänä on myöntää tai valmistella eri ympäristölakien ja maa-aineslain mukaiset lupa-asiat sekä yksityistieavustukset. Lakisääteisissä lupa- ja valvonta-asioissa noudatetaan tasapuolista kohtelua koko ympäristötoimen toiminta-alueella.

Ympäristövalvontaan kuuluvien kulujen lisäksi kustannuspaikalle 4151 sisältyy ympäristötoimenhallinnon kuluja sekä ympäristölautakunnan kokouskuluja. Yksityistieasioiden kustannuspaikka on 4152 ja vesienhoitoavustus 4153.

Vastuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Uusien viranhaltijoiden (ympäristösihteeri, rakennustarkastaja) perehdyttäminen.	Perehdyttämistä tehty ja tehdään edelleen sekä koulutautumista tarpeen mukaan.
2) Tavoitteena saumaton yhteistyö Sulkavan ja Rantasalmen kuntien ja kuntalaisten välillä.	Sulkavan ja Rantasalmen ympäristötoimen yhteistyösopimus on päättynyt elokuu 2023 lopussa.

Tunnusluku Rantasalmi	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Voimassa olevat maa-ainesluvut	10	10	9	9	9

Määräraha-aulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	50 022,07	33 063,09	42 879,00	77,11%
Myyntituotot	34 722,23	26 214,24	34 599,00	75,77%
Maksutuotot	15 068,50	6 715,00	8 000,00	83,94%
Tuet ja avustukset	231,34	133,85	280,00	47,80%
TOIMINTAKULUT	-78 937,96	-81 757,59	-96 862,66	84,41%
Henkilöstökulut	-59 330,46	-65 780,18	-68 392,66	96,18%
Palvelujen ostot	-16 168,32	-12 958,82	-13 978,00	92,71%
Aineet, tarvikkeet	-1 230,02	-308,89	-1 900,00	16,26%
Avustukset	0,00	0,00	-10 000,00	0,00%
Muut toimintakulut	-2 209,16	-2 709,70	-2 592,00	104,54%
TOIMINTAKATE	-28 915,89	-48 694,50	-53 983,66	90,20%
VUOSIKATE	-28 915,89	-48 694,50	-53 983,66	90,20%
TILIKAUDEN TULOS	-28 915,89	-48 694,50	-53 983,66	90,20%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-28 915,89	-48 694,50	-53 983,66	90,20%

RAKENNUSVALVONTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä ja myöntää rakennus- ja toimenpideluvat, maisematyöluvat, purkuluvat sekä hyväksyä toimenpideilmoitukset ja suorittaa päätöksissä määrätyt katselmukset, valmistella rakentamiseen liittyvien poikkeamislupien lausunnot ja antaa suostumuksen pysyvien liikenteen ohjauslaitteiden asentamiseen yksityisteille. Rakennusvalvonnan tehtävänä on myös edistää hyvää rakennustapaa, valvoa rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä neuvoja ja ohjata rakennustoimintaa kestäväällä tavalla.

Vastuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Uusien viranhaltijoiden (ympäristösihteeri, rakennustarkastaja) perehdyttäminen.	Perehdyttämistä tehty ja tehdään edelleen sekä kouluttautumista tarpeen mukaan.
2) Tavoitteena saumaton yhteistyö Sulkavan ja Rantasalmen kuntien ja kuntalaisten välillä.	Sulkavan ja Rantasalmen ympäristötoimen yhteistyösopimus on päättynyt elokuun 2023 loppussa.
3) Valmistautuminen rakennuslain muutoksiin.	Seurataan tiedottamista, teams palaverihin/tietoiskuihin osallistutaan sitä mukaan, kuin uutta tietoa on ollut saatavilla. Rakennuslain muutoksiin suunnattuihin koulutuksiin osallistuminen.

Tunnusluku Rantasalmi	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Rakennusluvat; kpl	111	123	98	155	56
Toimenpideluvat; kpl	80	76	76	20	32
Toimenpideilmoitukset	9	16	17	17	10
Viralliset katselmukset	274	367*	303*	257	148

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	196 988,47	97 941,22	140 570,00	69,67%
Myyntituotot	82 905,77	46 491,00	65 170,00	71,34%
Maksutuotot	113 513,85	50 894,10	75 000,00	67,86%
Tuet ja avustukset	528,85	556,12	400,00	139,03%
Muut toimintatuotot	40,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT	-198 784,33	-189 075,79	-195 615,04	96,66%
Henkilöstökulut	-121 394,12	-142 384,76	-137 413,04	103,62%
Palvelujen ostot	-70 643,34	-34 118,94	-46 686,00	73,08%
Aineet, tarvikkeet	-2 624,91	-961,33	-1 750,00	54,93%
Muut toimintakulut	-4 121,96	-11 610,76	-9 766,00	118,89%
TOIMINTAKATE	-1 795,86	-91 134,57	-55 045,04	165,56%
Rahoitustuotot ja -tulot	0,00	-1,34	0,00	-
Muut rahoituskulut	0,00	-1,34	0,00	-
VUOSIKATE	-1 795,86	-91 135,91	-55 045,04	165,57%
TILIKAUDEN TULOS	-1 795,86	-91 135,91	-55 045,04	165,57%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 795,86	-91 135,91	-55 045,04	165,57%

YKSITYISTIEAVUSTUKSET

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Ympäristölautakunta jakaa Rantasalmen ja Sulkavan yksityistieavustukset kuntien osoittaman määrärahan mukaan ja huolehtii seurannasta. Rakennustarkastaja antaa suostumuksen pysyvien liikenteen ohjauslaitteiden asentamiseen yksityisteille

Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Tunnusluvut:

Tunnusluku Rantasalmi	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Avustettavat km/kunnossapito	280	262	269	270	263
Kunnossapito- avustukset	92 807	78 931	86 515	85 666	100 587
Perusparannus- avustukset	5 866	11 017	3 057	3 550	9100

Määräraha-aulukko:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTAKULUT		-89 216,00	-109 689,00	-110 000,00	99,72%
	Avustukset	-89 216,00	-109 689,00	-110 000,00	99,72%
TOIMINTAKATE		-89 216,00	-109 689,00	-110 000,00	99,72%
VUOSIKATE		-89 216,00	-109 689,00	-110 000,00	99,72%
TILIKAUDEN TULOS		-89 216,00	-109 689,00	-110 000,00	99,72%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-89 216,00	-109 689,00	-110 000,00	99,72%

YMPÄRISTÖTOIMI YHTEENSÄ:

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO		247 010,54	131 004,31	183 449,00	71,41%
	Myyntituotot	117 628,00	72 705,24	99 769,00	72,87%
	Maksutuotot	128 582,35	57 609,10	83 000,00	69,41%
	Tuet ja avustukse	760,19	689,97	680,00	101,47%
	Muut toimintatuc	40,00	0,00	0,00	-
TOIMINTAKULUT		-367 349,57	-380 522,38	-402 477,70	94,54%
	Henkilöstökulut	-181 135,86	-208 164,94	-205 805,70	101,15%
	Palvelujen ostot	-86 811,66	-47 077,76	-60 664,00	77,60%
	Aineet, tarvikke	-3 854,93	-1 270,22	-3 650,00	34,80%
	Avustukset	-89 216,00	-109 689,00	-120 000,00	91,41%
	Muut toimintakul	-6 331,12	-14 320,46	-12 358,00	115,88%
TOIMINTAKATE		-120 339,03	-249 518,07	-219 028,70	113,92%
Rahoitustuotot ja		0,00	-1,34	0,00	-
	Muut rahoituskul	0,00	-1,34	0,00	-
VUOSIKATE		-120 339,03	-249 519,41	-219 028,70	113,92%
TILIKAUDEN TULOS		-120 339,03	-249 519,41	-219 028,70	113,92%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-120 339,03	-249 519,41	-219 028,70	113,92%

RANTASALMEN KUNTA YHTEENSÄ: (ulkoinen ja sisäinen)

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTO	6 017 685,94	4 322 954,60	4 113 571,77	-26 300,00	4 087 271,77	105,77%
Myyntituotot	2 363 528,29	1 150 575,70	1 028 937,77	0,00	1 028 937,77	111,82%
Maksutuotot	220 366,36	129 083,99	161 500,00	0,00	161 500,00	79,93%
Tuet ja avustukse	666 490,06	473 661,96	328 623,00	0,00	328 623,00	144,14%
Muut toimintatuo	2 767 301,23	2 569 632,95	2 594 511,00	-26 300,00	2 568 211,00	100,06%
TOIMINTAKULUT	-30 275 114,46	-13 550 265,15	-13 403 085,51	-365 904,00	-13 768 989,51	98,41%
Henkilöstökulut	-5 580 520,22	-5 664 185,64	-5 751 635,59	-36 828,00	-5 788 463,59	97,85%
Palvelujen ostot	-21 639 764,11	-5 376 759,79	-5 275 521,88	-85 376,00	-5 360 897,88	100,30%
Aineet, tarvikke	-629 146,15	-367 053,70	-340 072,00	-2 500,00	-342 572,00	107,15%
Avustukset	-779 134,06	-744 689,14	-574 700,00	-235 000,00	-809 700,00	91,97%
Muut toimintakul	-1 646 549,92	-1 397 576,88	-1 461 156,04	-6 200,00	-1 467 356,04	95,24%
TOIMINTAKATE	-24 257 428,52	-9 227 310,55	-9 289 513,74	-392 204,00	-9 681 717,74	95,31%
Verotulot	13 379 580,75	7 953 997,52	7 717 000,00	0,00	7 717 000,00	103,07%
Kunnan tulovero	10 000 622,26	5 281 196,02	4 995 000,00	0,00	4 995 000,00	105,73%
Kiinteistövero	1 401 241,08	1 433 626,53	1 406 000,00	0,00	1 406 000,00	101,96%
Osuus yhteisöver	1 977 717,41	1 239 174,97	1 316 000,00	0,00	1 316 000,00	94,16%
Valtionosuudet	12 437 930,00	2 628 411,00	2 576 326,00	0,00	2 576 326,00	102,02%
Kunnan peruspalk	7 056 170,00	869 026,00	858 913,00	0,00	858 913,00	101,18%
Verotul. perustuv	2 901 216,00	1 045 482,00	1 046 976,00	0,00	1 046 976,00	99,86%
Järjestelmämuut	0,00	0,00	-43 207,00	0,00	-43 207,00	0,00%
Opetus- ja kulttt.	-98 929,96	-91 766,00	-70 396,00	0,00	-70 396,00	130,36%
Verotulomenetyk	2 579 473,96	805 669,00	784 040,00	0,00	784 040,00	102,76%
Rahoitustuotot ja	324 660,15	290 417,25	280 659,00	0,00	280 659,00	103,48%
Korkotuotot	11 303,04	17 145,87	10 565,00	0,00	10 565,00	162,29%
Muut rahoitustuo	375 857,64	349 918,91	333 679,00	0,00	333 679,00	104,87%
Korkokulut	-60 775,22	-73 148,62	-59 085,00	0,00	-59 085,00	123,80%
Muut rahoituskul	-1 725,31	-3 498,91	-4 500,00	0,00	-4 500,00	77,75%
VUOSIKATE	1 884 742,38	1 645 515,22	1 284 471,26	-392 204,00	892 267,26	184,42%
Poistot ja arvonal	-903 838,98	-1 340 019,34	-790 346,00	0,00	-790 346,00	169,55%
Suunnitelman mu	-873 354,75	-884 271,36	-790 346,00	0,00	-790 346,00	111,88%
Arvonalentumise	-30 484,23	-455 747,98	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN TULOS	980 903,40	305 495,88	494 125,26	-392 204,00	101 921,26	299,74%
Luontoisetumenc	-38 887,32	-44 994,32	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	38 887,32	44 994,32	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	980 903,40	305 495,88	494 125,26	-392 204,00	101 921,26	299,74%

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Vesi- ja viemärlaitoksen tuottamia palveluita ovat puhtaan veden toimitus sekä jäteveden puhdistus laitoksen toiminta-alueella. Lisäksi vesi- ja viemärlaitos toimittaa vettä vesiosuuskunnille sekä käsittelee osuuskuntien jätevedettä. Rantasalmen alueella on kolme vedenottamo: Ruutana, Kupiala ja Kaukalovuori. Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti Susimäen jäteveden puhdistamolla.

Vesi- ja viemärlaitos on itsenäinen taseyksikkö, joiden ylläpito hankitaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä.

Vesihuoltopalveluihin sisältyy veden laadun ja puhdistustuloksen valvonta, laitosten, verkostojen sekä pumppaamoiden ylläpidosta vastaaminen. Palvelu sisältää myös liittymissopimusten valmistelun ja asiantuntija-avun kunnalliseen päätöksentekoon vesilaitosta koskevista asioista sekä osallistuminen valmius- ja poikkeusolotilanteisiin.

Veden kulutuksen arvioidaan kasvavan lähinnä lisääntyneen matkailurakentamisen vuoksi. Myös suuret maatalouden tuotantoyksiköt kasvattavat veden käyttöä. Jäteveden puhdistamon kapasiteetti on riittävällä tasolla lisääntyvään käyttöön verrattuna. Laitoksen tulee kattaa toimintatuotoilla toiminnasta aiheutuvat kulut.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toiminalliset sitovat tavoitteet:	Toteutuma
1) Vesi- ja viemäriverkoston järjestelmällisen saneerauksen jatkaminen	Viemäriverkoston saneerausta jatkettiin sujuttamalla Kylätiellä 279,5 metrin ja Asikkalantiellä 183 metrin osuudet.
2) Osuuskuntien hallittu liittyminen kunnan vesi- ja viemärlaitokseen	Vireillä. Mustalahti-Porosalmi vesi- ja viemäri-osuuskunnan yhdistäminen Rantasalmen kunnan vesihuoltolaitokseen - liiketoimintakaupan hyväksyminen ehdollisena kunnanvaltuustossa 13.03.2023 (13 § Toiminta-alueen rajaaminen).
3) Riittävän paineen ja vesimäärän takaaminen verkoston alueella	Soukkionjoen paineenkorotusasema käyttöön otettu 16.6.2023. Porosalmen matkailualueen alavesisäiliön on kilpailutettu ja toteutus odottaa Mustalahti-Poronsalmi-liitosta.
4) Sähköisten palvelujen lisääminen	Vesikantaan hankittu tiedonsiirtorajapinta ja tulostuspalvelu.
5) Puhtaan veden tuotannon automaation kehittäminen	Käyttöön otettu Mipron automaatiojärjestelmät. Ei saneerauksia vuonna 2023 vedenjakeluverkossa.

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA2023	TP 2023
Puhdas vesi (m ³)	158 007	145 052	164 990	158 798	167 000	165 855
Puhdas vesi (€/m ³), alv 0 %	1,50	1,70	1,70	1,90	2,00	2,00
Jätevesi (m ³)	97 650	93 050	104 046	105 669	104 000	147 307
Jätevesi (€/m ³), alv 0 %	2,25	2,60	2,60	2,90	3,00	3,00

Vuoden 2023 jäteveden määrän kasvun syytä on pyritty selvittämään toistaiseksi tuloksetta.

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos 2023	Bud yht 2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT	669 586,40	693 817,10	753 552,00	0,00	753 552,00	92,07%
Myyntituotot	655 200,85	680 237,60	736 052,00	0,00	736 052,00	92,42%
Muut toimintatuotot	14 385,55	13 579,50	17 500,00	0,00	17 500,00	77,60%
TOIMINTAKULUT	-443 504,30	-577 556,42	-429 675,68	-40 000,00	-469 675,68	122,97%
Henkilöstökulut	-10 009,14	-18 606,72	-10 673,68	0,00	-10 673,68	174,32%
Palvelujen ostot	-432 225,67	-555 905,23	-416 552,00	-40 000,00	-456 552,00	121,76%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43,40	-1 896,70	-200,00	0,00	-200,00	948,35%
Muut toimintakulut	-1 226,09	-1 147,77	-2 250,00	0,00	-2 250,00	51,01%
TOIMINTAKATE	226 082,10	116 260,68	323 876,32	-40 000,00	283 876,32	40,95%
Rahoitustuotot ja -kulut	-25 760,06	-35 704,31	-25 541,00	0,00	-25 541,00	139,79%
Muut rahoitustuotot	1 519,39	943,79	1 200,00	0,00	1 200,00	78,65%
Korkokulut	-4 082,04	-12 449,34	-3 262,00	0,00	-3 262,00	381,65%
Muut rahoituskulut	-23 197,41	-24 198,76	-23 479,00	0,00	-23 479,00	103,07%
VUOSIKATE	200 322,04	80 556,37	298 335,32	-40 000,00	258 335,32	31,18%
Poistot ja arvonalentumiset	-173 173,61	-247 735,48	-127 482,00	0,00	-127 482,00	194,33%
Suunnitelman mukaiset poistot	-173 173,61	-247 735,48	-127 482,00	0,00	-127 482,00	194,33%
TILIKAUDEN TULOS	27 148,43	-167 179,11	170 853,32	-40 000,00	130 853,32	-127,76%
Luontoisetumenot, alv:llin	0,00	-36,04	0,00	0,00	0,00	-
Luontoisetutulot	0,00	36,04	0,00	0,00	0,00	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	27 148,43	-167 179,11	170 853,32	-40 000,00	130 853,32	-127,76%
Yhteensä	27 148,43	-167 179,11	170 853,32	-40 000,00	130 853,32	-127,76%

Perustelut talouden toteutumiseen:

Tulojen toteutuminen, perusmaksujen korotuksen suuruus ei tuonut odotettua muutosta tuloihin. Kunnanvaltuusto myönsi 13.11.2023 § 86 lisämäärärahaa 40 000 euroa vesi- ja viemärlaitokselle vesitornin mekaaniselle puhdistukselle sekä jätevedenpuhdistamon ilmastusaltaan hiekanpoistoon. Tarve vesitornin puhdistukselle sekä jätevedenpuhdistamon ilmastusaltaan hiekanpoistolle tuli valvovilta viranomaisilta ja niiden toteuttaminen oli välttämätöntä viranomaisten asettamien raja-arvojen saavuttamiseksi. Erityisesti ilmastusaltaan hiekanpoisto ylitti merkittävästi talousarvion, koska poistettavaa hiekkaa oli arvioitua enemmän ja sen käsittely oli ennakoitua haasteellisempaa. Ilmastusaltaan hiekanpoisto maksoi yhteensä 53 000 euroa, joka ylitti reilusti lisätalousarvion, Vesitornin tarkistus ja mekaanisen puhdistamisen kustannukset olivat kaksinkertaiset arvioon nähden. Lisäksi sähkön kohonnutta hintaa ei pystytty täysin arvioimaan. Sähkön energiatasauksen kustannukset olivat 28 000 euroa.

Vesi- ja viemärlaitoksen perusylläpito toteutui talousarvion mukaisesti. Pakollisista korjaustarpeista aiheutui kustannuksia, jotka ylittivät talousarvion sekä lisätalousarvion. Tulot eivät toteutuneet ennakoidusti.

Kokonaisuudessa vesi- ja viemärlaitoksen tilinpäätös jäi 167 179,11 euroa negatiiviseksi.

RANTASALMEN KUNTA SEKÄ VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ (ulkoinen ja sisäinen)

		TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT		6 687 272	5 016 772	4 840 824	103,6%
	Myyntituotot	3 018 729	1 830 813	1 764 990	103,7%
	Maksutuotot	220 366	129 084	161 500	79,9%
	Tuet ja avustukset	666 490	473 662	328 623	144,1%
	Muut toimintatuotot	2 781 687	2 583 212	2 585 711	99,9%
TOIMINTAKULUT		-30 718 619	-14 127 822	-14 238 665	99,2%
	Henkilöstökulut	-5 590 529	-5 682 792	-5 799 137	98,0%
	Palvelujen ostot	-22 071 990	-5 932 665	-5 817 450	102,0%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-629 190	-368 950	-342 772	107,6%
	Avustukset	-779 134	-744 689	-809 700	92,0%
	Muut toimintakulut	-1 647 776	-1 398 725	-1 469 606	95,2%
TOIMINTAKATE		-24 031 346	-9 111 050	-9 397 841	96,9%
Verotulot	Totals	13 379 581	7 953 998	7 717 000	103,1%
	Kunnan tulovero	10 000 622	5 281 196	4 995 000	105,7%
	Kiinteistövero	1 401 241	1 433 627	1 406 000	102,0%
	Osuus yhteisöveron tuotosta	1 977 717	1 239 175	1 316 000	94,2%
Valtionosuudet		12 437 930	2 628 411	2 576 326	102,0%
	Kunnan peruspalv. valtionosuus	7 056 170	869 026	858 913	101,2%
	Verotul. perustuva vo-tasaus	2 901 216	1 045 482	1 046 976	99,9%
	Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	-43 207	0,0%
	Opetus- ja kultt.toimen vo	-98 930	-91 766	-70 396	130,4%
	Verotulomenetyksen kompensointi	2 579 474	805 669	784 040	102,8%
Rahoitustuotot ja -kulut		298 900	254 713	255 118	99,8%
	Korkotuotot	11 303	17 146	10 565	162,3%
	Muut rahoitustuotot	377 377	350 863	334 879	104,8%
	Korkokulut	-64 857	-85 598	-62 347	137,3%
	Muut rahoituskulut	-24 923	-27 698	-27 979	99,0%
VUOSIKATE		2 085 064	1 726 072	1 150 603	150,0%
Poistot ja arvonalentumiset		-1 077 013	-1 587 755	-917 828	173,0%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-1 046 528	-1 132 007	-917 828	123,3%
	Arvonalentumiset	-30 484	-455 748	0	-
TILIKAUDEN TULOS		1 008 052	138 317	232 775	59,4%
	Luontoisetumenot, ei alv	-38 887	-45 030	0	-
	Luontoisetutulot	38 887	45 030	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		1 008 052	138 317	232 775	59,4%

RANTASALMEN KUNTA SEKÄ VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ (ulkoinen)

	TP 2022	Tot 1-12/2023	Bud 2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT	4 957 575	3 731 702	3 548 365	105,2%
Myyntituotot	2 367 541	1 434 284	1 350 180	106,2%
Maksutuotot	220 366	129 084	161 500	79,9%
Tuet ja avustukset	666 490	473 662	328 623	144,1%
Muut toimintatuotot	1 703 178	1 694 672	1 708 062	99,2%
TOIMINTAKULUT	-28 988 922	-12 842 752	-12 942 711	99,2%
Henkilöstökulut	-5 590 529	-5 682 792	-5 799 137	98,0%
Palvelujen ostot	-21 431 798	-5 544 088	-5 411 191	102,5%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-618 193	-360 998	-334 220	108,0%
Avustukset	-779 134	-744 689	-809 700	92,0%
Muut toimintakulut	-569 268	-510 184	-588 463	86,7%
TOIMINTAKATE	-24 031 346	-9 111 050	-9 394 346	97,0%
Verotulot	13 379 581	7 953 998	7 717 000	103,1%
Kunnan tulovero	10 000 622	5 281 196	4 995 000	105,7%
Kiinteistövero	1 401 241	1 433 627	1 406 000	102,0%
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 977 717	1 239 175	1 316 000	94,2%
Valtionosuudet	12 437 930	2 628 411	2 576 326	102,0%
Kunnan peruspalv. valtionosuus	7 056 170	869 026	858 913	101,2%
Verotul. perustuva vo-tasaus	2 901 216	1 045 482	1 046 976	99,9%
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	-43 207	0,0%
Opetus- ja kultt.toimen vo	-98 930	-91 766	-70 396	130,4%
Verotulomenetysten kompensaa	2 579 474	805 669	784 040	102,8%
Rahoitustuotot ja -kulut	298 900	254 713	255 118	99,8%
Korkotuotot	11 303	17 146	10 565	162,3%
Muut rahoitustuotot	354 198	327 684	311 700	105,1%
Korkokulut	-64 857	-85 598	-62 347	137,3%
Muut rahoituskulut	-1 744	-4 519	-4 800	94,1%
VUOSIKATE	2 085 064	1 726 072	1 154 098	149,6%
Poistot ja arvonalentumiset	-1 077 013	-1 587 755	-917 828	173,0%
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 046 528	-1 132 007	-917 828	123,3%
Arvonalentumiset	-30 484	-455 748	0 -	
TILIKAUDEN TULOS	1 008 052	138 317	236 270	58,5%
Luontoisetumenot, ei alv	-38 887	-45 030	0 -	
Luontoisetutulot	38 887	45 030	0 -	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 008 052	138 317	236 270	58,5%

TOTEUTUMAVERTAILU PALVELUALOITTAIN

Toimiala	Palvelualue	Palveluyksikkö 1	Palveluyksikkö 2	Tiliryhmä	Tot 1-12/2023	TA2023	Poikkeama
					-10 567 067,62	-10 472 063,74	95 003,88
11000 - VAALITOIMINTA					-1 897,18	-1 055,90	841,28
	11100 - Vaalit				-1 897,18	-1 055,90	841,28
				TOIMINTAKULUT	-8 487,58	-6 855,90	1 631,68
				TOIMINTATUOTO	6 590,40	5 800,00	-790,40
12000 - TARKASTUSTOIMINTA					-19 949,61	-22 438,00	-2 488,39
	12100 - Tilien ja hallinnon tarkastus				-19 949,61	-22 438,00	-2 488,39
				TOIMINTAKULUT	-19 949,61	-22 438,00	-2 488,39
13001 - KUNNAN JOHTO (2018-)					-2 015 491,13	-2 287 080,96	-271 589,83
	13100 - Kunnanvaltuusto ja -hallitus				-658 032,26	-653 131,63	4 900,63
				Poistot ja arvonal	-21 249,63	0,00	21 249,63
				TOIMINTAKULUT	-644 380,91	-653 451,63	-9 070,72
				TOIMINTATUOTO	7 598,28	320,00	-7 278,28
	13200 - Yleishallinto				-520 206,24	-721 554,82	-201 348,58
				TOIMINTAKULUT	-968 446,77	-1 195 774,82	-227 328,05
				TOIMINTATUOTO	448 240,53	474 220,00	25 979,47
	13600 - Joukkoliikennetoiminta				-21 129,44	-25 019,00	-3 889,56
				TOIMINTAKULUT	-21 129,44	-25 019,00	-3 889,56
	13810 - Elinvoima				-155 078,22	-183 273,44	-28 195,22
				TOIMINTAKULUT	-155 495,10	-183 773,44	-28 278,34
				TOIMINTATUOTO	416,88	500,00	83,12
	13830 - Työllisyyspalvelut				-348 382,89	-350 427,07	-2 044,18
				TOIMINTAKULUT	-407 032,78	-419 887,07	-12 854,29
				TOIMINTATUOTO	58 649,89	69 460,00	10 810,11
	13850 - Hankkeet				-78 995,42	-81 655,00	-2 659,58
				TOIMINTAKULUT	-113 492,99	-117 525,00	-4 032,01
				TOIMINTATUOTO	34 497,57	35 870,00	1 372,43
	13950 - Ympäristöterveydenhuolto				-233 666,66	-272 020,00	-38 353,34
				TOIMINTAKULUT	-233 666,66	-272 020,00	-38 353,34
18000 - MAASEUTU-JA LOMATOIMEN TOIMIALA (2018-)					-46 150,13	-46 532,27	-382,14
	18100 - Maaseututoimi (2018-)				-46 150,13	-46 532,27	-382,14
				TOIMINTAKULUT	-164 357,06	-165 158,27	-801,21
				TOIMINTATUOTO	118 206,93	118 626,00	419,07
20000 - PERUSTURVAN TOIMIALA					3 658,80	0,00	-3 658,80
	21000 - Sosiaalipalvelualue				3 658,80	0,00	-3 658,80
				21115 - Perusturvan viranomais- ja muu toiminta	3 658,80	0,00	-3 658,80
				TOIMINTAKULUT	3 658,80	0,00	-3 658,80

30001 - PALVELUIDEN TOIMIALA				-8 236 886,30	-7 895 927,91	340 958,39
	30005 - Palveluiden hallinto sekä ruokapalvelut			-5 183,45	0,00	5 183,45
		Poistot ja arvonal		-5 117,42	0,00	5 117,42
		TOIMINTAKULUT		-59 945,43	-55 865,13	4 080,30
		TOIMINTATUOTO		59 879,40	55 865,13	-4 014,27
	30300 - Sivistys- ja vapaa-aika			-7 316 922,37	-7 289 877,64	27 044,73
		30501 - Varhaiskasvatus		-1 478 513,67	-1 600 977,92	-122 464,25
		30511 - Päiväkotihoido (2018-)		-1 180 712,82	-1 296 000,36	-115 287,54
		Poistot ja arvonal		-19 571,71	-19 571,00	0,71
		TOIMINTAKULUT		-1 229 739,48	-1 323 309,36	-93 569,88
		TOIMINTATUOTO		68 598,37	46 880,00	-21 718,37
		30521 - Perhepäivähoito (2018-)		-79 567,20	-81 215,24	-1 648,04
		TOIMINTAKULUT		-81 696,90	-85 875,24	-4 178,34
		TOIMINTATUOTO		2 129,70	4 660,00	2 530,30
		30531 - Avoin varhaiskasvatustoimi		-63 714,29	-49 213,02	14 501,27
		TOIMINTAKULUT		-64 577,04	-49 293,02	15 284,02
		TOIMINTATUOTO		862,75	80,00	-782,75
		30541 - Muu lasten päivähoito/muu		-147 956,75	-169 404,22	-21 447,47
		TOIMINTAKULUT		-151 756,75	-172 404,22	-20 647,47
		TOIMINTATUOTO		3 800,00	3 000,00	-800,00
		30545 - Varhaiskasvatuksen hallinto		-6 562,61	-5 145,08	1 417,53
		TOIMINTAKULUT		-191 326,32	-187 081,72	4 244,60
		TOIMINTATUOTO		184 763,71	181 936,64	-2 827,07
		31001 - APIP-toiminta (2018-)		-95 520,50	-112 026,78	-16 506,28
		31401 - APIP-toiminta (2018-)		-95 520,50	-112 026,78	-16 506,28
		Poistot ja arvonal		-1 841,29	-1 246,00	595,29
		TOIMINTAKULUT		-145 498,05	-140 860,78	4 637,27
		TOIMINTATUOTO		51 818,84	30 080,00	-21 738,84
		31001 - Perusopetus		-3 784 203,59	-3 665 271,52	118 932,07
		31201 - Esiopetus (2018-)		-298 889,14	-275 724,56	23 164,58
		Poistot ja arvonal		-22 034,59	-21 742,00	292,59
		TOIMINTAKULUT		-277 592,23	-254 622,56	22 969,67
		TOIMINTATUOTO		737,68	640,00	-97,68
		31301 - Yleisopetus (2018-)		-3 485 314,45	-3 389 546,96	95 767,49
		Poistot ja arvonal		-208 861,22	-178 152,00	30 709,22
		TOIMINTAKULUT		-3 437 326,84	-3 320 608,96	116 717,88
		TOIMINTATUOTO		160 873,61	109 214,00	-51 659,61

	31001 - Sairaalaopetus (2018-)		-7 950,31	-10 000,00	-2 049,69
		TOIMINTAKULUT	-7 950,31	-10 000,00	-2 049,69
	32010 - Lukio-opetus (2018-)		-781 189,69	-742 110,61	39 079,08
		32011 - Rantasalmen lukio (2018-)	-779 622,20	-741 865,21	37 756,99
		Poistot ja arvonal	-48 373,06	-45 241,00	3 132,06
		TOIMINTAKULUT	-797 956,45	-755 069,21	42 887,24
		TOIMINTATUOTO	66 707,31	58 445,00	-8 262,31
		32012 - Lukion hankkeet (2018-)	-1 567,49	-245,40	1 322,09
		TOIMINTAKULUT	-71 923,29	-35 867,40	36 055,89
		TOIMINTATUOTO	70 355,80	35 622,00	-34 733,80
	32040 - Oppilashuolto / koulukuraattoripalvelut		8 684,01	0,00	-8 684,01
		TOIMINTAKULUT	8 684,01	0,00	-8 684,01
		TOIMINTATUOTO	0,00	0,00	0,00
	33001 - Muu toinen aste / muu koulutus		-2 834,60	-3 771,00	-936,40
		TOIMINTAKULUT	-2 834,60	-3 771,00	-936,40
	34001 - Kirjastotoimi (2018-)		-299 189,72	-287 272,31	11 917,41
		TOIMINTAKULUT	-402 389,36	-371 004,31	31 385,05
		TOIMINTATUOTO	103 199,64	83 732,00	-19 467,64
	35001 - Kansalaisopisto (2018-)		-201 112,40	-193 500,90	7 611,50
			-201 112,40	-193 500,90	7 611,50
		TOIMINTAKULUT	-208 793,24	-201 881,90	6 911,34
		TOIMINTATUOTO	7 680,84	8 381,00	700,16
	36001 - Vapaa-aikatoimi (2018-)		-675 091,90	-674 946,60	145,30
		36101 - Liikuntatoimi (2018-)	-453 776,35	-463 288,26	-9 511,91
		Poistot ja arvonal	-45 878,02	-45 880,00	-1,98
		TOIMINTAKULUT	-457 614,84	-439 408,26	18 206,58
		TOIMINTATUOTO	49 716,51	22 000,00	-27 716,51
		36201 - Nuorisotoimi (2018-)	-127 745,76	-123 968,08	3 777,68
		TOIMINTAKULUT	-151 448,32	-152 128,08	-679,76
		TOIMINTATUOTO	23 702,56	28 160,00	4 457,44
		36301 - Kulttuuritoimi (2018-)	-93 569,79	-87 690,26	5 879,53
		Poistot ja arvonal	-318,87	-319,00	-0,13
		TOIMINTAKULUT	-93 388,23	-87 371,26	6 016,97
		TOIMINTATUOTO	137,31	0,00	-137,31
	37000 - Kiinteistöt (2018-)		-656 002,80	-253 416,91	402 585,89
		TOIMINTAKULUT	-129 485,35	-126 448,81	3 036,54
		TOIMINTATUOTO	429,70	200,00	-229,70

	37100 - Vuokratut toimitilat (2018-)		-490 045,67	-66 978,10	423 067,57
		Poistot ja arvonal	-377 461,40	-8 245,00	369 216,40
		TOIMINTAKULUT	-177 457,08	-150 844,10	26 612,98
		TOIMINTATUOTO	64 872,81	92 111,00	27 238,19
	37200 - Asuntojen vuokraus (2018-)		-101 344,21	-123 344,00	-21 999,79
		Poistot ja arvonal	-20 651,62	-7 973,00	12 678,62
		Rahoitustuotot ja	263,61	0,00	-263,61
		TOIMINTAKULUT	-267 461,48	-300 037,00	-32 575,52
		TOIMINTATUOTO	186 505,28	184 666,00	-1 839,28
	37300 - Perusturvan kiinteistöt (2018-)		163 127,67	196 569,00	33 441,33
		Poistot ja arvonal	-163 876,74	-155 425,00	8 451,74
		TOIMINTAKULUT	-395 077,77	-372 563,00	22 514,77
		TOIMINTATUOTO	722 082,18	724 557,00	2 474,82
	37400 - Terveysthuollon kiinteistöt (2018-)		-14 029,41	598,00	14 627,41
		Poistot ja arvonal	-126 193,77	-74 213,00	51 980,77
		TOIMINTAKULUT	-178 199,64	-215 781,00	-37 581,36
		TOIMINTATUOTO	290 364,00	290 592,00	228,00
	37500 - Sivistystoimen kiinteistöt (2018-)		-23 534,67	-10 659,00	12 875,67
		Poistot ja arvonal	-12 243,53	-2 055,00	10 188,53
		TOIMINTAKULUT	-617 196,41	-592 710,00	24 486,41
		TOIMINTATUOTO	605 905,27	584 106,00	-21 799,27
	37600 - Muut toimitilat (2018-)		-17 028,03	-8 354,00	8 674,03
		Poistot ja arvonal	-83 290,23	-82 133,00	1 157,23
		TOIMINTAKULUT	-298 282,73	-276 720,00	21 562,73
		TOIMINTATUOTO	364 544,93	350 499,00	-14 045,93
	37700 - Kiint.korjaus- ja asiantuntijapalv.yht		-44 092,83	-115 000,00	-70 907,17
		TOIMINTAKULUT	-44 092,83	-115 000,00	-70 907,17
38000 - Maa- ja metsätilat			261 829,46	172 184,00	-89 645,46
		Poistot ja arvonal	-2 404,85	0,00	2 404,85
		TOIMINTAKULUT	-143 908,54	-117 216,00	26 692,54
		TOIMINTATUOTO	408 142,85	289 400,00	-118 742,85
38500 - Tekniset palvelut			-520 607,14	-524 817,36	-4 210,22
		Poistot ja arvonal	-180 651,39	-148 151,00	32 500,39
		TOIMINTAKULUT	-359 894,51	-390 866,36	-30 971,85
		TOIMINTATUOTO	19 938,76	14 200,00	-5 738,76

41000 - YMPÄRISTÖTOIMI				-249 519,41	-219 028,70	30 490,71
	41100 - Ympäristötoimen hallinto			0,00	0,00	0,00
			TOIMINTAKULUT	0,00	0,00	0,00
	41510 - Ympäristövalvonta			-48 694,50	-53 983,66	-5 289,16
		41510 - Rakennusvalvonta		-7 823,18	-15 881,40	-8 058,22
			TOIMINTAKULUT	-10 551,18	-20 755,40	-10 204,22
			TOIMINTATUOTO	2 728,00	4 874,00	2 146,00
		41510 - Ympäristövalvonta		-40 871,32	-38 102,26	2 769,06
			TOIMINTAKULUT	-71 206,41	-76 107,26	-4 900,85
			TOIMINTATUOTO	30 335,09	38 005,00	7 669,91
	41610 - Rakennusvalvonta			-91 135,91	-55 045,04	36 090,87
		41610 - Rakennusvalvonta		-91 135,91	-55 045,04	36 090,87
			Rahoitustuotot ja	-1,34	0,00	1,34
			TOIMINTAKULUT	-189 075,79	-195 615,04	-6 539,25
			TOIMINTATUOTO	97 941,22	140 570,00	42 628,78
		41610 - Tekninen hallinto		0,00	0,00	0,00
			TOIMINTAKULUT	0,00	0,00	0,00
		41610 - Yksityistieavustukset		0,00	0,00	0,00
			TOIMINTAKULUT	0,00	0,00	0,00
	41710 - Yksityistieavustukset			-109 689,00	-110 000,00	-311,00
		41710 - Tekninen hallinto		-109 689,00	-110 000,00	-311,00
			TOIMINTAKULUT	-109 689,00	-110 000,00	-311,00
42000 - TEKNINEN TOIMIALA				-832,66	0,00	832,66
	42900 - Vesihuolto / Muu taseyksikkö			-832,66	0,00	832,66
		42910 - Rantasalmen vesihuolto		-832,66	0,00	832,66
			TOIMINTAKULUT	-832,66	0,00	832,66

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIEN TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2023

Kustannuspaikka/ tili	Tot 1-12/2023	Bud orig 2023	Bud muutos 2023	Bud yht. 2023	Tot-%	Toteutuma 1-12 kk
Yhteensä	-1 842 875	-2 071 050	35 000	-2 036 050	91 %	
0 - Toimiala puuttuu	18 307	0	0	0		
0 - Palvelualue puuttuu	18 307	0	0	0		
9171 - Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet	18 307	0	0	0	100 %	Asunto Oy Rantasalmen Sarvirivi yhtiön lopetus/ osakkeiden alaskirjaus
1201 - Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet	18 307	0	0	0		
90000 - INVESTOINNIT	-1 861 182	-2 071 050	35 000	-2 036 050	91 %	
91000 - KUNNAN JOHTAMINEN JA YLEISHALLINTO	-77 027	-70 000	0	-70 000	110 %	
9121 - Maa- ja vesialueet	-56 690	-70 000	0	-70 000	81 %	Toteutuneet maakaupat Ikäheimola, Tuusmäen koulu, Asunto Oy Rantasalmen Sarvirivi, kirkonkylän ranta-alue
1100 - Maa- ja vesialueet	-56 690	-70 000	0	-70 000		
9125 - Kiinteistöjen liittymismaksut(ei pal.kel)	-7 402	0	0	0	-100 %	Päiväkoti Kuutin valokuituliittymä ja Asunto Oy Sarvirivin vesiliittymä (luovutettu kunnalle)
1102 - Kiinteistöjen liittymismaksut	-7 402	0	0	0		
9195 - Muut osakkeet ja osuudet	-7 944	0	0	0	-100 %	South Savo Growth Fund Ky, Metsäliitto ja Sansia Oy osake/osuushankinnat
1212 - Muut osakkeet ja osuudet	-7 944	0	0	0		
9198 - Liittymismaksut / palautuskelpoiset	-4 992	0	0	0	-100 %	Asunto Oy Rantasalmen Sarvirivi sähköliittymä (luovutettu kunnalle)
1248 - Liittymismaksut palautettavat	-4 992	0	0	0		

INVESTOINTIEN TOTEUTUMA 1.1.-31.12.2023

Kustannuspaikka/ tili	Tot 1-12/2023	Bud orig 2023	Bud muutos 2023	Bud yht. 2023	Tot- %	Toteutuma 1-12 kk
Yhteensä	-1 842 874,95	-2 071 050	35 000	-2 036 050	91%	
95000 - TEKNINEN	-1 784 155,33	-2 001 050	35 000	-1 966 050	91%	20 investointia, joista 16 valmistui kokonaan, yksi jäi viimeistelyä vaille keväälle 2024, yksi ei toteutu toteutusmallin siirtymä ei-kunnalliseksi, yksi ei toteudu tässä vaiheessa ja yksi siirtyi kokonaan vuodelle 2024.
9667 - Koulukeskuksen suunnittelu ja saneeraus	-620 769	-700 000	0	-700 000	89%	Valmis
1193 - Kesken/hallinto- ja laitosrake	-563 353	-700 000	0	-700 000		
	-8 180	0	0	0		
	-49 236	0	0	0		
9672 - Koulukeskuksen jakelukeittiö	-376 676	-460 000	0	-460 000	82%	Valmis
1193 - Kesken/hallinto- ja laitosrake	-376 565	-460 000	0	-460 000		
1195 - Keskenkäisöt hankinnat	-111	0	0	0		
9683 - Kunnanviraston saneeraus	-44 747	-15 000	-30 000	-45 000	99%	Kuntalaislohuonehankinnat tehty, osa määrärahaa käytetty entisen poliisitalon tilojen selvitykseen. Valmis vuoden 2024 osalta.
	-4 183	0	0	0		
	-40 564	-15 000	0	-15 000		
9761 - Muut rakennukset / myynnit	15 262	0	0	0		Tuusmäen koulukiinteistö kauppaa
	14 706	0	0	0		
	556	0	0	0		
9764 - Paloaseman rakentaminen	-223 251	-100 000	0	-100 000	223%	Suunnitelmapäivitykset tehty, tontin puhdistus ja valmistelut tehty, kilpailutus käynnistetty. Valmis vuoden 2024 osalta.
1193 - Kesken/hallinto- ja laitosrake	-27 565	-100 000	0	-100 000		
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	-195 685	0	0	0		
9765 - Palv.talo Kuusela/iv-viilennys ja kiint.aut.muutos	-33 806	-30 000	0	-30 000	113%	Valmis
1193 - Kesken/hallinto- ja laitosrake	-33 806	-30 000	0	-30 000		
9817 - Kunnan infotaulujen ja opasteiden uusiminen	-1 910	-10 000	0	-10 000	19%	Valmis
1195 - Keskenkäisöt hankinnat	-1 910	0	0	0		
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-10 000	0	-10 000		
9836 - Päiväkoti Kerttulan piha-alueen kunnost.	-30 014	-50 000	0	-50 000	60%	Valmis
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	-780	-50 000	0	-50 000		
1198 - Kesken/johtoverkostot ja laitt	-5 944	0	0	0		
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-23 290	0	0	0		
9838 - Kaavatiet	0	-30 000	0	-30 000	0%	Suunnittelu keskeytetty Eliel Saarisen tien osalta

1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-30 000	0	-30 000		
9840 - Leikkikentän kunnostaminen	-120 871	-100 000	0	-100 000	109%	Jatkuu vuonna 2024 viimeistelytyöiden osalta, valmis 90 %
1195 - Keskeneräiset hankinnat	12 000	0	0	0		
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-100 000	0	-100 000		
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-132 871	0	0	0		
9851 - Katuvalaistus	-16 249	-20 000	0	-20 000	81%	Valmis
1198 - Kesken/johtoverkostot ja laitt	-16 249	-20 000	0	-20 000		
9853 - Sähköautojen latauspiste	-168	-5 000	0	-5 000	3%	Valmis, avustus haettu 20 000 €
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-5 000	0	-5 000		
1198 - Kesken/johtoverkostot ja laitt	-20 168	0	0	0		
xxxx -Avustus	20 000					
9854 - Koirapuisto	0	-5 000	0	-5 000	0%	Jatkuu vuonna 2024
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-5 000	0	-5 000		
9901 - Mustalahden satama-alueen polttoainejakelu, maarak	-7 469	-7 400	0	-7 400	101%	Valmis
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	-7 469	-7 400	0	-7 400		
9902 - Asikkalan matkailualueen infra	-112 207	-180 000	35 000	-145 000	77 %	Vesihuollon ja liikunnan osuudet valmiit, osa määrärahasta on siirretty avustuksiin
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	-16 926	-180 000	35 000	-145 000		
1198 - Kesken/johtoverkostot ja laitt	-95 281	0	0	0		
9903 - Kuushukkalan vesihuoltoinfra	-1 708	-50 000	30 000	-20 000	9%	Selvitetty ei-kunnallisia vesihuoltovaihtoehtoja toteutukseen, määrärahaa siirretty kuntalaisolohuoneen hankintoihin 30 000 €
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-50 000	0	-50 000		
1198 - Kesken/johtoverkostot ja laitt	-1 708	0	0	0		
9904 - Koulukeskuksen pyöräpysäkökehittäminen	-19 361	-22 650	0	-22 650	85%	Valmis, avustus 50 % haettu 19 361,25 €
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	0	-22 650	0	-22 650		
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-38 723	0	0	0		
xxxx -Avustus	19 361					
9905 - Liikenneturv.parantamist. kuntakeskuksessa	-15 406	-15 000	0	-15 000	103%	Valmis
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	-15 406	-15 000	0	-15 000		
9906 - Aurinkorannan kaava-alueen infra	-46 234	-50 000	0	-50 000	92%	Kunnallistekniikan suunnittelu tehty ja puisto-suunnitelma valmistunut. Valmis
1197 - Kesken/maa- ja vesirakenteet	-46 234	-50 000	0	-50 000		
9935 - Uuden päiväkotiyksikön kalusteet	-97 677	-101 000	0	-101 000	97%	Valmis
1195 - Keskeneräiset hankinnat	-97 677	-101 000	0	-101 000		
9936 - Varavoimakonehankinnat	-30 894,39	-50 000,00	0	-50 000,00	62%	Valmis, avustus haettu 30 % 13 240,45€
1195 - Keskeneräiset hankinnat	-44 134,84	-50 000,00	0	-50 000,00		
xxxx -Avustus	13 240,45					

Kustannuspaikka / tili	Tot. 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos 2023	Bud yht2023	Tot-%	Toteutuma 1-12 kk
90000 Vesi- ja viemärlaitos						
Yhteensä	-433 311,81	-730 000,00	-150 000,00	-880 000,00	49 %	
9001 - Valvonta-automaatiojärjestelmä	-187 965,48	-150 000,00		-150 000,00	125 %	Puhtaan veden automaatiojärjestelmä rakennettu valmiiksi. Tämä sisältää myös Kinnulanmäen paineenkorotusaseman automaation.
1195 - Keskeneräiset hankinnat	-187 965,48	-150 000,00		-150 000,00		
9020 - Vesitornin kunnostaminen	0,00	0,00		0,00		
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	0,00	0,00		0,00		
9025 - Jätevesipuhdistamo	-12 937,57	-100 000,00		-100 000,00	13 %	Suunnittelun aloittaminen viivästy.
1191 - Keskener. muut rakennukset	0,00	-100 000,00		-100 000,00		
1196 - Kesken/muut rakennukset	-12 937,57	0,00		0,00		
9050 - Vedenjakeluverkoston saneeraus	0,00	-75 000,00		-75 000,00		
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	0,00	-75 000,00		-75 000,00		
9060 - Viemäriverkoston saneeraus	-56 321,49	-75 000,00		-75 000,00	75 %	Toteutui suunnitelman mukaisesti
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-56 321,49	-75 000,00		-75 000,00		
9075 - Paineenkorotusasema (Kinnulanmäki)	-72 120,46	-75 000,00		-75 000,00	96 %	Paineenkorotusasema toteutui suunnitelman mukaisesti (Nimitys muuttunut Soukkiojoen paineenkorotusasemaksijäijänin muututtua)
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-72 120,46	-75 000,00		-75 000,00		
9076 - Alavesisäiliön rakentaminen	-2 912,75	-120 000,00	-150 000,00	-270 000,00	1 %	Alavesisäiliön rakentaminen viivästy, koska Mustalahti - Porosalmi osuuskunnan liittyminen kunnan vesi- ja viemärlaitokseen ei toteutunut suunnitelman mukaisesti.
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-2 912,75	-120 000,00	-150 000,00	-270 000,00		
9077 - Ruutanaharjun vesilaitos	-50 175,16	-40 000,00		-40 000,00	125 %	Vesilaitoksen suunnittelu
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-50 175,16	-40 000,00		-40 000,00		
9078 - Aurinkorannan kunnallistekniikka	-20 543,24	-20 000,00		-20 000,00	103 %	Suunnittelu
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-20 543,24	-20 000,00		-20 000,00		
9079 - Paloaseman tontti	-30 335,66	-75 000,00		-75 000,00	40 %	Paloaseman tontin viereisen hulevesiviemärin viemärin saneeraus
1199 - Kesken/muut kiinteät rakenteet	-30 335,66	-75 000,00		-75 000,00		

TUOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2023							
		Tot 1-12/2023	Bud 2023	Bud muutos2023	Bud yht2023	Tot - Bud yht 2023	Tot vs. Bud %2023
TOIMINTATUOTOT		3 056 979,37	2 842 165,00	-26 300,00	2 815 865,00	241 114,37	108,56%
	Myyntituotot	773 141,31	635 180,00	0,00	635 180,00	137 961,31	121,72%
	Maksutuotot	129 083,99	161 500,00	0,00	161 500,00	-32 416,01	79,93%
	Tuet ja avustukset	473 661,96	328 623,00	0,00	328 623,00	145 038,96	144,14%
	Muut toimintatuotot	1 681 092,11	1 716 862,00	-26 300,00	1 690 562,00	-9 469,89	99,44%
TOIMINTAKULUT		-12 279 403,13	-12 121 163,69	-365 904,00	-12 487 067,69	207 664,56	98,34%
	Henkilöstökulut	-5 664 185,64	-5 751 635,59	-36 828,00	-5 788 463,59	124 277,95	97,85%
	Palvelujen ostot	-5 002 391,10	-4 883 295,10	-85 376,00	-4 968 671,10	-33 720,00	100,68%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-359 101,26	-331 520,00	-2 500,00	-334 020,00	-25 081,26	107,51%
	Avustukset	-744 689,14	-574 700,00	-235 000,00	-809 700,00	65 010,86	91,97%
	Muut toimintakulut	-509 035,99	-580 013,00	-6 200,00	-586 213,00	77 177,01	86,83%
TOIMINTAKATE		-9 222 423,76	-9 278 998,69	-392 204,00	-9 671 202,69	448 778,93	95,36%
Verotulot		7 953 997,52	7 717 000,00	0,00	7 717 000,00	236 997,52	103,07%
	Kunnan tulovero	5 281 196,02	4 995 000,00	0,00	4 995 000,00	286 196,02	105,73%
	Kiinteistövero	1 433 626,53	1 406 000,00	0,00	1 406 000,00	27 626,53	101,96%
	Osuus yhteisöveron tuotosta	1 239 174,97	1 316 000,00	0,00	1 316 000,00	-76 825,03	94,16%
Valtionosuudet		2 628 411,00	2 576 326,00	0,00	2 576 326,00	52 085,00	102,02%
	Kunnan peruspalv. valtionosuus	869 026,00	858 913,00	0,00	858 913,00	10 113,00	101,18%
	Verotul. perustuva vo-tasaus	1 045 482,00	1 046 976,00	0,00	1 046 976,00	-1 494,00	99,86%
	Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	-43 207,00	0,00	-43 207,00	43 207,00	0,00%
	Opetus- ja kultt.toimen vo	-91 766,00	-70 396,00	0,00	-70 396,00	-21 370,00	130,36%
	Verotulomenetysten kompen:	805 669,00	784 040,00	0,00	784 040,00	21 629,00	102,76%
Rahoitustuotot ja -kulut		267 238,57	257 480,00	0,00	257 480,00	9 758,57	103,79%
	Korkotuotot	17 145,87	10 565,00	0,00	10 565,00	6 580,87	162,29%
	Muut rahoitustuotot	326 740,23	310 500,00	0,00	310 500,00	16 240,23	105,23%
	Korkokulut	-73 148,62	-59 085,00	0,00	-59 085,00	-14 063,62	123,80%
	Muut rahoituskulut	-3 498,91	-4 500,00	0,00	-4 500,00	1 001,09	77,75%
VUOSIKATE		1 627 223,33	1 271 807,31	-392 204,00	879 603,31	747 620,02	185,00%
Poistot ja arvonalentumiset		-1 340 019,34	-790 346,00	0,00	-790 346,00	-549 673,34	169,55%
	Suunnitelman mukaiset poistot	-884 271,36	-790 346,00	0,00	-790 346,00	-93 925,36	111,88%
	Arvonalentumiset	-455 747,98	0,00	0,00	0,00	-455 747,98	-
TILIKAUDEN TULOS		287 203,99	481 461,31	-392 204,00	89 257,31	197 946,68	321,77%
	Luontoisetumenot, ei alv	-44 994,32	0,00	0,00	0,00	-44 994,32	-
	Luontoisetutulot	44 994,32	0,00	0,00	0,00	44 994,32	-
TILIKAUDEN YLI-/A Totals		287 203,99	481 461,31	-392 204,00	89 257,31	197 946,68	321,77%

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU	TA 2023	Ta-muutos	TP 2023	Poikkeama
Toiminta ja Investoinnit				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	1 587 102	0	1 726 071,64	138 970
Satunnaiset erät	0	0	0,00	0
Tulorahoituksen korjauserät	-150 000	0	-139 748,77	10 251
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-2 848 700	0	-2 382 394,76	466 305
Rahoitusosuudet investointimenoihin	47 650	0	64 601,70	16 952
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150 000	0	189 964,54	39 965
Toiminta investoinnit, netto	<u>-1 213 948</u>	<u>0</u>	<u>-2 127 828,52</u>	<u>-913 881</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-4 991,82	-4 992
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	23 410,00	23 410
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 180 000	0	832 393,82	-1 347 606
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-966 277	0	-971 577,08	-5 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lisäys +)	0	0	1 000 000,00	1 000 000
Oman pääoman muutokset, rahastot	0	0	0,00	0
Vaikutus maksuvalmiuteen				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			-122 970,11	
Vaihto-omaisuuden muutos (vähennys +)			10,00	
Saamisten muutos (lisäys -)			313 629,97	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos			-686 251,36	
Rahoituksen rahavirta	<u>1 213 723</u>	<u>0</u>	<u>-495 581,50</u>	<u>-1 709 305</u>
Rahavarojen muutos	<u>-225</u>	<u>0</u>	<u>-157 852,23</u>	<u>-157 627</u>
Rahavarojen muutos				
Kassavarat 31.12			926 172,08	
Kassavarat 1.1			<u>1 084 024,31</u>	
			<u>-157 852,23</u>	

2.1. KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

JA

MENOJEN JA TULOJEN YHTEENVETOLASKELMA

TULOT	Euro	%	MENOT	Euro	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3 731 701,68	22,4	Toimintakulut	12 840 593,65	78,0
Verotulot	7 953 997,52	47,7	- valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0
Valtionosuudet	2 628 411,00	15,8			
Korkotuotot	17 145,87	0,1	Korkokulut	85 597,96	0,5
Muut rahoitustuotot	327 684,02	2,0	Muut rahoituskulut	4 518,99	0,0
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vast. hyöd.luovutusvoito	220 448,77	1,3	+/-Pakollisten varausten muutos	0,00	0,0
Investoinnit			- Pysyv. vast. hyöd.luovutustappiot	139 748,77	0,8
Rahoitusos.inv.menoihin	64 601,70	0,4	Investoinnit		
-Pysyvien vast. hyöd.luovutustulot	0,00	0,0	Investointimenot	2 382 394,76	14,5
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaam.vähennykset	23 410,00	0,1	Antolainasaamisten lisäykset	4 991,82	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	700 000,00	4,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	971 577,08	5,9
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	6,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,0
			Arvonlennus 31.12.2022	30 484,23	0,2
Kokonaistulot yhteensä	16 667 400,56	100	Kokonaismenot yhteensä	16 459 907,26	100
			Menojen ja tulojen erotus	-207 493,30	
Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat .					
Lyhytaikaisten lainojen muutos esitetään nettoeränä, joko tulona tai menona					
				Laskelman täsmäytys rahoituslask	
			Muut maksuvalmiuden muutokset	-365 345,53	
			rahavarojen muutos	-157 852,23	
			lukujen <i>summa</i> jos erimerkkiset, <i>erotus</i> jos samanmerk.	-207 493,30	

	Menot	Tulot
KÄYTTÖTALOUSOSA		
TOIMINTATUOTOT		3 731 701,68
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot		220 448,77
TOIMINTAKULUT	12 840 593,65	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	0,00	
Valmistus omaan käyttöön		
TULOSLASKELMAOSA		
VEROTULOT		7 953 997,52
VALTIONOSUUEDET		2 628 411,00
KORKOTUOTOT		17 145,87
MUUT RAHOITUSTUOTOT		327 684,02
KORKOKULUT	85 597,96	
MUUT RAHOITUSKULUT	4 518,99	
Arvonlennukset 31.12.2022	30 484,23	
INVESTOINTIOSA		
INVESTOINTIMENOT	2 382 394,76	
INVESTOINTITULOT		64 601,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vast. hyödykkeiden varsinaiset myyntitulot		0,00
Pysyvien vast. hyödykkeiden myyntivoitot/-tappiot		
RAHOITUSOSA		
PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	139 748,77	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	4 991,82	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET		23 410,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		728 422,92
PITÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	0,00	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0,00	
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	207 493,30	
TOTEUTUMIEN LOPPUSUMMA	<u>15 695 823,48</u>	<u>15 695 823,48</u>
		0,00

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

- TULOSLASKELMA**
- RAHOITUSLASKELMA**
- TASE**

TULOSLASKELMA

Kunnan tuloslaskelma	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
TULOSLASKELMA		
<u>Toimintatuotot</u>		
Myyntituotot	1 434 284,12	2 367 540,62
Maksutuotot	129 083,99	220 366,36
Tuet ja avustukset	473 661,96	666 490,06
Muut toimintatuotot	1 694 671,61	1 703 178,42
Toimintatuotot	3 731 701,68	4 957 575,46
Valmisteverastojen muutos		
Valmistus omaan käyttöön		
<u>Toimintakulut</u>		
<u>Henkilöstökulut</u>		
Palkat ja palkkiot	-4 597 348,33	-4 326 596,42
Eläkekulut	-987 911,45	-1 170 598,17
Muut henkilösivukulut	-97 532,59	-93 334,77
Henkilöstökulut	-5 682 792,37	-5 590 529,36
Palvelujen ostot	-5 544 088,28	-21 431 798,26
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-360 997,96	-618 192,55
Avustukset	-744 569,14	-779 134,06
Muut toimintakulut	-510 303,75	-569 267,65
Toimintakulut	-12 842 751,50	-28 988 921,88
TOIMINTAKATE	-9 111 049,82	-24 031 346,42
Verotulot	7 953 997,52	13 379 580,75
Valtionosuudet	2 628 411,00	12 437 930,00
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	17 145,87	11 303,04
Muut rahoitustuotot	327 684,02	354 198,35
Korkokulut	-85 597,96	-64 857,26
Muut rahoituskulut	-4 518,99	-1 744,04
Rahoitustuotot ja -kulut	254 712,94	298 900,09
VUOSIKATE	1 726 071,64	2 085 064,42
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 132 006,84	-1 046 528,36
Arvonalentumiset	-455 747,98	-30 484,23
Poistot ja arvonalentumiset	-1 587 754,82	-1 077 012,59
<u>Satunnaiset erät</u>		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	138 316,82	1 008 051,83
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	138 316,82	1 008 051,83

RAHOITUSLASKELMA

Kunnan rahoituslaskelma ilman oikaisuja		
ACT - 12 - 2023 - Rantasalmi (5010) - EUR		
	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	1 726 071,64	2 085 064,42
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-139 748,77	-278 761,47
Toiminnan rahavirta	1 586 322,87	1 806 302,95
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 382 394,76	-1 362 159,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	64 601,70	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	189 964,54	390 834,19
Investointien rahavirta	-2 127 828,52	-971 325,23
Toiminnan ja investointien rahavirta	-541 505,65	834 977,72
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	-4 991,82	-26 633,55
Antolainasaamisten vähennykset	23 410,00	21 660,00
Antolainauksen muutokset	18 418,18	-4 973,55
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	832 393,82	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-971 577,08	-9 700,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	-1 034 825,08
Lainakannan muutokset	860 816,74	-1 044 525,08
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset		
Muutokset vähemmistön osuudessa		
Oman pääoman muutokset		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-122 970,11	-6 749,35
Vaihto-omaisuuden muutos	10,00	0,00
Saamisten muutos	313 629,97	97 564,28
Korottomien velkojen muutos	-686 251,36	687 753,21
Muut maksuvalmiuden muutokset	-495 581,50	778 568,14
Rahoituksen rahavirta	383 653,42	-270 930,49
Rahavarojen muutos	-157 852,23	564 047,23
Rahavarat 31.12.	926 172,08	1 084 024,31
Rahavarat 1.1.	1 084 024,31	519 977,08
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	-157 852,23	564 047,23

TASE 1(2)

Kunnan tase	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	3 527 378,82	3 478 782,18
Rakennukset	11 955 351,47	11 779 885,52
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 097 907,53	1 824 704,47
Koneet ja kalusto	277 857,52	98 561,85
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	999 484,65	558 980,95
Aineelliset hyödykkeet	18 857 979,99	17 740 914,97
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	2 890 693,05	3 330 124,56
Kuntayhtymäosuudet	113 850,95	1 340 292,32
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	178 039,95	178 039,95
Liikelaitosten peruspääomaosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	8 186 721,82	8 200 027,45
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	1 078 127,26	1 099 787,26
Muut saamiset	70 994,37	67 752,55
Sijoitukset	12 518 427,40	14 216 024,09
PYSYVÄT VASTAAVAT	31 376 407,39	31 956 939,06
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	21 032,61	21 032,61
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	968 041,22	950 371,68
Muut toimeksiantojen varat	242 027,35	273 688,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 231 101,18	1 245 093,07
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	6 322,15	6 332,15
Keskenkäiset tuotteet		
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta		
Vaihto-omaisuus	6 322,15	6 332,15
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset		
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	3 366,00	3 366,00
Siirtosaamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	3 366,00	3 366,00
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	337 892,50	550 739,53
Lainasaamiset		
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	243 840,54	361 131,86
Siirtosaamiset	137 150,80	120 642,42
Lyhytaikaiset saamiset	718 883,84	1 032 513,81
Saamiset	722 249,84	1 035 879,81
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	6 272,70	6 272,70
Rahoitusarvopaperit	6 272,70	6 272,70
Rahat ja pankkisaamiset	919 899,38	1 077 751,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 654 744,07	2 126 236,27
VASTAAVAA	34 262 252,64	35 328 268,40

TASE 2(2)

Kunnan tase			
		01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
	VASTATTAVAA		
	OMA PÄÄOMA		
200089P	Peruspääoma	12 789 800,85	14 000 291,91
200389P	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
200289P	Ylikurssirahasto		
201089P	Arvonkorotusrahaso	8 108 683,65	8 124 178,24
209999P	Muut omat rahastot		
204999P	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 271 849,36	2 263 797,53
205089P	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	138 316,82	1 008 051,83
209969P	OMA PÄÄOMA	24 308 650,68	25 396 319,51
	<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>		
210000P	Poistoero		
211000P	Vapaaehtoiset varaukset		
211989P	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
	<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
212089P	Eläkevaraukset		
213089P	Muut pakolliset varaukset		
213989P	PAKOLLISET VARAUKSET		
	<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
232489P	Valtion toimeksiannot		0,00
232589P	Lahjoitusrahastojen pääomat	979 707,77	957 568,94
233589P	Muut toimeksiantojen pääomat	115 195,50	274 296,33
239989P	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 094 903,27	1 231 865,27
	<u>VIERAS PÄÄOMA</u>		
	<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
240989P	Joukkovelkakirjalainat	132 393,82	
241489P	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 556 693,08	4 708 288,12
241589P	Pääomalainat		
241689P	Lainat kunnalta		
242989P	Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
243989P	Lainat muilta luotonantajilta		
244989P	Saadut ennakot		
245489P	Ostovelat		
245589P	Korottomat velat kunnalta		
246989P	Liittymismaksut ja muut velat	97 987,23	97 987,23
247999P	Siirtovelat		
248989P	Laskennalliset verovelat		
249999P	Pitkäaikainen vieras pääoma	4 787 074,13	4 806 275,35
	<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>		
250989P	Joukkovelkakirjalainat		
251489P	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 886 595,04	1 006 577,08
251589P	Pääomalainat		
251689P	Lainat kunnalta		
252989P	Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
253989P	Lainat muilta luotonantajilta		
254489P	Saadut ennakot		
254989P	Ostovelat	1 349 604,15	1 874 524,84
255989P	Korottomat velat kunnalta		
256989P	Liittymismaksut ja muut velat	143 161,86	122 345,05
259989P	Siirtovelat	692 263,51	890 361,30
260989P	Laskennalliset verovelat		
299969P	Lyhytaikainen vieras pääoma	4 071 624,56	3 893 808,27
299989P	VIERAS PÄÄOMA	8 858 698,69	8 700 083,62
299999P	VASTATTAVAA	34 262 252,64	35 328 268,40

4. KONSERNITILINPÄÄTÖS

- **TUOSLASKELMA**
- **RAHOITUSLASKELMA**
- **TASE**

TULOSLASKELMA

ACT - 12 - 2023 - Rantasalmi konsemi (50) - EUR		
Datan merkit: tuotot (+), kulut (-), tase (+)	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	4 976 735,53	23 024 551,82
Toimintakulut	-14 424 807,08	-47 067 897,86
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	44 158,97	-1 034,55
TOIMINTAKATE	-9 403 912,58	-24 044 380,59
Verotulot	7 901 787,72	13 331 114,05
Valtionosuudet	3 122 300,90	12 919 647,45
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	21 055,96	605,87
Muut rahoitustuotot	320 518,02	397 541,25
Korkokulut	-85 775,02	-116 647,00
Muut rahoituskulut	-12 913,11	-10 178,68
Rahoitustuotot ja -kulut	242 885,85	271 321,45
VUOSIKATE	1 863 061,89	2 477 702,36
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 373 922,93	-1 546 537,95
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-34 623,90	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 408 546,83	-1 546 537,95
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	454 515,06	931 164,41
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tilikauden verot	-347,53	-141,17
Laskennalliset verot	6 768,60	4 600,00
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	6 247,04	2 054,63
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	467 183,17	937 677,87

RAHOITUSLASKELMA

ACT - 12 - 2023 - Rantasalmi konserni (50) - EUR		
	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	1 860 904,04	2 477 702,36
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-347,53	-141,17
Tulorahoituksen korjauserät	-533 732,13	-595 857,17
Toiminnan rahavirta	1 326 824,38	1 881 704,03
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 407 795,42	-2 111 134,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	64 601,70	2 020,76
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	248 920,42	649 496,87
Investointien rahavirta	-2 094 273,30	-1 459 617,22
Toiminnan ja investointien rahavirta	-767 448,91	422 086,81
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset	-4 991,82	-26 832,05
Antolainasaamisten vähennykset	1 750,00	0,00
Antolainauksen muutokset	-3 241,82	-26 832,05
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	998 874,64	221 534,87
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 047 538,92	-92 032,49
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	-376 579,56
Lainakannan muutokset	951 335,72	-247 077,18
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muutokset vähemmistön osuudessa		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9 111,38	-4 591,31
Vaihto-omaisuuden muutos	8,99	2 657,56
Saamisten muutos	336 502,26	-461 508,00
Korottomien velkojen muutos	-499 872,24	695 095,60
Muut maksuvalmiuden muutokset	-154 249,60	231 653,84
Rahoituksen rahavirta	793 844,30	-42 255,39
Rahavarojen muutos	26 395,38	379 831,41
Rahavarat 31.12.	2 093 269,27	2 333 785,18
Rahavarat 1.1.	2 066 873,89	1 953 953,77
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	26 395,38	379 831,41
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat		

TASE 1(2)

Rantasalmi konserni	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	1 812,04	10 616,09
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	28 027,59	37 375,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	29 839,63	47 992,00
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	4 189 018,99	4 180 460,68
Rakennukset	13 861 752,18	18 117 179,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 102 520,85	1 936 715,41
Koneet ja kalusto	311 752,65	334 747,87
Muut aineelliset hyödykkeet	42 514,39	55 706,63
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	999 484,65	571 418,52
Aineelliset hyödykkeet	21 507 043,71	25 196 228,85
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	809 677,67	765 518,70
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	8 188 684,67	8 261 957,89
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	200 391,53	224 117,04
Sijoitukset	9 198 753,88	9 251 593,63
PYSYVÄT VASTAAVAT	30 735 637,22	34 495 814,48
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	21 032,61	113 243,96
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	968 190,77	974 899,05
Muut toimeksiantojen varat	459 598,76	273 870,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 448 822,15	1 362 013,30
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	6 957,58	92 672,63
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus	0,00	634,42
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta		
Vaihto-omaisuus	6 957,58	93 307,05
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset		
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	3 366,00	3 366,00
Siirtosaamiset	0,00	3 335,90
Pitkäaikaiset saamiset	3 366,00	6 701,90
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	354 064,92	2 546 491,20
Lainasaamiset		
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	266 704,54	477 373,84
Siirtosaamiset	146 545,30	287 310,52
Lyhytaikaiset saamiset	767 314,77	3 311 175,56
Saamiset	770 680,77	3 317 877,46
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Osakkeet ja osuudet	18 970,64	20 294,47
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	262 518,38	34 228,32
Muut arvopaperit	67 598,44	110 383,84
Rahoitusarvopaperit	349 087,46	164 906,63
Rahat ja pankkisaamiset	1 744 181,81	2 168 878,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 870 907,61	5 744 969,70
VASTAAVAA	35 055 366,98	41 602 797,48

Rantasalmi konserni	01.01.2023-31.12.2023	01.01.2022-31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 789 801,01	14 000 291,91
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto	8 161 411,61	8 211 332,91
Muut omat rahastot	2 028 819,01	2 346 488,24
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	315 233,75	-111 499,39
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	467 183,17	937 677,87
OMA PÄÄOMA	23 762 448,55	25 384 291,55
VÄHEMMISTÖOSUUDET	90 174,48	96 421,52
KONSERNIRESERVI		
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		94 164,94
PAKOLLISET VARAUKSET		94 164,94
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Valtion toimeksiannot	217 571,41	92 211,35
Lahjoitusrahastojen pääomat	979 857,32	959 334,84
Muut toimeksiantojen pääomat	248 606,01	349 845,79
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 446 034,75	1 401 391,98
VIERAS PÄÄOMA		
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 556 693,08	7 010 227,24
Pääomalainat	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	564 029,18	311 459,77
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	21 832,02	21 088,02
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	97 987,23	97 987,23
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat	0,00	
Pitkäaikainen vieras pääoma	5 240 541,51	7 440 762,26
<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 886 595,04	1 858 751,15
Pääomalainat		
Lainat julkisyhteisöiltä	46 305,23	75 961,84
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	
Saadut ennakot	18,67	14,32
Ostovelat	1 447 507,37	2 780 967,17
Liittymismaksut ja muut velat	364 075,46	310 020,11
Siirtovelat	771 665,93	2 153 282,04
Laskennalliset verovelat	0,00	6 768,60
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 516 167,70	7 185 765,23
VIERAS PÄÄOMA	9 756 709,21	14 626 527,49
VASTATTAVAA	35 055 366,99	41 602 797,48

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Vesi- ja viemärlaitos

- **tuloslaskelma**
- **rahoituslaskelma**
- **tase**

TULOSLASKELMA

ulkoinen	2023	2022
LIIKEVAIHTO		
MYYNTITUOTOT	661 142,81	628 049,20
LIIKEVAIHTO	661 142,81	628 049,20
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	13 579,50	14 385,55
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-1 896,70	-43,40
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 896,70	-43,40
PALVELUJEN OSTOT	-541 697,18	-422 724,08
MATERIAALIT JA PALVELUT	-543 593,88	-422 767,48
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-15 478,12	-8 170,38
HENKILÖSTÖSMUKULUT		
ELÄKEKULUT	-2 883,36	-1 561,02
MUUT HENKILÖSTÖSMUKULUT	0,00	-277,74
HENKILÖSTÖSMUKULUT	-245,24	-1 838,76
HENKILÖSTÖKULUT	-18 606,72	-10 009,14
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-247 735,48	-173 173,61
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-247 735,48	-173 173,61
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-1 147,77	-1 226,09
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-136 361,54	35 258,43
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
MUUT RAHOITUSTUOTOT	943,79	1 519,39
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-12 449,34	-4 082,04
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 020,08	-18,73
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-12 525,63	-2 581,38
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-148 887,17	32 677,05
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-148 887,17	32 677,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-148 887,17	32 677,05

RAHOITUSLASKELMA

ulkoinen	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Liikelyi-/alijäämä	-148 887,17	35 258,43
Poistot ja arvonalentumiset	247 735,48	173 173,61
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 525,63	-2 581,38
Toiminnan rahavirta	86 322,68	205 850,66
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-912 731,74	-253 164,91
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	0,00	0,00
Investointien rahavirta	-912 731,74	-253 164,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-826 409,06	-47 314,25
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset yht.		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	535 699,51	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	-121 104,00
Lainakannan muutokset yht.	535 699,51	-121 104,00
Oman pääoman muutokset	0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	86 802,42	68 226,78
Saamisten muutos muilta	33 601,26	10 531,29
Korottomien velkojen muutos kunnalta	180 954,24	-51 984,48
Korottomien velkojen muutos muilta	56 655,68	119 286,06
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	358 013,60	146 059,65
Rahoituksen rahavirta	893 713,11	24 955,65
Rahavarojen muutos	67 304,05	-22 358,60
Rahavarat 31.12.	92 098,98	24 794,93
Rahavarat 1.1.	24 794,93	47 153,53
Rahavarojen muutos	67 304,05	-22 358,60

TASE 1(2)

ulkoinen	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	514 617,83	552 399,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 012 800,93	705 891,51
Koneet ja kalusto	24 525,55	4 073,52
Ennakkomaks. Ja keskener.hankinnat	136 601,60	117 104,84
Aineelliset hyödykkeet	1 688 545,91	1 379 469,48
Sijoitukset		
Muut saamiset	2 886,05	2 886,05
Sijoitukset	2 886,05	2 886,05
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 691 431,96	1 382 355,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	215 946,11	207 160,10
Saamiset kunnalta	86 802,42	0,00
Muut saamiset	31 418,32	6 603,07
Lyhytaikaiset saamiset	334 166,85	213 763,17
Saamiset	334 166,85	213 763,17
Rahat ja pankkisaamiset	219 737,08	24 794,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT	553 903,93	238 558,10
VASTAAVAA	2 245 335,89	1 620 913,63

TASE 2 (2)

ulkoinen	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	386 311,46	386 311,46
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	454 617,40	421 940,35
Tilikauden yli-/alijäämä	-148 887,17	32 677,05
OMA PÄÄOMA	692 041,69	840 928,86
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	935 000,00	403 174,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	101 860,74	97 987,23
Pitkäaikainen	1 036 860,74	501 161,23
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	153 174,00	83 156,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Ostovelat	159 377,47	172 838,88
Korottomat velat kunnalle	197 946,26	16 992,02
Muut lyhytaikaiset velat	0,00	4 607,57
Siirtovelat		
Muut siirtovelat	5 935,73	1 229,07
Siirtovelat	5 935,73	1 229,07
Lyhytaikainen	516 433,46	278 823,54
VIERAS PÄÄOMA	1 553 294,20	779 984,77
VASTATTAVAA	2 245 335,89	1 620 913,63

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

<p>Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet</p>
<p>Konsernitilinpäätöksen laajuus   Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Konserniin on yhdistelty jäsenosuuden mukaisella osuudella kaikki kuntayhtymän, joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaksi konsernitilinpäätöksen konsernitilinpäätöksen kannalta olennaista osakkuusyhteisöä.</p>
<p>Keskinäisen omistuksen eliminointi   Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäiset omistuksen eliminoinnit on tehty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konsernityleisohjeen mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenetelmää. Omistusosuuden eliminoinnissa syntynty omistuksen eliminointiero kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikaudella tuloslaskelmaan.</p>
<p>Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet   Konserniin kuuluvien yhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä velat ja saamiset on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta konsernin tuloslaskelmasta ja taseesta. Tytäryhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu kunnan verotuloja vastaan. Konsernin sisäisten verotulojen eliminoitu osuus vuonna 2023 on 52 t eur.</p>
<p>Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset   Konserniyhteisöissä ei ole kirjattu poistoeroja ja vapaaehtoisia varauksia.</p>
<p>Vähemmistöosuudet   Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konserni omasta pääomasta konsernitaseessa.</p>
<p>Suunnitelmapoistojen oikaisu   Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu kunnan suunnitelmapoistojen mukaisiksi siltä osin, kun yhtiöt eivät ole omassa tilinpäätöksessään tehneet suunnitelman mukaisia</p>
<p>Kuntayhtymät   Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet sekä tilinpäätöstä varmentavat liitetiedot ovat yhdistelty suhteellisella yhdistelytavalla rivi rivitä kunnan omistusosuuden mukaisella osuudella konsernitilinpäätökseen.</p>
<p>Konsernirakenteen muutokset   Tytäryhteisöisäosamassa ollut Asunto Osakeyhtiö Sarvirvi on purettu tilikauden aikana. Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Vaalijalan kuntayhtymä siirtyivät 1.1.2023 Eloisa hyvinvointialueeseen.</p>
<p>Korjaukset vertailuvuoden tietoihin   Vertailuvuoden tietoihin ei ole tehty korjauksia</p>
<p>Vertailukelpoisuus edellisten tilikausien tilinpäätökseen   Vuoden 2022 ja 2023 tilinpäätökset eivät ole vertailukelpoisia keskeään. Sosiaali- ja terveydenhuoltoja sekä pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta sekä sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (606/2021) 4 luku sisältää säännöksen uudistuksen omaisuusjärjestelystä. Kyseistä säännöstä on noudatettu vuoden 2023 tilinpäätöksessä.</p> <p>Muutoksen vaikutus konsernin avaavan taseen loppusaldoon on ollut -5,0 milj euroa. Vaikutus pysyviin vastaaviin I oppusaldoon on ollut - 4,7 milj. euroa. Omaan pääomaan vaikutus on ollut omaa pääomaa vahvistava 0,6 milj. euroa. Pitkäaikainen vieraspääoma on pienentynyt -2,3 milj. euroa.</p>
<p>Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät   Konsernitilinpäätöksen laadinnassa ei ole käytetty poikkeavia arvostus- ja jaksotusperiaatteita.</p>

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	
Jaksotusperiaatteet	
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjaattu niiden tilitysjakson mukaisesti ao.tilikaudelle.	
Varovaisuuden periaatteella Rantasalmen kunnan osuus Vaalijalan ylijäämästä on jätetty kirjaamatta tilinpäätöksen rahoitustuottoihin johtuen palautuspäätökseen tehdystä valituksesta. Ylijäämän palautusta vuodelta 2021 on päätöksen mukaan tulossa 149.370,83 eur.	
Pysyvien vastaavien arvostus	
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenojen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Terveyskeskus kiinteistön osalta käytössä olevat tilat 1533 m ² ja käytöstä pois olevat alakerran tilat 348 m ² .	
Sijoitusten arvostus	
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.	
Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.	
Vaihto-omaisuuden arvostus	
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä	
Rahoitusomaisuuden arvostus	
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.	
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.	
Johdannaissopimusten käsittely	
-	
Valuuttamääräiset erät	
-	
Avustusten käsittely	
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenojen vähennykseksi.	
2) Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset	
Tuloslaskelman esittämistavan muutos	
-	
3) Oikaisut, edellisen tilikauden tietoihin	
-	
4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	
-	
5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset	
-	

Kunnan toimintatuottojen erittely				
Toimintatuotot toimialoittain *)				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vaalitoiminta	6 590	7 727	6 590	7 727
Kunnan johto	330 343	399 012	384 352	399 015
Maaseutu- ja lomatoimi	118 207	200 587	118 207	200 587
Perusturva	2 419 439	1 535 914	0	1 536 380
Yleishallinto	61 007	242 604		
Muut palvelut	3 798 484	17 926 285		
Palveluiden toimiala	2 419 440	1 871 784	2 419 440	1 925 495
Ympäristötoimi	125 239	242 784	128 391	245 936
Vesi- ja viemärilaitos	674 722	597 855	674 722	642 435
Kunnan toimintatuotot yhteensä *)	9 953 471	23 016 824	3 731 702	4 957 575
*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä				
Verotulojen erittely				
eur				
	2023	2022		
Kunnan verotulo	5 281 196	10 000 622		
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 239 175	1 977 717		
Kiinteistövero	1 433 626	1 401 241		
Verotulot yhteensä	7 953 997	13 379 580		
Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely				
eur				
			2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuu			1 914 508	9 957 386
<i>Siitä</i> : Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus			1 045 482	2 901 216
<i>Siitä</i> : Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			0	0
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet			-91 766	-98 930
Verotulomenetysten korvaus			805 669	2 579 474
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä			2 628 411	12 437 930

Palvelujen ostojen erittely			
eur			
	2023	2022	
Asiakaspalvelujen ostot	549 640	15 730 574	
Muiden palvelujen ostot	4 994 449	5 701 224	
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<u>5 544 088</u>	<u>21 431 798</u>	
Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukeminen			
ei ilmoitettavaa			
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä			
Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.			
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.			
Poistosuunnitelma hyväksytty valtuustossa 24.9.2012 § 53			
Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:			
OMAIUSRYHMÄ	POISTOTAPA	POISTOAIKA 1.1.2013 alkaen	
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
AINEETTOMAT OIKEUDET			
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta	
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta	
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	2-5 vuotta	poistoaika perusteltava tapaukohtaisesti
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
MAA- JA VESIALUEET	Ei poistoaikaa		
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT			
Asuinrakennukset			
-kiviset	Tasapoisto	30 - 40 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
-puiset	Tasapoisto	30 vuotta	
Hallinto- ja laitusrakennukset	Tasapoisto	20 - 40 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
Sivistystoimen rakennukset			
-kiviset	Tasapoisto	20 - 40 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
-puiset	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti

Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	
Vesi- ja viemärlaitoksen rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	
Talousrakennukset, varastot yms.	Tasapoisto	10 vuotta	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	20 %	
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäännöspoisto	25 %	
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Johtoverkostot ja laitteet			
Vesi- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	10 %	
Ulkovalaistus, sähkölaitteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Puhelin- yms.laitteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %	
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	25 %	
KONEET JA KALUSTO			
Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta	
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	
Koneet ja laitteet			
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	
Ensikertainen kalustaminen	Tasapoisto	7 vuotta	
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		
KESKENERÄISET HANKINNAT	Ei poistoaikaa		
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOTUKSET			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa		

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.				
Pysyvien vastaavien poistamaton menojäännös poistetaan kokonaisuudessaan sen alittaessa 200 euroa.				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden perusparannusmeno lisätään sen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjataan perustellusta syystä erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenoksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma.				
Pakollisten varausten muutokset				
eur	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0	134 800		
Lisäykset		0		
Vähennykset		-40 636		
<i>Muut pakolliset varaukset 31.12.</i>	<i>0</i>	<i>94 164</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
eur	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	139 749	367 641	139 749	363 787
Rakennusten myyntivoitot				
Osakkeiden myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	349 824	242 640		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>489 573</i>	<i>610 281</i>	<i>139 749</i>	<i>363 787</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot	796	85 025	796	85 025
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>796</i>	<i>85 025</i>	<i>796</i>	<i>85 025</i>

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tasetta koskevat liitetiedot				
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot				
17)	Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ei ilmoitettavaa			
18)	Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen			
	Arvonkorotukset			
		Konserni		Kunta
		2023	2022	2023
				2022
	Maa ja vesialueet			
	Arvo 1.1.	651 288	745 962	651 288
	Arvonkorotukset			
	Arvonkorotusten peruutus	15 495		15 494
	Arvo 31.12.	635 794	745 962	635 794
	Osakkeet ja osuudet			
	Arvo 1.1.	0	0	7 472 890
	Arvonkorotukset			
	Arvonkorotusten peruutus	0		
	Arvo 31.12.	0	0	7 472 890
	Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	635 794	745 962	8 108 684
	<i>Kunta: arvonkorotukset maa-alueisiin on tehty avaavassa taseessa v.1997</i>			
	<i>Suur-Savon Sähkön osakkeisiin arvonkorotus 8.244.449,80 euroa tilinpäätöksessä 2014.</i>			
	<i>Aikaisempi arvo 3300 osakkeelle 5.550,20 euroa ja uusi arvo 3300 osakkeelle 8.250.00,00, joka on 2.500,00 e/kpl.</i>			
	<i>Kunnanhallitus 16.2.2015 §48.</i>			
19)	Pysyvät vastaavat liitetieto erillisenä, kunta ja konserni tiedot eri taulukoilla			
20-22)	Omistukset muissa yhteisöissä erillinen liite			

23)	Saamisten erittely	2023		2022	
		Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
	Saamiset tytäryhteisöiltä				
	Myyntisaamiset		3 579		21 169
	Lainasaamiset		1 078 127		1 099 787
	Muut saamiset				
	Siirtosaamiset				
	<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>1 081 706</i>	<i>0</i>	<i>1 120 957</i>
	Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
	Myyntisaamiset		0		214
	Lainasaamiset				
	Muut saamiset				
	Siirtosaamiset				38 557
	<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>38 771</i>
	Saamiset osakkuusyhteisyyksiltä				
	Myyntisaamiset		2 485		15 798
	Lainasaamiset				
	Muut saamiset				
	Siirtosaamiset				
	<i>Yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>2 485</i>	<i>0</i>	<i>15 798</i>
	<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0</i>	<i>1 084 191</i>	<i>0</i>	<i>1 175 525</i>
24)	Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
		Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
	Tulojäämät				
	Valtionavustukset				
	Terveystalo/lääkehankintojen hyv.				
	Sulkavan kunta/kansalaisopisto		3 612		3 612
	I-S shp ky/tasauslasku v.2022				38 557
	LähiTapiola/vakuutuskorvaukset			3 015	
	Avustukset ja tuet	75 082	52 242	74 497	
	Kela/työterveyshuolto	49 924	59 312	31 097	23 252
	Kela/sairauspäivärahat		1 119		1 119
	E-S Pelastuslaitos/lopull.maksuosuus		16 581		16 581
	Muut	21 539	157 780	25 116	37 521
	<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>146 545</i>	<i>290 646</i>	<i>133 725</i>	<i>120 642</i>

25)	Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Peruspääoma 1.1.	12 789 801	14 000 292	12 789 801	14 000 292
	Lisäykset				
	Vähennykset				
	Peruspääoma 31.12.	12 789 801	14 000 292	12 789 801	14 000 292
	Arvonkorotusrahasto 1.1.	8 176 906	8 306 006	8 124 179	8 218 852
	Vähennykset	15 495	94 673	15 495	94 673
	Arvonkorotusrahasto 31.12.	8 161 412	8 211 333	8 108 684	8 124 179
	Muut omat rahastot				
	Rahaston pääoma 1.1.	2 333 104	2 480 927	0	0
	Siirrot rahastoon				
	Rahastopääomat yritysmyyntit	304 285	134 438		
	Siirrot rahastosta			0	0
	Rahaston pääoma 31.12.	2 028 819	2 480 927	0	0
	Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 028 819	2 480 927	0	0
	Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	315 234	-111 500	3 271 850	2 263 798
	Oikaisut ja muutokset			0	0
	Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	315 234	-111 500	3 271 850	2 263 798
	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	467 183	937 678	161 496	1 008 052
	Oma pääoma 31.12.	23 762 449	25 518 729	24 331 830	25 396 320
	<i>Rahaston muutoksissa As Oy Sarvirivin purku</i>				
26)	Erittely poistoerosta				
	ei ilmoitettavaa				
27)	Pitkäaikaiset velat				
		Konserni		Kunta	
	eräännyty > 5 vuotta	2023	2022	2023	2022
	Lainat rahoitus - ja vakuutuslaitoksilta	2 469 161	3 379 923	2 133 231	1 500 300
	Lainat julkisyhteisöiltä				
	Yhteensä	2 469 161	3 379 923	2 133 231	1 500 300
28)	Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat				
	ei ilmoitettavaa				

29)	Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Eläkevaraus				
	Muut pakolliset varaukset	0	94 165		
	<i>Yhteensä</i>	0	94 165	0	0
30)	Vieras pääoma	2023		2022	
		Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
	Velat tytäryhteisöille				
	Saadut ennakot				
	Ostovelat		1 163		
	Muut velat				
	Siirtovelat				
	<i>Yhteensä</i>	0	1 163	0	0
	Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
	Saadut ennakot				
	Ostovelat		862		81 683
	Muut velat				
	Siirtovelat				
	<i>Yhteensä</i>	0	862	0	81 683
	Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
	Saadut ennakot				
	Ostovelat		201 407		296 778
	Muut velat				
	Siirtovelat				
	<i>Yhteensä</i>	0	201 407	0	296 778
	<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0	203 432	0	378 460
31)	Sekkitililimiitti			2023	2022
	Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.			150 000	650 000
	- siitä käyttämättä oleva määrä			150 000	650 000
32)	Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Liittymismaksut	97 987	97 987	101 861	97 987
	Ostovelat				
	Muut velat	364 094	311 528		
	<i>Muut velat yhteensä</i>	462 081	409 516	101 861	97 987

33)	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
		Lyhytaikaiset siirtovelat			
Tuloennakot					
OKM/avustusten siirto	134 189	292 575	134 189	292 575	
Muut tuloennakot	0	0			
Menojäämät					
Korkojaksotus	3 656	17 831	3 656	17 831	
Lomapalkkavelka	570 960	1 613 106	533 829	486 173	
Muut palkkojen jaksotukset	0	15 950		15 950	
Lomittajien lomapalkkavelka					
Valtiokonttori/sotainv.enn.palautus	0	6 672		6 672	
Valtiokonttori/rintamavet.enn.palautus					
Opetus- ja kulttuuritoim.valtionosuus	29 465	28 534	29 465	28 534	
Muut siirtovelat	35 554	177 784	9 234	42 626	
Yhteensä	773 824	2 152 452	710 372	890 361	
Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot					
34)	Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuutta, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä.				
	Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
		Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
	Lainat julkisyhteisöiltä		387 422		
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	1 062 200		
	Lainat muilta luotonantajilta				
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0	1 062 200	0	0
35)	Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä				
	-				

36)	Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä				
	-				
37)	Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä.				
	Vakuudet				
		Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Omasta puolesta annetut vakuudet				
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 100 000	2 100 000		
	Pantatut arvopaperit				
	<i>Yhteensä</i>	2 100 000	2 100 000	0	0
	Kuntakonserniin kuuluvien yht.puolesta annetut vakuudet				
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset	-	-		
	Pantatut arvopaperit	-	-		
	<i>Yhteensä</i>	-	-	0	0
	Muiden puolesta annetut vakuudet				
	Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
	Pantatut arvopaperit				
	<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
	<i>Vakuudet yhteensä</i>	<u>2 100 000</u>	<u>2 100 000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
38)	Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteisumma				
		Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Vuokravastuut				
	Vuokravastuut yhteensä, vastuut 31.12.2023 asti	2 505 778	2 881 184	2 585 220	1 015 892
	-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	145 185	796 229	182 223	98 787
	-sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
	<i>Yhteensä</i>	<u>2 505 778</u>	<u>2 881 184</u>	<u>2 585 220</u>	<u>1 015 892</u>
39)	Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.				

40)	Muut kunnan antamat vastuusitoumukset				
	Vastuusitoumukset				
		Konserni		Kunta	
		2023	2022	2023	2022
	Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
	Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
	Jäljellä oleva pääoma			289 243	
	Vastuu kuntayhtymän veloista				
	Takaukset muiden puolesta				
	Kunnan antama erityis-/takaussitoumus		53 562		53 562
	lainoista				
	Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
				2023	2022
	Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			27 442 603	25 210 159
	Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
	Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuustakauskeskuksen rahastosta 31.12.			21 845	14 579
41)	Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
		Konserni		Kunta	
	Järjestelyn tarkoitus	2023	2022	2023	2022
	Sopimusvastuut		3 219		
	Perustamishankkeiden vo:n palautusvastuu		194 188		
	Lunastussitoumus/laina/RaJuPuSu Monitoimihalli Oy	103 080	110 340	103 080	110 340
	Itsenäistymisvarat / lastensuojelu		100 374		100 374
	Arvonlisäveron palautusvastuu	3 242 428	2 966 286	3 117 546	2 813 930
	Aravalain ja korkotukilain nojalla tuettuja vuokra-asuntoja (ARA-vuokra-asunnot) koskevat aravarajoituslain (1190/1193) käyttö- ja luovutusrajoitukset				

	Palvelutalo Kuusela	rajoitus voim.	9.4.2055		
	Vanhusten vuokrarivitalo	rajoitus voim.	25.2.2026		
	Rinteelä	rajoitus voim.	24.2.2033		
	Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot				
	Sarvitupa	rajoitus voim.	30.5.2028		
	Sarvipuisto	rajoitus voim.	18.4.2031		
	Kinnulanmäen vuokratalo	rajoitus voim.	30.9.2023		
	Jumikkalan rivitalo	rajoitus voim.	17.4.2036		
	Hirsitupa	rajoitus voim.	28.10.2044		
	Kiinteistö Oy Punatupa	rajoitus voim.	11.1.2027		
	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot				
42)	Henkilöstön lukumäärä 31.12.			2023	2022
	Kaupunginhallitus			15	15
	Maaseutu- ja lomatoimi			3	2
	Palveluiden toimiala			88	86
	Ympäristö			4	4
	<i>Yhteensä</i>			<u>110</u>	<u>107</u>
43)	Henkilöstökulut on esitetty tuloslaskelmassa				
44)	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut			2023	2022
	Keskustan Rantasalmen kunnallisjärjestö			5 541,94	5 715,45
	Rantasalmen Kokoomus ry			496,50	533,00
	Perussuomalaisten Rantasalmen yhdistys			840,00	943,50
	Rantasalmen Sosiaalidemokraatit ry			767,50	743,50
	Rantasalmen Vihreät ry			20,00	50,00
	Kristillisdemokraattien Rantasalmen yhd.			160,50	132,00
	<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>			<u>7 826,44</u>	<u>8 117,45</u>
45)	Tilintarkastajan palkkiot			2023	2022
	Asiantuntijaselvitykset BDO Auditor Oy				
	Tilintarkastus BDO Auditor Oy			9 899	12 583
	Tarkastuslautakunnan avustaminen			1 950	5 025
	<i>Palkkiot yhteensä</i>			<u>11 849</u>	<u>17 608</u>

46)	Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet			
	<i>Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on kunnan kanssa</i>			
	<i>1) määräysvaltasuhteessa tai</i>			
	<i>2) osakkuusyhteyssuhteessa</i>			
	Intressitahoihin luetaan lisäksi			
	<i>1) kunnanjohtaja</i>			
	<i>2) kunnahallituksen jäsen ja varajäsen sekä</i>			
	<i>3) kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat</i>			
	<i>Intressitahoon liittyvästä toimesta esitettäviin tietoihin tulee sisältyä:</i>			
	<i>1) kuvaus toimesta</i>			
	<i>2) liiketoimen arvo</i>			
	<i>3) intressisuhteen luonne</i>			
	<i>4) muut kunnan taloudellisen aseman arvioimisen kannalta välttämättömät tiedot liiketoimesta</i>			
	Kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisö ent. Kiinteistö Oy Rantasalmen Silvalle lainaa yhteensä 1.250.000 euroa, josta avoimena 31.12.2023 seuraavasti:			
	Lainapäätös, kvalt 29.3.2012 § 24	487 550,00		
	- vakuudellinen laina, korollinen, laina-aika 32 vuotta, kaksi ensimmäistä vuotta ovat lyhennysvapaita			
	Lainapäätös, kvalt 29.3.2012 § 24	294 766,73		
	- pääomalaina; koroton, vakuudeton			
	Lainapäätös, kvalt 29.3.2012 § 24	155 233,27		
	- pääomalaina; koroton, vakuudeton			
	Pääomalojen takaisinmaksu:			
	Pääomalojen lyhentämismahdollisuus arvioidaan kunkin vuoden tilinpäätöksen yhteydessä.			
	Lainapäätös, kvalt 6.11.2017 § 67	128 340,00		
	- pääomalaina; koroton, vakuudeton			
	-- Laina myönnetty kuntalain 2015 voimaantulon jälkeen.			
	(Kuntalaki § 129, liittyen lainoihin, takauksiin ja vakuuksiin)			
		1 065 890,00		
	Kunnan arvion mukaan lainoihin sisältyy merkittävä taloudellinen riski, Teollisuustiloille on annettu 200 t € avustus. Ki Oy Rantasalmen Silva on 1.1.2022 fuusioitunut Ki Oy Rantasalmen Teollisuustiloihin.			

Kunnanjohtajan kanssa on 10.10.2022 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu erokorvauksesta ja sen määräytymisestä.

20-22)	Omistukset muissa yhteisöissä						
	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä						
	<i>Nimimuutos: As oy Rantasalmen Hirsitupa muutettu Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot -nimiseksi yhtiöksi. (Kvalt 12.12.2016 § 58)</i>						
	<i>Ja yhtiöön sulautuivat seuraavat yhtiöt 1.1.2017: As Oy Sarvitupa, As Oy Sarvipuisto, Kiint. Oy Hirsinielöt ja Kiint Oy Talometsä.</i>						
	Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet, osakkuusyhteisöt sekä muut osakkeet ja osuudet						
	Nimi				Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
		Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
	Tytäryhteisöt						
	As.Oy Hiltu	0722699-3	100	100	0	0	-112
	As.Oy Porala	0825416-0	100	100	143	1	-1
	As.Oy Punatupa	0461249-3	52,32	52,32	192	5	-2
	As.Oy Sarvirivi	0566009-1	100	100	18	0	0
	Kiint. Oy Eläinlääkäritalo	0923489-0	100	100	166	3	1
	Kiint. Oy Järviuonnon keskus	0918107-1	100	100	357	17	-4
	Kiint.Oy Rantas. Aseman liiketalo	0461251-4	100	100	36	2	1
	Kiint. Oy Rantasalmen Teollisuustilat	2869938-6	100	100	1032	1130	-293
	Kiint.Oy Rantasalmen Vuokratalot	1086513-9	100	100	1654	486	0
				Yhteensä	3598	1644	-410
	Kuntayhtymät						
	Etelä-Savon maakuntaliitto	0215839-7	2,6344	2,6344	29	20	-1
	Itä-Savon koulutus kuntayhtymä	0207390-8	2,85236	2,85236	671	76	71
				Yhteensä	700	96	70
	Osakkuusyhteisöt						
	Järvi-Saimaan Palvelut Oy	2567601-5	30,10	30,10	421	745	2
	RaJuPuSu-Monitoimihalli Oy	1586022-2	32,13	32,13	72	114	0
	osakkuusyhteisö 2016 alkaen, muutettu 2020			Yhteensä	493	859	2
	*) konsernitaseen sisäiset erät on mukana summassa						
	Muut osakkeet ja osuudet			kpl			
					kpl		
					Metsäliiton osuus		
	Kiint.Oy Virastokeskus	9305			Metsäliiton A-lisäosuudet		
	As. Oy Mäntyrinne	413					
	Kiint.Oy Rsalmen Linja-autoasema	2810					
	Rantasalmen Terveys- ja lomakylä	40			Hasamäki Oy		150
	Kuntarahoitus Oyj	2750			Kuntien Tiera Oy		
	Suur-Savon Sähkö Oy	3233			Savonlinnan Seudun Matkailu Oy		1
	SIn seudun jätehuolto Oy	67			Koha-Suomi Oy (kirjasto)		3733

Rantasalmen kunta										
Käyttömaisuus										
liitetieto 19 A)										
Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet +liittymäkor.+arvonkor.	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut hyödykkeet	Kesken-eräiset	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	2 827 493,69	11 779 885,52	1 824 704,47	98 561,85	0,00	558 980,95	17 089 626,48	
Lisäykset tilikauden aikana		0,00	80 737,69	787 555,76	771 320,36	229 175,62		539 622,21	2 408 411,64	
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00						0,00	
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	16 646,46	28 080,22					44 726,68	
Siirrot erien välillä		0,00		0,00	0,00			-99 118,51	-99 118,51	
Tilikauden poisto		0,00		584 009,59	498 117,30	49 879,95			1 132 006,84	
Arvonmuutokset		0,00							0,00	
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	2 891 584,92	11 955 351,47	2 097 907,53	277 857,52	0,00	999 484,65	18 222 186,09	
Arvonkorotukset 1.1.		0,00	651 288,49						651 288,49	
Muutokset tilikaudella		0,00	-15 494,59						-15 494,59	
Arvonkorotukset 31.12.		0,00	635 793,90						635 793,90	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	3 527 378,82	11 955 351,47	2 097 907,53	277 857,52	0,00	999 484,65	18 857 979,99	
Olennaiset lisäpoistot										
Pysyvien vastaavien sijoitukset										
Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
Kunta-yhtymäosuudet	Tytär-yhteisö-osakkeet	Osakkuus-yhteisö-osakkeet	Muut osakkeet	Yhteensä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muilta	Yhteensä		
Poistamaton hankintameno 1.1.	113 850,95	3 330 124,56	178 039,95	8 200 027,45	11 822 042,91		1 099 787,26	41 119,00	1 140 906,26	
Lisäykset				11 817,51	11 817,51				0,00	
Vähennykset		18 307,43		21 249,63	39 557,06		21 660,00	1 750,00	23 410,00	
Siirto erien välillä					0,00				0,00	
Hankintameno 31.12.	113 850,95	3 311 817,13	178 039,95	8 190 595,33	11 794 303,36		1 078 127,26	39 369,00	1 117 496,26	
Arvonlennukset tilikaudella		-421 124,08		-421 124,08						
Arvonkorotukset				0,00						
Kirjanpitoarvo 31.12.	113 850,95	2 890 693,05	178 039,95	8 190 595,33	11 373 179,28		1 078 127,26	39 369,00	1 117 496,26	

7. ALLEKIRJOITUKSET

JA

TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

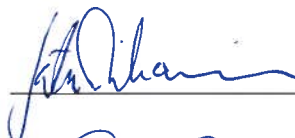
RANTASALMEN KUNTA

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN

Rantasalmella 23. päivänä toukokuuta 2024

Rainer Leskinen
kunnanjohtaja

Rantasalmen kunnanhallitus

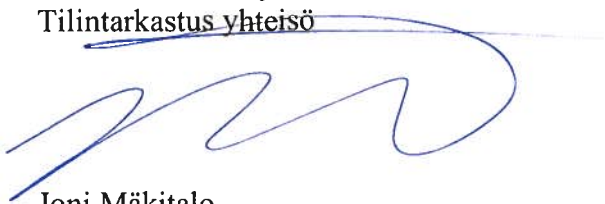

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Rantasalmella kesä kuun 28. päivänä 2024

BDO Audiator Oy
Tilintarkastus yhteisö

Joni Mäkitalo
JHT, HT

8. LUETTELOT JA SELVITYKSET
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista
Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA KORTISTOISTA			
Päiväkirja, atk-tulosteena			
Pääkirja, atk-tulosteena			
Talousarvion toteutusvertailu, atk-tulosteena			
Tilinpäätöskirja			
Palkkakortit, atk-tulosteena			
Talousarviolainakirja / atk-tuloste			
Antolainakirja / atk-tuloste			
Käyttöomaisuusluettelo, atk-tulosteena			
Kiinteistökirja			
Asuntolainakirja / atk-tuloste			
Laskutuslista			
ERITTELY TOSITELAJEISTA			
MU Muistiotositteet			
T1 Tiliotositteet			
OR Ostoreskontra			
PA Palkat			
MY Myyntireskontra			
SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ			
Tositteet ja niiden erilliset liitteet (perusturvanmaksatusten liitteet), päiväkirja, pääkirja, osakirjanpitojen kirjanpitokirjat, täsmäytyselvitykset, tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat ja tase-erittelyt säilytetään 10 vuotta.			
Investoinnit, säilytysaika 13 vuotta kohteen valmistumisesta			
Arvonlisäverotilityksiin liittyvät asiakirjat 10 + 3 vuotta			
Tilinpäätösasiakirja/tilinpäätöskirja , tilikartat/tililuettelo säilytetään pysyvästi			

9. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka suuri osuus toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla.

Kunnissa tunnusluku on tyypillisesti < 100.

Vuosikatteen ja poistojen vertailun tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnusluvun tulkinnassa perusoletuksena on, että poistojen määrä vastaa keskimääräistä investointitasoa.

Tulorahoitus on riittävä tai ylijäämäinen, kun tunnusluvun arvon on yli 100 %. Tulorahoitus on alijäämäinen, jos vuosikatteen suhde poistoihin on alle 100 %.

Jos vuosikate ja samalla tämä tunnusluku on negatiivinen, tulorahoitus on heikko.

Jos näin on kahtena peräkkäisenä vuotena, kunnan talouden voidaan sanoa olevan kriisiytymässä.

Vuosikate euroa/asukas

Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla vuotuiset investoinnit asukasmäärällä.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on joko tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. *Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiivisesti.*

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Omahankintamenolla tarkoitetaan investointimenoja, joista on vähennetty mahdolliset rahoitusosuudet.

Tulorahoitusta pidetään yleensä riittävänä, jos tunnusluvun arvon on $> 100\%$.

Muutoin investointeja on voitu joutua rahoittamaan lainanotolla.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä.

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste kertoo kunnan vakavaraisuudesta, alijäämien sietokyvystä sekä kyvystä selviytyä pitkän aikavälin sitoumuksista.

Yli 70 % omavaraisuusastetta pidetään hyvänä, alle 50 % heikkona.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevana vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/ asukas

= Lainakanta / asukasmäärä

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä.

Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien tai muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikatteen ja poistojen vertailun tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/asukas**KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä tunnuslukuuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Konsernin omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Konsernin lainat euroa/ asukas

= Lainakanta / asukasmäärä

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien tai muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.